

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Kvalita života v turisticky atraktivní lokalitě

Jiří Beneš

© 2024 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Jiří Beneš

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Litoměřice

Název práce

Kvalita života v turisticky atraktivní lokalitě

Název anglicky

The Quality of Life in tourist attractive locality

Cíle práce

Zjistit dopady turismu v Úštěku na místní obyvatele za účelem zkvalitnění podmínek jejich života.

Metodika

Diplomová práce je zarámována problematikou kvality každodenního života v turisticky atraktivní malé lokalitě. Proto je v teoretické části práce sledován jak fenomén turismu, tak kvality života. Tato část práce je řešena studiem odborné literatury a dále statistických pramenů. Na to naváže představení malé obce Úštěk, se zřetelem k turismu v místě. Pro tuto část práce budou studovány i regionální prameny. V praktické části bude proveden sociologický empirický výzkum. V kvantitativním přístupu bude řešen dotazníkovým šetřením o dopadech turismu na žití místních obyvatel, v kvalitativní výzkumné akci budou vedeny rozhovory s reprezentanty místní správy. V kombinaci výsledků obou těchto výzkumných akcí budou vytvořeny podklady pro závěry, které budou směřovat ke zlepšování kvality místního žití včetně otázek lokálního rozvoje.

Doporučený rozsah práce

80-100 stran

Klíčová slova

turismus, kvalita života, malé obce, sociologický výzkum

Doporučené zdroje informací

BERÁNEK, Jaromír. *Ekonomika cestovního ruchu*. Praha: mag CONSULTING, 2013. ISBN 978-80-86724-46-1.

HEŘMANOVÁ, Eva. *Koncepty, teorie a měření kvality života*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012. ISBN 978-80-7419-106-0.

Hudečková, H., Lošťák, M., Ševčíková, A. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. Praha: ČZU 2006. ISBN 978-80-213-1413-9.

PATOČKA, Jiří; HEŘMANOVÁ, Eva. *Lokální a regionální kultura v České republice : kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-347-8.

regionální prameny

statistické prameny

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Mgr. Helena Hudečková, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 18. 2. 2022

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 21. 2. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 21. 03. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Kvalita života v turisticky atraktivní lokalitě" jsem vypracoval(a) samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.3.2024

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval doc. Mgr. Heleně Hudečkové, CSc. za její odborné vedení a velice trpělivý přístup a doc. Ing. Lucii Plzákové, Ph.D. za velkorysou pomoc při realizaci praktické části práce.

Kvalita života v turisticky atraktivní lokalitě

Abstrakt

Diplomová práce se zaměřuje na problematiku kvality každodenního života obyvatel v turisticky atraktivní lokalitě a na to, jak je jejich život ovlivněno intenzitou cestovního ruchu. Vybranou lokalitou pro výzkum je město Ústěk, s jeho nejmenší Městskou památkovou rezervací a okolím s turisticky atraktivní krajinou. Teoretická část práce se zabývá zkoumáním fenoménu turismu a kvality života prostřednictvím rešerše odborné literatury a statistických údajů. Následně je představena obec Ústěk s důrazem na význam turismu v daném prostředí. Práce na této diplomové práci začala v období největšího rozmachu pandemie Covid-19, což částečně ovlivnilo průběh výzkumu. Situace spojená s pandemií zásadně ovlivnila nejen samotný cestovní ruch, ale i navazující odvětví.

V praktické části práce je proveden sociologický empirický výzkum, který kombinuje kvantitativní a kvalitativní přístup. Kvantitativní přístup je realizován prostřednictvím dotazníkového šetření, které zkoumá dopady turismu na místní obyvatele. Kvalitativní výzkum zahrnuje rozhovory s místními aktéry cestovního ruchu a reprezentanty samosprávy.

Na základě získaných výsledků obou výzkumných metod jsou formulovány závěry, které směřují ke zlepšení kvality života obyvatel Ústěcka a k podpoře udržitelného rozvoje cestovního ruchu v dané lokalitě. Tímto způsobem se práce snaží přispět k harmonickému soužití mezi místními obyvateli a turisty a podporovat rozvoj regionu.

Klíčová slova:

cestovní ruch, kvalita života, malé obce, sociologický výzkum, overturismus

The Quality of Life in tourist attractive locality

Abstract

The thesis focuses on the issue of the quality of daily life of inhabitants in a touristically attractive locality and how their lives are influenced by the intensity of tourism. The selected location for the research is the town of Ústěk, with its smallest Urban Monument Reserve and the surrounding touristically attractive landscape. The theoretical part of the thesis examines the phenomenon of tourism and quality of life through research of specialized literature and statistical data. Subsequently, the municipality of Ústěk is introduced with an emphasis on the importance of tourism in the given environment. Work on this thesis began during the peak of the Covid-19 pandemic, which partially influenced the course of the research. The situation associated with the pandemic fundamentally affected not only tourism itself but also related industries.

The practical part of the thesis includes sociological empirical research, which combines quantitative and qualitative approaches. The quantitative approach is conducted through questionnaire surveys examining the impacts of tourism on local residents. Qualitative research includes interviews with local stakeholders in tourism and representatives of local government.

Based on the results obtained from both research methods, conclusions are formulated aiming to improve the quality of life of Ústěk's residents and to support sustainable development of tourism in the area. In this way, the thesis seeks to contribute to harmonious coexistence between local residents and tourists and to promote regional development.

Keywords: tourism, quality of life, small municipalities, sociological research, overtourism

Obsah

1 Úvod.....	7
2 Cíl práce a metodika	10
2.1 Cíl práce	10
2.2 Metodika	11
3 Turismus – fenomén moderní doby.....	12
3.1 Stručná historie turismu	12
3.2 Historie turismu v českých zemích	13
3.3 Definice turismu.....	15
3.4 Cestovní ruch jako odvětví hospodářské činnosti	17
3.5 Faktory rozvoje turismu, jeho přínosy a regionální dopady	18
3.5.1 Faktory ekonomické	19
3.5.2 Faktory politické	20
3.5.3 Faktory sociální.....	20
3.5.4 Faktory technologické.....	20
4 Kvalita života.....	21
4.1 Kvalita života, její vymezení a empirické sledování	21
4.1.1 Posuzování kvality života	21
4.1.2 Index lidského rozvoje – Human development index (HDI).....	23
4.1.3 Společné evropské indikátory – European Common Indicators (ECI).....	24
4.2 Dopady turismu na kvalitu života v turisticky atraktivních lokalitách	25
4.2.1 Turismus a pandemie Covid -19.....	29
5 Úštěk – turisticky atraktivní lokalita v severních Čechách.....	31
5.1 Stručná historie a popis obce Úštěk	32
5.2 Turistické atraktivity obce Úštěk a okolí	34
5.3 Kulturní akce v Úštěku a okolí.....	38
5.4 Služby pro turisty a rezidenty	39
5.5 Kulturně společenské akce určené pro rezidenty	39
6 Základní statistika cestovního ruchu v Úštěku	40
7 Empirické šetření o vlivu turismu na kvalitu života obyvatel města Úštěk.....	46
7.1 Přípravná část empirického šetření	46
7.1.1 Empirický výzkum-kvantitativní přístup.....	47
7.1.2 Empirický výzkum – kvalitativní přístup	47
7.2 Realizační část empirického šetření	48
7.2.1 Kvantitativní přístup	48

7.2.2	Kvalitativní přístup	75
8	Výsledky a diskuse	76
8.1.1	Jak ovlivňují identifikační znaky respondentů vnímání turismu a jeho vliv na kvalitu žití v Ústěku.....	76
8.1.2	Jak ovlivňují identifikační znaky respondentů posuzování kvality žití v Ústěku v souvislosti s turismem	94
8.1.3	Co brání rozvoji turismu v destinaci: Ústěk a okolí	107
8.2	Shrnutí výsledků výzkumného šetření	109
9	Závěr.....	116
10	Seznam použitých zdrojů	118
11	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	123
11.1	Seznam obrázků	123
11.2	Seznam tabulek	123
11.3	Seznam grafů.....	124
11.4	Seznam použitých zkratk.....	124
Přílohy		125

1 Úvod

Kvalitu života můžeme posuzovat podle objektivně měřitelných ukazatelů, respektive jejich souborů, jako hrubý domácí produkt, průměrná mzda, kupní síla, produktivita práce apod. Zároveň je zásadně ovlivňována subjektivním vnímáním jedince. Autor se v této práci zaměří na posouzení kvality života obyvatel obce Úštěk a okolí, z hlediska dopadu turismu na rezidenty v této turisticky atraktivní lokalitě severních Čechách.

Tato diplomová práce byla zahájena v roce 2021. V březnu předchozího roku byla oznámena pandemie Covid-19, která výrazně ovlivnila počátek výzkumu a sběru dat. Byl vyhlášen nouzový stav. Byla uzavřena divadla, restaurace, stadiony, platilo omezení volného pohybu, uzavřely se hranice. Došlo k utlumení společenského života a většiny občanských aktivit. Tento stav se projevil samozřejmě i v oblasti turismu, jak v individuální turistice, tak i v kongresové, obchodní atd. Způsobil zánik mnoha pracovních pozic, nejenom v oblasti turismu, ale i přidružených oborů jako stravování, ubytování a mnoho dalších. Kromě zmíněných sociálních útrap měla tato situace i hospodářský rozměr v důsledku snížení zisků plynoucích z těchto aktivit. Podle statistik Českého statistického úřadu (ČSÚ) se cestovní ruch stal jedním z nejvíce postižených sektorů hospodářství. V roce 2020 poklesl jeho podíl na tvorbě hrubé přidané hodnoty meziročně téměř o polovinu, konkrétně z 2,76 % na 1,45 %. První rok s epidemií zaznamenal pokles zahraničních návštěvníků o necelé tři čtvrtiny (72,4 %), což představuje 10,3 milionu lidí. Zaměstnanost v oboru turismu také klesla o 7,3 %.¹ Došlo tak k přerušení dlouhodobě rostoucího trendu v tomto odvětví.

Pro určitou část obyvatel, ale tato situace nepřinesla jenom samá negativa. Turisticky atraktivní oblasti, které byly doposud zavaleny invazí turistů, si mohly po dlouhé době oddychnout od nepřestávajícího náporu návštěvníků. Pro obyvatele těchto oblastí to znamenalo sice výpadek velké části příjmů, na druhou stranu se na omezenou dobu přerušil proces, který do té doby znemožňoval obyvatelům dotčených lokalit žít tak zvané „běžným životem“, protože před pandemií se většina turisticky významných lokalit nejenom u nás, ale na celém světě potýkala s opačným problémem, který se nazývá overturismus, česky nadměrný turismus. Jedná se o efekt, který nastává v důsledku kumulace mnoha faktorů.

¹ <https://www.czso.cz/csu/czso/covid-19-citelne-postihl-ekonomiku-cestovniho-ruchu>

Některé existují již stovky let, jiné se objevují až s rozmachem digitálních technologií. V některých případech overturismu dochází paradoxně k devastaci vlastního cíle turismu. Turisticky atraktivní přírodní, kulturní nebo historické památky jsou v důsledku overturismu poškozovány. A nezbyvá než v zájmu jejich ochrany návštěvnost regulovat. Dalším negativním aspektem je dopad na vlastní život v turisticky atraktivních lokalitách, kde dochází k vylidňování center zvyšování životních nákladů a vytváření skanzenů bez života.

Nahlížíme-li na tuto problematiku očima rezidentů, dostaneme překvapivě dost rozdílná hodnocení situace. Podle výsledků průzkumu organizace Czech Tourism, provedeným v České republice v roce 2019 prostřednictvím agentury NMS Market Research, by 40 % Čechů souhlasilo s větším počtem turistů ve městech, kde žijí. Pouze 8% uvedlo, že je počet turistů nutno snížit. Při hlubším rozboru je však rozhodující konkrétní bydliště respondentů. Ti, kteří bydlí v centrech turisticky atraktivních lokalit, si ve většině případů přejí turismus omezit.²

Aktuální situaci způsobenou pandemií Covid 19 můžeme v mnoha odvětvích vnímat jako určitou formu resetu. Rok 2020 znamenal pro mnoho odvětví navázaných na oblast cestovního ruchu zásadní propad tržeb, často až na hranici únosnosti ohrožující existenci jejich podnikání. Lékař a sociolog Nicholas Christakis (Yale University) se přiklání k názoru, že se s mutujícím virem Covid 19 budeme muset naučit žít. K návratu do doby předkovidové vlastně vůbec nedojde.³

Autor této diplomové práce si téma zhodnocení dopadu turismu na obyvatele v malé turistické lokalitě vybral právě z důvodu jedinečnosti situace, ve které se momentálně globální CR nachází. Vnímá to jako rozcestí, z něhož by se společnost měla vydat směrem k udržitelnému rozvoji turismu, který je přínosem pro rezidenty v turistických oblastech s minimem negativních dopadů jak na kvalitu života obyvatel, tak na ochranu navštěvovaných cílů.

Osobní zájem autora na zpracování této problematiky je dán především snahou nahlédnout a

² MACHOVÁ, Soňa. Overtourism – strašák, nebo realita? In: Celyoturismu.cz. [online]. [5.10.2021]. Dostupné z: <https://celyoturismu.cz/overtourism-strasak-nebo-realita-cestovni-ruch-a-jeho-dopady-ocima-ceske-verejnosti/>

³ <https://www.nesta.org.uk/feature/the-mission-podcast/transcript-of-episode-5-how-coronavirus-will-change-our-futures-with-nicholas-christakis/>

zkoumat místa nepřetížená návštěvností, s historickou kontinuitou, pokud možno zachovalá z hlediska architektonického, historického, kulturního a sociálního. Obec Úštěk, kterou si autor vybral pro zpracování empirického výzkumu, je právě příkladem místa s bohatou historickou tradicí a s mnoha atraktivními cíli v blízkém okolí. Otázka overturismu je tedy z pohledu minulých turistických sezón nanejvýš aktuální.

2 Cíl práce a metodika

Na základě výše uvedených souvislostí si autor stanovil následující cíle pro zpracování této diplomové práce.

2.1 Cíl práce

Zjistit dopady turismu v obci Úštěk na místní obyvatele za účelem zkvalitnění podmínek jejich života.

Pro splnění cíle diplomové práce byly stanoveny tyto dílčí cíle:

Vyhledat a prostudovat odbornou literaturu týkající se problematiky posuzování kvality života v souvislosti s turismem. Shromáždit statistické podklady.

Bližší se seznámit s problematikou turismu v oblasti obce Úštěk. Získat konkrétní vlastní zkušenost se situací v obci.

Na základě získaných podkladů a informací provést sociologický empirický výzkum dotazníkovým šetřením o dopadech turismu na žití místních obyvatel. V kvalitativní výzkumné akci provést rozhovory s reprezentanty místní správy. V kombinaci výsledků obou těchto výzkumných akcí budou vytvořeny podklady pro závěry, které budou směřovat ke zlepšování kvality místního žití včetně otázek lokálního rozvoje.

Na základě výše uvedených cílů práce byly stanoveny dvě obecné hypotézy a jedna obecná výzkumná otázka.

Hypotézy:

- 1) Kvalita života obyvatel města Úštěk je negativně ovlivněna zvýšenou intenzitou cestovního ruchu.
- 2) Rezidenti vnímají pozitivní přínosy cestovního ruchu pro jejich kvalitu života

Výzkumná otázka:

Co brání rozvoji turismu v destinaci Ústěk a okolí?

2.2 Metodika

Bude použita metoda rešerše jak tuzemské, tak zahraniční odborné literatury vztahující se k dané problematice, a dále elektronických materiálů týkajících se sledovaných témat dostupných na internetu. S využitím databázi Českého statistického úřadu budou čerpána zdrojová data. Ta budou vyhodnocena a interpretována v kombinaci s vytěženými daty získanými empirickým výzkumem, zpracována do textu, tabulek nebo grafů.

V praktické části budou pro primární výzkum využity dotazovací techniky kvantitativního přístupu pomocí uzavřených, polootevřených a otevřených otázek. On-line dotazník bude se svolením zastupitelů vyvěšen na internetových stránkách obce. Bude zpracován pomocí volně dostupného SW nástroje (Survio⁴). Dotazník bude přístupný z mobilního zařízení nebo z počítače. Je třeba vzít v úvahu také respondenty, kteří nemají možnost pracovat s elektronickými informačními technologiemi. Bude tedy vytvořena varianta analogového dotazníku k vyplnění „tužka/papír“ a vhození do poštovních schránek (včetně průvodního dopisu a instrukcí pro respondenta). V případě potřeby doplnění bude využito přímé dotazování respondentů na kulturně společenských akcích a dalších shromážděních místních obyvatel. Dotazníkový formulář bude fyzicky dostupný také v místě obecní úřední desky. Vyplněné formuláře s odpověďmi budou se souhlasem obecního zastupitelstva odevzdávány na obecním úřadě (vhazovány do umístěné schránky).

S reprezentanty místní správy budou vedeny rozhovory v rámci kvalitativní výzkumné akce. Zhodnocením výsledků obou těchto výzkumných akcí budou vytvořeny podklady pro vyhotovení závěrů. V závěrech bude posouzena možnost zmírnění dopadů overturismu na turisticky atraktivní lokality a potenciál pro lepší využití turismu pro udržitelný rozvoj turisticky atraktivních lokalit.

⁴ <https://my.survio.com/>

Teoretická část práce

3 Turismus – fenomén moderní doby

Turismus úzce souvisí s trávením volného času obyvatelstva. Je vnímán jako jedno z měřítek kvality života. Do jisté míry ho lze považovat za jednu z forem uspokojování lidských potřeb.⁵ Cestovní ruch lze definovat jako komplexní sociální „fenomén“, který zahrnuje jak aktivity účastníků, tak činnost spojenou s výstavbou a provozem zařízení s přímými i navazujícími službami s využitím, rozvojem i ochranou přírodních, kulturních, historických a dalších zdrojů CR. Je to zároveň kombinace propagačních a administrativních činností (politika, marketing a reklama, regulace, mezinárodní spolupráce a mnoho dalších).

3.1 Stručná historie turismu

V minulosti nebylo zvykem cestovat z jiného důvodu než za obchodem. Pravděpodobně nejstarší známí cestovatelé byli Egypťané, Feničané, následně Řekové a Římané, společně s dávnými Egypťany, patrně představují jedny z prvních kultur, které projevovaly zájem o cestování za poznáním. Už před více než 2500 lety se starověcí Egypťané vydávali na výlety k pyramidám, které v té době již stály přes tisíc let. První olympijské hry, uspořádané v roce 776 před naším letopočtem, jsou považovány za jednu z nejstarších sportovních, ale také turistických událostí, které přilákaly mnoho návštěvníků. Tyto hry byly slaveny na počest boha Dia, a poslové z Olympie rozšiřovali pozvánky k účasti na této významné události po celém antickém Řecku. Dále informovali o přesném datu konání her a vyhlašovali příměří k tomuto termínu.⁶

Trvalo celá staletí, než se z cestování neboli turismu stává moderní masová záležitost. Umožnilo to mimo jiné zvyšování životní úrovně, migrace obyvatel do měst, zvyšování efektivity práce a zlepšování sociálních podmínek. Pracující v továrnách si do určité míry

⁵ KOTÍKOVÁ, Halina, SCHWARTZHOFFOVÁ, Eva. Cestovní ruch. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017. 157s. ISBN: 978-80-244-5188-6

⁶ RUX, Jaromír. Dějiny turismu. Jihlava: Vysoká škola polytechnická, 2014. 74 s. ISBN 978-80-87035-92-4

mohli dovolit svůj volný čas věnovat například turismu.

Počátky moderního turismu můžeme datovat do roku 1841, kdy Thomas Cook zahájil provoz speciálního výletního vlaku z Leicesteru do Loughborough. Rozvoj železniční sítě byl dalším prvkem, který napomáhal růstu turismu.⁷ Největší rozmach turismu nastává na přelomu 19. a 20. století a dále po 2. světové válce. A skutečný „boom“ na přelomu 20. a 21. století, kdy nadměrný turismus získává svůj vlastní termín – overturism.

Jako příklad ze všech můžeme uvést situaci v italských Benátkách. Na přeplněnost města si stěžovali obyvatelé Benátek již na konci 18. století. Nicméně v letech 2003 až 2017 se počet přenocování turistů zvýšil ze 6,2 milionu na 10,2 milionu a v roce 2017 město navštívilo téměř 35 milionů jednodenních výletníků.⁸

Tato turistická atraktivnost sebou nese mnoho negativních prvků. Od úbytku obyvatel, kteří prchají z těchto lokalit a vymizení života, až po devastaci dané turistické destinace, kdy návštěvníci doslova zničí prostředí, které bylo cílem jejich cesty a zájmu.

Původně nejčastější způsob cestování – pěšky se dostává do pozadí. S technickým a sociálním pokrokem se začíná stále více prosazovat lodní, vlaková, později automobilová a letecká doprava. Turismus se stává masovou záležitostí. Z původně výsady bohatých se stává přístupným i pro řadové dělníky, kteří si mohou alespoň v neděli odpoledne vyjet vlakem za město na výlet do přírody.

3.2 Historie turismu v českých zemích

V období do roku 1918 se můžeme především zaměřit na založení Klubu českých turistů (dále KČT) v roce 1888 v rámci Rakousko-Uherska. Dřívější činnost původně lokálních spolků (například Podhorská jednota Radhošť) tak získala působnost na celém území takzvaných českých zemí (Čechy, Morava, Slezsko). Klub československých turistů byl založen s primárním cílem podporovat národní hrdost a vlastenectví. Jeho hlavními aktivitami bylo uspořádávání výletů, pořádání přednášek o cestování a vydávání vlastních periodik, včetně Časopisu turistů od roku 1889, turistických průvodců a map. Klub též sehrál

⁷ Thomas Cook [online]. Thomas Cook.[5.10.2021]. Dostupné z: <https://www.thomascook.in/about-us>

⁸ SIMMONS, Joanna. Overturism in Venice. In: Responsible travel. [online]. [5.10.2021]. Dostupné z: <https://www.responsibletravel.com/copy/overtourism-in-venice>

významnou roli v budování turistické infrastruktury, zahrnující ubytovací zařízení, jako chaty, rozhledny, noclehárny a útulny, a také v značení a budování turistických tras.⁹

Po skončení první světové války a vzniku samostatného Československa v roce 1918 se otevřely nové možnosti pro rozvoj cestovního ruchu. Objevená touha obyvatelstva po poznání a cestování, podpořená vlasteneckým nadšením, v souladu s posláním Klubu československých turistů, umožnila realizaci nových iniciativ na podporu turistického ruchu. Byly podporovány průzkumy krasových oblastí a zpřístupňování jeskyní, zakládání stanic Klubu československých turistů, zlepšování úrovně pohostinství, budování rekreačních zařízení a dopravní infrastruktury. Kromě toho se Klub věnoval i vydavatelské a nakladatelské činnosti, propagaci cestování mládeže, péči o památky důležité pro cestovní ruch a bezpečnosti a první pomoci na horách.¹⁰

Rok 1938 znamenal konec KČST. V období 2. světové války se klub snažil vyvíjet omezenou činnost na území Protektorátu Čechy a Morava. Po převzetí moci komunisty v únoru 1948 byl Klub českých turistů administrativně zrušen, rozpuštěn a jeho majetek byl znárodněn. Nastává obrat v politických poměrech. Společnost se mění. Cestovní ruch přestává být po dobu 40 let vnímán jako svobodomyšlná iniciativa. S uzavřením hranic ztrácí obyvatelstvo svobodu cestování, což vede k orientaci našich občanů převážně na sousední "socialistické" země a vytváření masového a konzumního charakteru. Na konci 50. let minulého století začíná vznikat první forma socialistického turismu, známá jako masová rekreace pracujících, kterou organizuje Ústřední rada odborů (ÚRO). Tato masová rekreace se potýkala s problémy jako nepoměr mezi nabídkou a cenami a nízké využití kapacit, které dlouhodobě dosahovalo pouze kolem 22 %.¹¹ Po roce 1989 přinesla zásadní demokratizace politické scény v Československu rovněž radikální transformaci v oblasti rozvoje a organizace cestovního ruchu. Prvním krokem bylo přijetí zákona o "malé" privatizaci v roce 1991, který umožnil navrácení znárodněných zařízení základní infrastruktury cestovního ruchu zpět do rukou původních podnikatelských subjektů, tedy fyzických osob. V této době

⁹ VYSTOUPIL, Jiří. ŠAUER, Martin. at al. 2004 In: Recenzovaný sborník referátů z 9. mezinárodní konference na téma: "Cestovní ruch, regionální rozvoj a školství" [CDROM]. Tábor: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích ISBN 80-7040-690-9

¹⁰ VYSTOUPIL, Jiří. ŠAUER, Martin. at al. Geografie cestovního ruchu České republiky. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. 318 s. ISBN 978-80-7380-340-7.

¹¹ VYSTOUPIL, Jiří. Rozvoj cestovního ruchu a rekreace v ČSSR a jeho územní organizace. Sborník ČSGS. Praha, 1988, roč. 93, č. 3, s. 210-230.

dosáhly největšího rozvoje cestovní kanceláře. Zatímco koncem roku 1989 existovalo v Československu 11 státních nebo družstevních cestovních kanceláří, v roce 1995 jich bylo téměř 1200. Podle údajů Českého statistického úřadu je v současnosti, ke dni 10.12.2021, evidováno asi 600 cestovních kanceláří.¹² Česká republika se tak vrátila k podmínkám, které byly běžné v evropském cestovním ruchu po dobu více než 100 let.

3.3 Definice turismu

Turismus je specifickým segmentem širšího pojmu cestovní ruch. Pro účely statistiky používá Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO) následující definici: Turismus zahrnuje pohyb jednotlivců do destinací mimo jejich běžné prostředí z různých důvodů (kromě výdělečné činnosti) a pobyt na těchto místech po dobu kratší než jednoho souvislého roku (v případě vnitrostátního turismu je to období kratší než šest souvislých měsíců).¹³

Jako obvyklé prostředí se rozumí místa, která respondent obývá, včetně trvalého i dočasného bydliště, a dále místa, která pravidelně navštěvuje, jako je pracoviště, škola nebo jiné časté destinace. Koncept obvyklého prostředí může být definován dvěma aspekty: vzdáleností a frekvencí (jak často jsou místa navštěvována). Tedy obvyklým prostředím může být jak okolí respondentova bydliště, i když je navštěvováno zřídka, tak i místa, která jsou často a pravidelně navštěvována, bez ohledu na vzdálenost od bydliště.¹⁴

Je nutno rozlišovat pojmy cestování a cestovní ruch. Cestování je všeobecný pojem, který zahrnuje různé varianty důvodů, které do cestovního ruchu nepočítáme. Nejčastějším příkladem je cesta do práce. Naopak, turismus je částí širšího pojmu cestovního ruchu a zahrnuje konkrétní aktivity či zájmy návštěvníků. Typickými příklady jsou cykloturistika, horská turistika a další podobné aktivity.¹⁵ Dále zahrnuje všeobecné termíny jako světový turismus, jenž je souhrnem všech výjezdů a příjezdů, a to ve všech státech světa. A dále zahrnuje mezinárodní turismus, kde je započítán pohyb turistů mezi různými státy, bez

¹² <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/cestovni-ruch/seznam-cestovnich-kancelari> 30.12.2021

¹³ <https://www.e-unwto.org/doi/book/10.18111/9789284420858>, Published: April 2019 Pages: 55, Home > UNWTO Tourism Definitions | Définitions du tourisme de l'OMT | Definiciones de turismo de la OMT ISBN: 978-92-844-2085-8

¹⁴ RUX, Jaromír. Dějiny turismu. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2017. 77s. ISBN 978-80-87035-92-4

¹⁵ RYGLOVÁ, Kateřina; BURIAN, Michal a VAJČNEROVÁ, Ida. Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi. Praha: Granada Publishing, 2011. 213 s. ISBN 978-80-247-4039-3

konkrétního územního vymezení.

Za návštěvníka je považována „osoba, která cestuje na místo jiné než jeho obvyklé prostředí, po dobu kratší než 12 měsíců a jehož důvod návštěvy je jiný než výdělečná činnost financovaná ze zdrojů místa návštěvy“.¹⁶ Podle této definice identifikujeme jednodenního návštěvníka, který zůstává v daném místě pouze jeden den a nepřenocuje, a výletníka, který zůstává na den a více (s jedním nebo více přenocováními). Turistickou destinací jsou země, regiony, města a další oblasti, které jsou pro turisty atraktivní z různých důvodů.¹⁷ Rezident je jedinec, který žije v dané zemi nejméně po dobu jednoho roku. V případě domácího cestovního ruchu se jedná o osobu, která žije na určitém místě nejméně šest měsíců. Země, ze které pochází největší počet návštěvníků dané destinace, se nazývá zdrojovou zemí.¹⁸ V centrálních oblastech cestovního ruchu se setkáváme s fenoménem nazývaným turistická urbanizace, kdy vlivem turismu ztrácí sídla své původní funkce.¹⁹

Pro minimalizaci negativních dopadů přetížení turistických center (overturismu) byl navržen trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu, který zahrnuje zajištění potřeb účastníků cestovního ruchu tak, aby přispíval k rozvoji dané oblasti s ohledem na šetrné využívání přírodních a kulturních hodnot a vedl k dlouhodobé prosperitě, aniž by ohrozil uspokojení potřeb budoucích generací.²⁰

Z ekonomického hlediska je trh cestovního ruchu definován jako proces výměny aktivit mezi subjekty cestovního ruchu. Na straně poptávky jsou návštěvníci, kteří vstupují na trh za účelem uspokojení svých potřeb, a na straně nabídky jsou firmy nabízející produkty nebo služby za účelem maximalizace zisku. Stát má regulační roli v tomto procesu, a dále zde působí zprostředkovatelé jako cestovní kanceláře a agentury.²¹ Aktivity spojené se

¹⁶ Department of Economic and Social Affairs, Statistics Division. International Recommendations for Tourism Statistics 2008 [online]. New York: United Nations Publication, 2010. ISBN 978-92-1-161521-0 [cit. 31.12.2021]. Dostupné z: https://unstats.un.org/unsd/publication/Seriesm/SeriesM_83rev1e.pdf

¹⁷ MEDLIK, S. Dictionary of Travel, Tourism and Hospitality. 3. vyd. Oxford: Butterworth – Heinemann, 2003. 273 s. ISBN 0-7506-5650-6

¹⁸ RYGLOVÁ, Kateřina; BURIAN, Michal a VAJČNEROVÁ, Ida. Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi. Praha: Granada Publishing, 2011. 213 s. ISBN 978-80-247-4039-3

¹⁹ PÁSKOVÁ, Martina a ZELENKA, Josef. Výkladový slovník cestovního ruchu. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. 448 s. ISBN 80-239-0152-4

²⁰ INDROVÁ, at al. Cestovní ruch pro všechny. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2008. ISBN 978-80-7399-407-05

²¹ PALATKOVÁ, Monika a ZICHOVÁ, Jitka. Ekonomika turismu. Praha: Granada Publishing, 2014. 264 s. ISBN 978-80-247-3643-3

zprostředkováním služeb pro účastníky cestovního ruchu se nazývají průmysl cestovního ruchu, který zahrnuje základní služby jako ubytování, stravování a další. Ekonomika cestovního ruchu nezasahuje přímo do poskytování služeb účastníkům cestovního ruchu, ale vytváří podmínky pro rozvoj tohoto odvětví.²² Účastníci cestovního ruchu využívají své finanční prostředky na nákup produktů cestovního ruchu, které se dělí na spotřebu příjezdového cestovního ruchu (výdaje turistů v cílové destinaci), výjezdového cestovního ruchu (výdaje rezidentů v zahraničí) a domácího cestovního ruchu (výdaje rezidentů na cestovní ruch v jejich vlastní zemi). Vycestování rezidentů do zahraničí představuje turistický import, zatímco přicestování zahraničních turistů do země je turistický export. Turistický obrat se charakterizuje jako ekonomický statek určený k výměně, zahrnující peněžní a investiční toky a toky zboží a služeb cestovního ruchu.

3.4 Cestovní ruch jako odvětví hospodářské činnosti

Cestovní ruch je často považován za klíčové odvětví s ohledem na jeho schopnost generovat mnohostranné efekty a podporovat tvorbu nových pracovních míst. Kromě zvyšování zaměstnanosti přispívá také k rozvoji dalších ekonomických ukazatelů, přispívá k hrubému domácímu produktu, pozitivně ovlivňuje platební bilanci státu, generuje příjmy do státních a místních rozpočtů a podporuje další investiční aktivity. S ohledem na rozsah produkce, intenzitu obchodu a povahu poptávky můžeme cestovní ruch považovat za jedno z klíčových hospodářských odvětví.²³

Pokud jde o kritérium produkce, lze do oblasti cestovního ruchu zařadit ty odvětví, která vyrábějí zboží nebo poskytují služby související s tímto sektorem. Tato zařazení závisí na poptávce spotřebitelů po určité službě nebo produktu.

Na základě úrovně prodeje (struktury a objemu) lze identifikovat odvětví, která mohou být považována za součást cestovního ruchu. Na základě těchto kritérií můžeme rozdělit aktivity a produkty do následujících kategorií:

Charakteristická – jedná se o výrobní činnosti, jejichž hlavní produkty jsou typické pro

²² BERÁNEK, Jaromír. Ekonomika cestovního ruchu. Praha: Mag Consulting, 2013. 296 s. ISBN: 978-80-86724-46-1

²³ Němčanský, Milan. Odvětví cestovního ruchu. Karviná: Slezská univerzita, 1999. 274 s. ISBN 80-7248-034-0

cestovní ruch. Pokles turistů by měl významný dopad na těchto činnostech a mohl by dokonce vést k jejich zániku.

Přidružená – tato odvětví jsou spojená s cestovním ruchem, a pokud klesne počet turistů, dojde k poklesu jejich produkce.

Nespecifická – tyto aktivity nejsou přímo ovlivněny cestovním ruchem a jejich produkce není závislá na poptávce turistů.

3.5 Faktory rozvoje turismu, jeho přínosy a regionální dopady

V současnosti je turismus velmi důležitým odvětvím ekonomiky. Pro ekonomy nebyl turismus v minulosti nijak zajímavý. S jeho rozvojem se ale začaly projevovat jeho přínosy pro národního hospodářství. Ekonomika cestovního ruchu řeší podobné otázky jako obecná makroekonomie, jako je co, jak a pro koho produkovat. V kontextu turismu to zahrnuje rozhodnutí o tom, jaké turistické služby budou vytvořeny, jaké zdroje a technologie budou využity k jejich výrobě a jak budou rozděleny mezi účastníky cestovního ruchu. Podobně jako v jiných odvětvích je i v cestovním ruchu klíčové nalézt co nejefektivnější využití dostupných zdrojů. Z ekonomické perspektivy jsou činnosti cestovního ruchu zaměřeny na prodej statků a služeb za účelem dosažení zisku. Aby se jednotlivci mohli účastnit turistických aktivit, musí mít k dispozici dostatek volného času a finančních prostředků.²⁴

Pozitivním vlivem turismu na ekonomiku se rozumí především podpora podnikání a tvorba daňových přínosů, což je úzce spojeno s generováním příjmů a vznikem nových pracovních míst. Naopak negativními dopady turismu mohou být externality.²⁵ Externality obecně označuje situaci, kdy činnost jednoho subjektu ovlivňuje jiný subjekt. Například podnik, který svou činností znečišťuje životní prostředí, má přímý dopad na udržitelnost rozvoje turismu. Turismus má za cíl nejenom uspokojovat potřeby turistů a místních obyvatel, ale

²⁴ BERÁNEK, Jaromír. *Ekonomika cestovního ruchu*. Praha: Mag Consulting, 2013. 296 s. ISBN: 978-80-86724-46-1

²⁵ PALATKOVÁ, Monika, ZICHOVÁ, Jitka. *Ekonomika turismu*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2014. 264 s. ISBN: 978-80-247-3643-3

také chránit a rozvíjet hodnoty přírodní, kulturní, historické a další.²⁶Hlavním faktorem, který ovlivňuje efektivitu národní ekonomiky, je především výše hrubého domácího produktu (HDP), který má vliv na dostupný příjem obyvatelstva. Při příznivém ekonomickém růstu ceny statků a služeb klesají, zatímco v neefektivní ekonomice tyto ceny rostou. To znamená, že země s vysokým HDP na osobu často vykazují intenzivnější cestovní ruch. Lepší konkurenceschopnost dané země navíc podporuje příliv turistů. Ekonomická úroveň má rozhodující vliv na cestovní ruch, přičemž pokud je rozdílná ve srovnání s destinací, kterou si turista vybere, může to být pozitivní motivací zejména pro návštěvníky z rozvinutých ekonomik. Naopak nedostatečná infrastruktura a vybavenost turistické destinace může působit jako demotivující faktor.²⁷

Pokud je turismus rozvíjen komplexně, může pozitivně ovlivnit ekonomiku dané země. Je důležité, aby docházelo k současnému rozvoji a růstu ekonomických a sociálních sektorů. Tyto integrované oblasti přispívají k nárůstu místních příjmů, vzniku nových pracovních míst a k posílení infrastruktury. Turismus také podporuje zlepšení životní úrovně obyvatelstva a přispívá k nárůstu devizových příjmů.²⁸

3.5.1 Faktory ekonomické

mezi faktory, které pozitivně ovlivňují rozvoj turismu, patří růst ekonomiky, zvýšení národního důchodu, nárůst fondu spotřeby a zvýšená poptávka po službách, včetně cestovního ruchu. Ekonomické faktory zahrnují také výdaje na cestovní ruch, které jsou úzce spojeny s hospodářskou situací obyvatelstva. Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO) uvádí, že globální cestovní ruch tvoří přibližně 25 % až 30 % všech světových služeb a zaměstnává více než 100 milionů lidí. V roce 2018 představoval turismus 10 % celkového světového HDP. V roce 2017 cestovalo za účelem turismu celkem 1,323 miliardy osob, což představuje nárůst mezinárodních příjezdů o 84 milionů osob oproti předchozímu desetiletí (7 %).²⁹ Do budoucna je předpoklad hospodářského růstu jihoevropských a

²⁶ STEJSKAL, Jan, aj. Teorie a praxe veřejných služeb. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2017. 280 s. ISBN 978-80-7552-726-4.

²⁷ PALATKOVÁ, Monika, ZICHOVÁ, Jitka. Ekonomika turismu. Praha: Grada Publishing, a.s., 2014. 264 s. ISBN: 978-80-247-3643-3

²⁸ BERÁNEK, Jaromír. Ekonomika cestovního ruchu. Praha: Mag Consulting, 2013. 296 s. ISBN: 978-80-86724-46-1

²⁹ <https://www.mmr.cz/getattachment/38dcf411-4e5b-47e7-b1d7-c283654ab7b3/Analyza-cestovniho-ruchu-CR-v-ramci-Evropy-a-sveta.pdf.aspx?lang=cs-CZ&ext=.pdf>

východoevropských zemí. Výsledkem tohoto trendu by měl být zvyšující se počet turistů směřujících do zahraničí.

3.5.2 Faktory politické

Jedním z předpokládaných faktorů rozvoje cestovního ruchu bylo další rozšiřování Evropské unie. Potenciální rozšíření o evropské státy, které doposud nejsou členy EU, například Norsko, Švýcarsko, Albánie, Severní Makedonie, Černá Hora, Srbsko, Turecko, by znamenalo rozšíření počtu zemí jednotného evropského trhu a následně větší zájem o cestovní ruch. Aktuální nestabilní politická situace tomu ale nenasvědčuje.

3.5.3 Faktory sociální

Demografické změny jako je stárnutí populace nebo zvyšující se počet neúplných rodin atd. mohou působit nepříznivě v oblasti cílových skupin rozvoje cestovního ruchu. Dále je to negativní vliv faktorů jako kriminalita a terorismus. Nedávná pandemická situace znamenala v mnoha případech dopad fatální. Naopak pozitivní změny přináší změna životního stylu v zemích tak zvaného třetího světa. Příkladem může být dlouhodobě se zlepšující ekonomická situace obyvatelstva v Číně, vznik střední třídy a její možnosti využívat prostředky a volný čas k cestování.

3.5.4 Faktory technologické

Technologické inovace a jejich aplikace v různých oblastech CR mají stále větší význam. Jejich využití díky sociálním médiím, mobilním aplikacím a celkové digitalizaci se stále rozšiřuje. Vliv informačních a komunikačních technologií umožňuje snížení cen poskytovaných služeb (distribučních, propagačních, provozních nákladů a podobně). Zákazníci mají mnohem jednodušší přístup k detailním informacím, porovnávání nabídek hotelů a přepravců, přímá rezervace služeb až po například virtuální prohlídku destinace.

4 Kvalita života

V následujících kapitolách se autor snaží zaujmout stanovisko k pojmu kvalita života. Vzhledem k tomu, že tento termín nemá jednoznačnou a přesně stanovenou definici, je nutno nahlížet na kvalitu života z rozličných úhlů. Vlastní smysl se může lišit podle oblastí, ve kterých bude pojem užíván. Jiný význam mu přikládá medicína anebo psychologie, jiný ekonomie, filozofie, sociologie, politologie, ekologie apod.³⁰

4.1 Kvalita života, její vymezení a empirické sledování

Jedna z mnoha definic uvádí, že „kvalita života je souhrnné měření fyzické, psychické a sociální pohody, štěstí a spokojenosti vnímané jedincem či skupinou“.³¹ Campbell a Converse definují kvalitu života jako „*subjektivně pocíťované štěstí*“.³²

Kvalita života se běžně měří podle ekonomických ukazatelů. Ty se dají dobře spočítat, ale vzhledem k výše uvedeným četným variantám způsobů posuzování vede posuzování ekonomických ukazatelů velmi často k zavádějícím výsledkům. Už v minulosti autoři některých pojednání upozorňovali na to, že výše důchodu není cílem. Je to prostředek, kterým si dopomáháme k dosažení jiných cílů. Měření důchodu či užitku by nemělo být základním kamenem pro měření kvality života. S tím úzce souvisí také vymezení pojmu lidský rozvoj. Indický ekonom a filozof Amartya Kumar Sen chápe lidský rozvoj „*jako rozšiřování možností či schopností člověka vést takový život, po jakém daný člověk touží. Proto by i posuzování kvality života mělo vycházet z toho, jaké možnosti a schopnosti daný člověk má, aby svůj život žil tak, jak si představuje.*“³³

4.1.1 Posuzování kvality života

Podle Iva Možného lze posuzovat kvalitu života jednak z pohledu sociálně psychologického,

³⁰ DRAGOMIRECKÁ, Eva a C. ŠKODA. Kvalita života. Vymezení, definice a historický vývoj pojmu v sociální psychiatrii. Česká a slovenská psychiatrie. 1997. 93, č 2, s. 102-108. ISSN 1212-0383.

³¹ Nagpal, R. Helmut, Sell. Subjective Well-Being (SEARO Regional Health Papers). New Delhi: WHO Regional Office for South East Asia, 1985. 161 s. ISBN-13: 978-9290221760

³² CAMPBELL, A., CONVERSE, P. E., & RODGERS, W. L.(1976). The quality of American life: Perceptions, evaluations, and satisfactions. New York: Russell Sage Foundation. ISBN-13: 978-0070096837

³³ SEN, Amartya. Equality of What?. In: The tanner lecture on human values. [online]. Stanford University, 1979 [cit. 1.1.2022]. Dostupné z: https://www.ophi.org.uk/wp-content/uploads/Sen-1979_Equality-of-What.pdf

který se zaměřuje na individuální prožívání a pocity tzv. *well-being*, což chápeme jako pocit pohody, spokojenosti, štěstí, což je velmi subjektivní vnímání kvality života podle toho, jak jedinec prožívá různé životní situace.

Dlíší úhel pohleduje sociologický, který posuzuje rozdílnost kvality života lidské společnosti. Zaměřuje se na tzv. *welfare*. Do češtiny celkem nepřesně překládáno jako blahobyt, ale také prosperita nebo blaho. Pro dokreslení angličtina používá pojem *welfare state* pro význam sociální stát. Posouzení kvality života vzhledem k různým společenským skupinám nebo rozličným regionům je možné pouze na základě porovnatelných parametrů. Proto je třeba stanovit nějakou sadu společných indikátorů, které pracují se srovnatelnými ukazateli a nejsou zatíženy individuálním vnímáním jedince. Mělo by se jednat o jakousi protiváhu kritériím výkonnosti a úspěšnosti společenského systému a poměrování materiální potřeby naplňované prostřednictvím získávání zboží. Ivo Možný uvádí následující Indikátory:³⁴

Indikátory životního prostředí zahrnují hodnocení kvality ovzduší, míru znečištění a emise škodlivých látek, znečištění vodních zdrojů a metody čištění. Dále se zabývají správou odpadů a sledováním trendů v oblastech spojených s životním prostředím.

Indikátory zdraví a nemoci zahrnují průměrnou délku života, kojeneckou úmrtnost, pracovní neschopnost z důvodu zdravotních obtíží, počet úrazů a nehod, sebevraždy, poměr lékařů k pacientům, dostupnost zdravotnických zařízení, spotřebu léků a užívání návykových látek. Tyto indikátory sledují a vyhodnocují vývoj v těchto oblastech.

Indikátory využití volného času se zaměřují na návštěvnost kulturních akcí, sportovních událostí, četbu, sportovní a rekreační aktivity, formy trávení dovolené, chatování a rekreační domy a dostupnost internetu.

Indikátory mezilidských vztahů sledují vztahy mezi lidmi a generacemi, chování ve veřejném prostoru, začlenění znevýhodněných jedinců do společnosti, etnické vztahy, rodinné vztahy, domácí násilí a další faktory ovlivňující mezilidské interakce.

Indikátory sociálních, ekonomických a technologických charakteristik práce zahrnují

³⁴ MOŽNÝ, Ivo. *Česká společnost: nejdůležitější fakta o kvalitě našeho života*. Praha: Portál, 2002. 208 s. ISBN 80-7178-624-1.

zaměstnanost a nezaměstnanost, rozdělení pracovníků podle profesí, vzdělání, pohlaví, regionu, příjmů a sociálních dávek, technologické inovace v pracovním procesu a míru využití informačních technologií.

Indikátory osobní a kolektivní bezpečnosti se zabývají formami zajištění bezpečnosti, kriminalitou, počtem trestných činů, nehodovostí v dopravě a dalšími aspekty ohrožujícími bezpečnost jednotlivců a společnosti.

Indikátory sociálních jistot a občanských svobod sledují zajištění občanů ve stáří a nemoci, právo na stávku, svobodu sdružování, právo volit a být volen, rovnost pohlaví, možnost vyjádřit se k dění ve společnosti a existenci diskriminace. Tyto indikátory monitorují vývoj v uvedených oblastech.³⁵

Indikátor možnosti podílet se na řízení společnosti zahrnuje faktory jako účast v komunitních akcích a občanských sdruženích, zastoupení různých skupin obyvatelstva v politickém životě a vedení státu či firem, volební účast a postoje k politice. Sleduje se vývoj těchto oblastí a snahy o jejich zlepšení.

Indikátor vzdělání zahrnuje počet studentů, jejich výsledky a uplatnění na trhu práce, poměr učitelů k žákům, strukturu věkových skupin ve školách a různé formy vzdělávání a financování školství.

Indikátor rodiny sleduje události jako rok narození prvního dítěte, počet bezdětných rodin či žen, počet potratů, sledování počtu dětí a nemanželských dětí, počet uzavřených sňatků a rozvodů. Jeho cílem je monitorovat vývoj v těchto oblastech a identifikovat možné trendy.³⁶

4.1.2 Index lidského rozvoje – Human development index (HDI)

Rozvojový program OSN (UNDP) v roce 1990 vydal první Zprávu o lidském rozvoji. Pro možnost jednoznačného srovnávání úrovně rozvoje jednotlivých zemí vytvořil UNDP společný ukazatel. Byl nazván „*Human development index (HDI) - Index lidského*

³⁵ HUDEČKOVÁ, Helena, Michal LOŠŤÁK a Adéla ŠEVČÍKOVÁ. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2006. ISBN 978-80-213-1413-9.

³⁶ HUDEČKOVÁ, Helena, Michal LOŠŤÁK a Adéla ŠEVČÍKOVÁ. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2006. 187 s. ISBN 978-80-213-1413-9.

rozvoje“.³⁷ Hlavní myšlenkou bylo vyvážit dopad hodnocení kvality života podle ekonomických kritérií, jako například HDP. UNDP vydal definici HDI jako „proces rozšiřování lidských možností. V principu mohou být tyto možnosti nekonečné a mohou se měnit v čase, ale na všech stupních rozvoje jsou pro člověka třemi nejpodstatnějšími z nich: vést dlouhý a zdravý život, získat znalosti a mít přístup k prostředkům nezbytným k dosažení slušné životní úrovně. Nejsou-li tyto základní možnosti k dispozici, mnoho dalších příležitostí zůstane nedostupných.“³⁸

Index lidského rozvoje (HDI) je sestaven na základě tří hlavních složek: délka života, vzdělání a životní úroveň. Od jeho zavedení v roce 1990 prošla metodika mírnými změnami, ale tyto tři klíčové dimenze zůstávají stěžejními prvky výpočtu HDI. Pro dosažení výsledku se provádí několik kroků, které zahrnují operacionalizaci konceptu, standardizaci ukazatelů, výpočet jednotlivých dílčích indexů a výpočet celkového indexu lidského rozvoje.³⁹

4.1.3 Společné evropské indikátory – European Common Indicators (ECI)

Nejrozšířenější metodikou pro hodnocení kvality života a udržitelnost jsou indikátory ECI. Byly vyvinuty v roce 2001 na úrovni Evropské komise.⁴⁰ Na základě testování v desítkách evropských měst byly v roce 2003 aplikovány v ČR. U většiny indikátorů byla metodika přizpůsobena podmínkám tuzemských měst. V současnosti jsou využívány v přibližně 50 městech v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Metodika je pod záštitou Národní sítě zdravých měst v souladu s principy Místní agendy 21. Na implementaci v ČR se finančně podílelo převážně Ministerstvo životního prostředí. Metodika ECI byla zformulována do 10 indikátorových sad:

³⁷ UNITED NATIONS Development Programme. Human development report 1990 [online]. New York: Oxford University Press, 1990. ISBN 0-19-506480-1 [cit. 1.1.2022]. Dostupné z: http://hdr.undp.org/sites/default/files/reports/219/hdr_1990_en_complete_nostats.pdf

³⁸ UNITED NATIONS Development Programme. Human development report 1990 [online]. New York: Oxford University Press, 1990. ISBN 0-19-506480-1 [cit. 1.1.2022]. Dostupné z: http://hdr.undp.org/sites/default/files/reports/219/hdr_1990_en_complete_nostats.pdf

³⁹ SYROVÁTKA, Miroslav. Jak (ne)měřit kvalitu života. Kritické pohledy na index lidského rozvoje. [online]. Mezinárodní vztahy 2008/1(10-11) [cit. 1.1.2022]. Dostupné z: https://www.development.upol.cz/uploads/dokumenty/Syrovatka_HDI.pdf

⁴⁰ GRAMILLANO, Andrea. at al. Development of a system of common indicators for European Regional Development Fund and Cohesion Fund interventions after 2020. [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2018. ISBN: 978-92-79-96738-2 [cit. 1.1.2022]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/indic_post2020/indic_post2020_p1_en.pdf

ECI A.1 Spokojenost obyvatel s místním společenstvím.

ECI A.2 Uhlíková stopa – Místní příspěvek ke globální změně klimatu.

ECI A.3 Mobilita a místní přeprava cestujících.

ECI A.4 Dostupnost veřejných prostranství a služeb.

ECI A.5 Kvalita místního ovzduší.

ECI B.6 Cesty dětí do a ze školy.

ECI B.7 Nezaměstnanost.

ECI B.8 Zatížení prostředí hlukem.

ECI B.9 Udržitelné využívání území.

ECI B.10 Ekologická stopa města.

Metodika pracuje s daty získanými dotazníkovým šetřením s využitím objektivních ukazatelů a dotazníkového šetření. Dotazník je možno rozšířit o místně specifické otázky nebo otevřené otázky. Dotazník obvykle zjišťuje: Základní údaje o dotazovaném (pohlaví, věk, zaměstnání, vzdělání, bydliště (část obce) a podobně. Spokojenost v oblastech mezilidských vztahů, podmínky pro realizaci zálib a koníčků, spokojenost s veřejnými službami, životním prostředím, nabídkou zaměstnání, možnost participace na řešení problémů, podmínky třídění odpadů v obci, spokojenost se samosprávou a zastupiteli, dosažitelnost zdravotní péče a základních služeb, spokojenost s kvalitou veřejných prostranství, zeleň, ovzduší a další místně specifické otázky.⁴¹

4.2 Dopady turismu na kvalitu života v turisticky atraktivních lokalitách

Sharpley a Telfer uvádí, že „*turismus je považován za jeden z nejefektivnějších nástrojů pro*

⁴¹ NOVÁK, J., PAVELČÍK, P., TŘEBICKÝ, V. Využití indikátoru na místní úrovni od A do Z. [online]. Rudná: CI2, 2016. ISBN: 978-80-906341-1-4 [cit. 1.1.2022]. Dostupné z: https://ci2.co.cz/sites/default/files/souboryredakce/ci2_idikatorya_z_preview02.pdf

dosažení rozvoje“.⁴² Je to odvětví s významným potenciálem pro současný i budoucí ekonomický rozvoj. Jeho dynamický rozvoj je dlouhodobý a stabilní. Je tomu tak i přesto, že cestovní ruch s sebou přináší řadu negativních dopadů na destinace. Odborná i laická veřejnost se zabývá především pozitivními ekonomickými dopady turismu. Studií, zabývajících se identifikací a hodnocením negativních vlivů, je poměrně málo.

Podle Coopera (et al. 2008) patří mezi nejčastěji uváděné negativní ekonomické dopady cestovního ruchu následující ukazatele:⁴³

Vedlejší náklady (incidental costs). Označují nepřímé (sekundární) dopady cestovního ruchu. Všeobecně jsou nazývány negativními externalitami. Podle Fretchtlinga (2006) „vedou negativní externality ke změně kvality života rezidentů destinace a k nákladům financovaným veřejnou správou“.⁴⁴ V tabulce 1 jsou různé formy dopadů cestovního ruchu na lokální prostředí. Primárně nemají ekonomickou povahu, ale ve výsledku se projevují zvýšenými požadavky na veřejné finanční zdroje.

Tabulka 1 Dopady turismu – nepřímé vedlejší náklady

dopady na kvalitu života	fiskální náklady
dopravní zácpy, dopravní nehody	stavba silnic a dálnic, policie, mhd, letiště
poškození kulturního dědictví	výkon ochrany kulturního dědictví,
poškození krajiny a přírody	státní správa – výkon ochrany přírody
znečištění vzduchu	policie, správní úřady, veřejná doprava
znečištění vody	kanalizace a čističky odpadních vod
kriminalita	policie, justice
záchranné systémy	hasiči, ambulance a policie
odpady	svoz odpadů a odpadové hospodářství
hluk	policie, správní úřady
nemoci	zdravotnická zařízení, hygienické stanice

⁴² SHARPLEY, Richard, TELFER, David. *Tourism and development: Concepts and issues*. Ontario: Channel View Publications, 2002. 397 s. ISBN 1-873150-35-0

⁴³ COOPER, Michael, GULEN, Huseyin, Asset Growth and the Cross-Section of Stock Returns. [online]. The Journal of Finance. 63. 1609-1651. 2008. [cit. 16.1.2022]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1111/j.1540-6261.2008.01370.x>.

⁴⁴ FRECHTLING, Douglas. An Assessment of Visitor Expenditure Methods and Models. [online]. Journal of Travel Research - J TRAVEL RES. 45. 26-35. 10.1177/0047287506288877. [cit. 1.1.2022]. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0047287506288877>

Zdroj dat: WALL, Geofry (2008)⁴⁵ Vlastní zpracování

Rezidenti mohou na tyto negativní externality reagovat různými způsoby:

- akceptovat sníženou kvalitu života
- využít veřejných výdajů a zmírnit pokles kvality života
- uvalit poplatky a daně pro návštěvníky destinace.

Ekonomické úniky (leakages). Podle Zelenky (2012) znamenají „pokles příjmů státu, regionu nebo oblasti způsobený nutností importovat zboží, služby nebo finanční prostředky z okolních států nebo regionů“. V turismu jsou obvyklé „především pro mezinárodní hotelové řetězce, restaurační řetězce a velké mezinárodní touroperátory, kteří dovážejí zboží a služby do destinace na úkor místního zboží a služeb a odčerpávají zisk“.⁴⁶

Tyto úniky jsou v největší míře patrné v rozvojových zemích a jejich výše je dána charakterem spotřebního chování návštěvníků. Studie ProPoor Tourism (2021) uvádí, že „*míra úniků je daleko větší u zahraničních návštěvníků z vyspělých zemí světa, než v případě např. domácích návštěvníků*“.⁴⁷ Jedná se o import zboží a služeb který negativně ovlivňuje celkové zisky z cestovního ruchu. Dalším významným faktorem jsou úniky daní. Většina zisků proudí do nadnárodních koncernů, namísto do lokálních provozoven. Redukce těchto úniků je možná například pomocí významnějšího zapojení místních komunit do segmentu poskytování služeb cestovního ruchu.

Závislost ekonomiky na cestovním ruchu. Pro řadu rozvojových ekonomik se turismus stal dominantním zdrojem finančních příjmů národního hospodářství. Nedostatečná diverzifikace masového cestovního ruchu navyšuje negativní dopady případných

⁴⁵ WALL, Geoffrey, MATHIESON, Alister. *Tourism : change, impacts and opportunities*. Essex. Pearson Education. 2006. 432 s. ISBN-13: 978-0130994004

⁴⁶ ZELENKA, Josef, PÁSKOVÁ, Martina. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.

⁴⁷ WEN, Shixian, CAI, Xiaomei. *Pro-Poor Tourism and Local Practices*: [online]. An Empirical Study of an Autonomous County in China. SAGE Open, April 2021. [cit. 16.1.2022]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/21582440211022740>.

neočekávaných událostí jako jsou mezinárodní otřesy, ekonomické krize nebo pandemie a mohou znamenat katastrofální následky pro jejich ekonomiku. Tato nedostatečná diverzifikace je obvyklá například u malých ostrovních destinací v Karibském moři anebo v Tichém oceánu.

Turistické enklávy. Na rozdíl od zážitkového cestovního ruchu, který alespoň částečně využívá lokální strukturu zdrojů a služeb, masové využívání zájezdů typu all-inclusive vytváří globálně největší část příjmů, naproti tomu jejich přínos pro lokální ekonomiky je menší. Jsou také závislé na dovozu více produktů a nezaměstnávají takový počet rezidentů. Pro místní ekonomiku to znamená menší celkový příjem. Turistické enklávy mají také negativní urbanizační dopad. Masový turismus postupně potlačuje běžné funkce sídla ve prospěch funkce turistické. Podle Páskové (2012) „*je v turistických destinacích preferováno uspokojování potřeb návštěvníků. Každodenní potřeby a životní styl rezidentů mizí*“⁴⁸ Následky nejsou pouze výsledkem ekonomických tlaků, ale také interakcí sociokulturních, psychologických a architektonických faktorů. Tradiční prvky, postupy, kultura a architektura se mění a adaptují pod vlivem masové turistické poptávky. Turistická zařízení preferují tyto prvky, provádějí krajinářské úpravy, rekonstrukce, a inscenace podle očekávání návštěvníků, často na úkor původní atmosféry a autentičnosti, a odtržení od místního života a tradiční společenské struktury. Tento fenomén je zvláště patrný v typických letoviscích nabízejících "moře, slunce, písek", což je charakteristický produkt pro masový turismus, který často dominuje v nabídkách nadnárodních cestovních agentur.⁴⁹

Zvyšování inflace je často spojeno s cestovním ruchem, kdy nadměrná poptávka turistů po základních produktech a službách způsobuje nadprůměrné zvýšení cenové hladiny. Tento tlak na ceny nemusí být pouze důsledkem zvýšené poptávky; turisté často přenášejí svou domácí úroveň cenové hladiny do cílové destinace. To je zvláště patrné, pokud je cenová

⁴⁸ PÁSKOVÁ, Martina. *Environmentalistika cestovního ruchu (Tourism Environmentalism)*. Czech Journal of Tourism. [online]. 2012.1.177-113. [cit. 16.1.2022]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/17258508-Environmentalistika-cestovniho-ruchu.html>

⁴⁹ CAMERON, Catherine, GATEWOOD, John. *Beyond Sun, Sand and Sea: The Emergent Tourism Programme in the Turks and Caicos Islands*. Journal of Heritage Tourism. [online]. 2008. 3. 55-73. DOI 10.1080/1743873X.2008.9701250. [cit. 16.1.2022]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/254315979_Beyond_Sun_Sand_and_Sea_The_Emergent_Tourism_Programme_in_the_Turks_and_Caicos_Islands

hladina v zemi původu turistů výrazně vyšší než v cílové destinaci. V takových případech turisté platí za služby a produkty relativně vyšší ceny než místní obyvatelstvo. Tento jev vede k nárůstu životních nákladů pro místní obyvatele, což je nejvíce markantní v rozvojových zemích, kde může vyvolat sociální problémy, jako je zvýšená kriminalita, migrace obyvatelstva, a dokonce i úplné opuštění oblastí.⁵⁰

Zvyšování nákladů na infrastrukturu. jde o tzv. „opportunity cost“ neboli náklady na obětovanou příležitost. Výstavba infrastruktury pro podporu turistického ruchu znamená, že místní vláda a daňoví poplatníci čelí zvýšeným finančním požadavkům. Tyto finanční prostředky pak chybí v jiných odvětvích, jako je například zdravotnictví, školství nebo sociální péče.⁵¹

Charakter zaměstnání. Turismus se významně podílí na tvorbě pracovních míst. Přesto můžeme pozorovat také některé negativní aspekty. Projevuje se v charakteru a kvalitě pracovních míst. Je to především sezónnost většiny pracovních míst souvisejících s turismem. Problematická je i kvalita pracovní síly. Průmysl cestovního ruchu se vyznačuje vysokým procentem zastoupení méně kvalifikované práce, podprůměrnými výdělků a vysokou fluktuací. S tím souvisí i další negativní charakter turismu.

Sezónnost. Střídání turistických sezón a nezanedbatelná závislost na počasí má negativní vliv na stabilitu podnikatelského prostředí, ve kterém se firmy pohybují. To vede spolu s výše zmíněnými riziky zaměstnanosti k vysoké rizikovosti spojené s návratností investic.⁵²

4.2.1 Turismus a pandemie Covid -19

Covid – 19 jako globální pandemie zásadně ovlivnil možnosti globálního turismu. To má fatální dopad na odvětví průmyslu cestovního ruchu a přidružené sektory. V omezené míře

⁵⁰ MCINTOSH, Robert. at. al. *Tourism: Principles, Practices, Philosophies*. 7. vyd. New York: John Wiley & Sons, 1999, 752 s. ISBN-13 9780471322108

⁵¹ WALL, Geoffrey, MATHIESON, Alister. *Tourism : change, impacts and opportunities*. Essex. Pearson Education. 2006. 432 s. ISBN-13: 978-0130994004

⁵² OOI, Natalie, MAIR, Judith, LAING, Jennifer. *The Transition from Seasonal Worker to Permanent Resident: Social Barriers Faced within a Mountain Resort Community*. Journal of Travel Research. [online]. 2016. 55(2). 246-260. DOI 10.1177/0047287514546226. [cit. 16.1.2022]. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0047287514546226?journalCode=jtrb>

zůstává zachován lokální turismus, v některých oblastech dokonce získává převahu nad turismem globálním. Především se jedná o unik z měst na venkov. K tomu přispívá i změna charakteru některých zaměstnání na on-line režim. Přes očekávání, že pandemie zastaví veškerý cestovní ruch se aktivity přesouvají alespoň v rámci možností do lokálního prostoru. K tomu patří také cestování do víkendových a letních ubytovacích zařízení (druhé bydlení), cestování za zdravím neboli tak zvaná wellness turistika, cestování za účelem psychické nebo fyzické pohody.⁵³ K aktuální situaci se vyjádřil také Generální ředitel firmy Moderna Stephane Bancel. Na konferenci JP Morgan Healthcare uvedl, že Covid - 19 v dohledné době nezmizí. "*Myslíme si, že s tímto virem budeme žít navždy*".⁵⁴ Nové mutace koronaviru se pravděpodobně budou i nadále objevovat a je tedy nezbytné se této nové situaci přizpůsobit. Bude potřeba změnit přístup i v oblastech cestovního ruchu, a to nejenom z hlediska finančních ale i nefinančních ukazatelů. Jedná se o globální faktory, jako je změna klimatu, které dále zhoršují situaci v zaostalých regionech. Ty se již v současnosti potýkají s problémy zdravotní odolnosti proti nemocem jako je virus Ebola, Zika, HIV a podobně. To souvisí nejenom s ekonomickou situací a nedostatkem zdrojů, ale také s podmínkami jako je diskriminace, rasismus apod. Pro rozvoj turismu je rozhodující stabilní atmosféra v místě destinace.⁵⁵

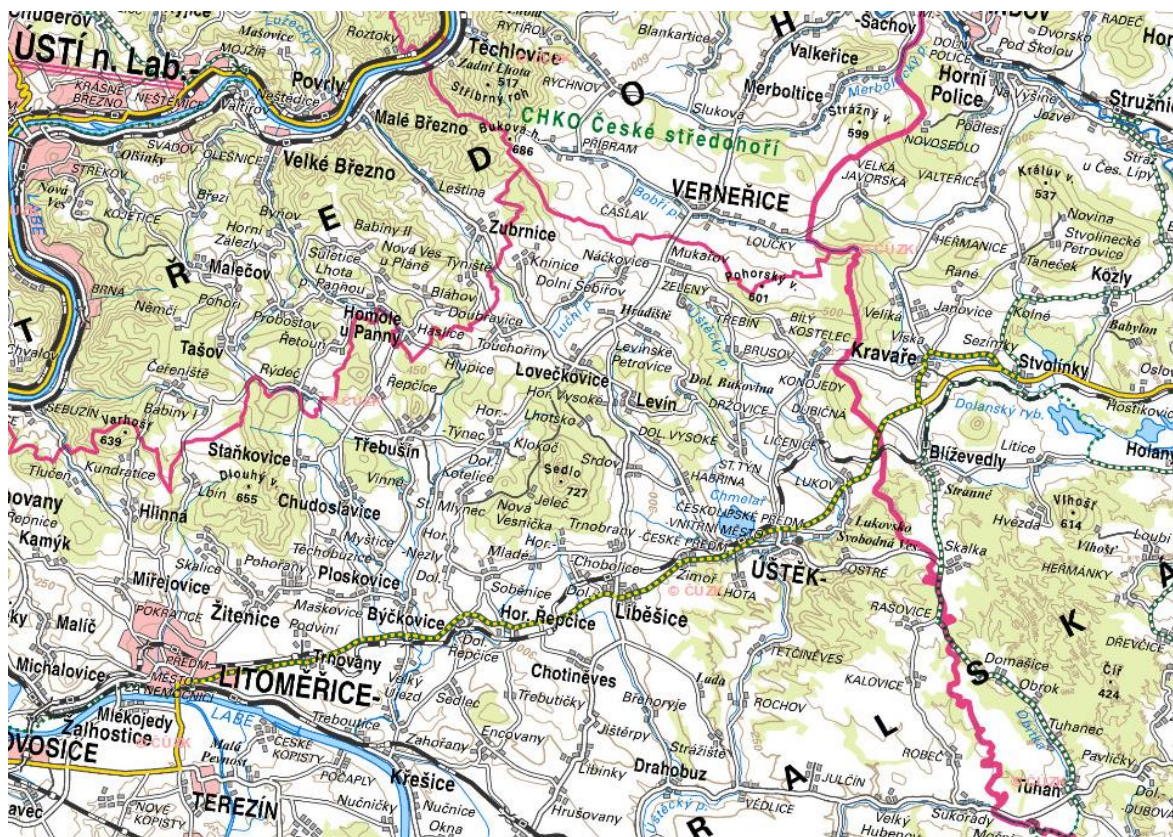
⁵³ SÉRAPHIN, Hugues, YALLOP, Anca. *Overtourism and Tourism Education: A Strategy for Sustainable Tourism Futures*. [online]. Routledge, 2020. 240 s. ISBN 9781000226171 [cit. 16.1.2022]. Dostupné z: https://play.google.com/store/books/details/Hugues_S%C3%A9raphin_Overtourism_and_Tourism_Education?id=iJgAEAAAQBAJ

⁵⁴ BERKELEY, Lovelace Jr. *Moderna CEO says the world will have to live with Covid 'forever'* [online]. CNBC, published wed, jan 13 2021 3:07 pm est updated wed, jan 13 2021. 5:00 pm est [cit. 16.1.2022]. Dostupné z: <https://www.cnbc.com/2021/01/13/moderna-ceo-says-the-world-will-have-to-live-with-the-coronavirus-forever.html>

⁵⁵ JAMAL, Tazim, BUDKE, Christine. *Tourism in a world with pandemics: local-global responsibility and action*. In: *Journal of Tourism Futures*. [online]. vol. 6 no. 2 2020, page 181-188. ISSN: 2055-5911. [cit. 1.1.2022]. Dostupné z: <https://www.emerald.com/insight/content/doi>

5 Ústěk – turisticky atraktivní lokalita v severních Čechách

Obrázek 1 Mapa Ústěk a okolí

Zdroj: <https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec>

Město Ústěk, okres Litoměřice leží u východní hranice Ústeckého kraje, 17 km na východ od Litoměřic. Žije zde 2752 obyvatel (ČSÚ k 1.1.2022)⁵⁶. Je tvořen historickým jádrem, dvěma předměstími a 21 vesnickými místními částmi. Vlastní město se nachází na výrazném pískovcovém návrší v nadmořské výšce kolem 240 m na rozhraní CHKO České středohoří a Kokořínska.

Nejcennější částí města Ústěk je centrum s mnoha dochovanými pozdně gotickými měšťanskými domy, v roce 1952 vyhlášenými za městskou památkovou rezervaci. Jedná se

⁵⁶ ČSÚ, Počet obyvatel v obcích – k 1. 1. 2022, Dostupný z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112022> [8.1.2022]

o naši nejmenší městskou památkovou rezervaci. Je zajímavá svojí ucelenou formou vzácně zachovalou podobou gotického způsobu řazení domovní linie v historickém centru. Do značné míry je zachována také ostatní historická zástavba se zbytky hradu. Znamé jsou tzv. Ptačí domky – malebné domečky na skále nad údolím. Z mnoha zajímavostí stojí za zmínku gotický hrad ze 14. století, později přestavěný na rezidenci a pivovar. Je zde krásná krajina s několika rezervacemi, na severu se nachází rybník Chmelař, východně od města je zřícenina Helfenburk a poutní místo a Kalvárie s krásnou vyhlídkou – Ostrý.⁵⁷

Vzácná koncentrace kulturních a historických památek, skladba krajinných a přírodních pozoruhodností dodává Úštěcku ráz malebnosti a nevšednosti. Z hlediska problematiky cestovního ruchu můžeme Úštěk a okolí označit jako „turisticky atraktivní lokalitu“. To přináší místním obyvatelům mnoho, většinou ekonomických výhod. Jak již bylo uvedeno v úvodu, tato práce se zabývá opačnou stranou této atraktivity – přetížení cestovním ruchem.

5.1 Stručná historie a popis obce Úštěk

Město Úštěk se nachází v krajině odedávna osídlené slovanským obyvatelstvem. První zápis o místě pochází pravděpodobně z roku 1218, kdy je zmíněno v listině Litoměřické kapituly. Pro rozvoj Úštěka byla důležitá poloha na silnici spojující Litoměřice s Českou Lípou a Lužicí. Na počátku 14. století jej vlastnili Michalovicové. Úštěk se stal městem kolem roku 1361, kdy jej od krále získal Petr z Michalovic. Nejstarší část města Úštěk je postavena na ostrohu, kde byly také položeny základy starého úštěckého hradu. Nejstarší součásti hradu dosud nalezené při průzkumu nejsou starší než město. Skutečné stáří a původní půdorys hradu jsou předmětem dosud probíhajícího archeologického průzkumu. Koncem 14. století bylo jádro hradního areálu zvýšeno o jedno patro. V severozápadním nároží zámku stojí věžovitá budova bývalého schodiště. Průzkum v letech 1970-1971 zjistil, že tato část objektu na své jižní straně ukrývá zbytky staré hradní věže. Zámecký objekt je malou plochou oddělen od severní spodní stavby, rovněž gotického původu, která sloužila k hospodářským účelům. Ve sklepních prostorech paláce jsou rozsáhlé sály vytesané do pískovcové skály. V hlavním sále podpírá strop pět sloupů taktéž zdobně tesaných z pískovce. Hrad byl postaven hned vedle náměstí, které tvořilo rozšířenou hlavní dopravní tepnu. Před ním, směrem k

⁵⁷ VOŠÁHLÍK, Aleš. at al. Paměť měst, Městské památkové rezervace v českých zemích. Praha: Odeon, 1975 412 s.

náměstí, byly masné krámy. Po roce 1383 vlastnili Úštěk Berkové z Dubé. V té době byly pravděpodobně vybudovány městské hradby a brány. V roce 1426 koupil město i s panstvím husitský hejtman Václav Carda z Petrovic. Město tehdy utrpělo velké škody v důsledku častých bojů. Husitský hejtman potřeboval v Úštěku silnou podporu, protože prostředí bylo většinou nepřátelské. S tím souvisí rozšiřování městského opevnění až do podoby pevnosti s hradem jako citadelou. Stejně jako na jiných městských hradech bylo i v Úštěku hradní opevnění částečně propojeno s městským opevněním. To bylo pravděpodobně důvodem, proč byla kolem roku 1428 v pásu hradeb jižně od hradu postavena nejsilnější obranná věž městského opevnění, zvaná Pikartská (tj. husitská). Dodnes působí mohutně se svým 2 m silným zdívkem z velkých bloků pískovce. V současnosti má tři patra, původně byla o patro vyšší. Uvnitř je kamenné schodiště, kamenné výklenky s lavicemi a ze zdi vyčnívající převět.

V dobách před bitvou na Bílé Hoře v roce 1620, byl Úštěk zhruba stejně velký jako Mělník, a ne o moc menší než Ústí nad Labem. Bylo to důležité středisko řemesel a obchodu. Zemědělství postupně ustoupilo. Město i přilehlá panství vlastnili Sezimové z Ústí (do konfiskace v roce 1623) a Šternberkové (do roku 1617), po nich Mikuláš Gerštorf z Gerštorfu (který zemřel za povstání proti Habsburkům v letech 1618–1620), Jejich pozemky byly zkonfiskovány a za třicetileté války získali město i panství jezuité, kteří si zde zřídili rezidenci a objekt barokně přestavovali. Z této přestavby před rokem 1677 pocházejí západní volutové raně barokní štíty zámecké budovy i schodiště a nádvoří. V období renesance prošel hrad jen drobnými změnami a na počátku 17. století byl již ve špatném stavu. Po zrušení řádu, od roku 1721 do roku 1779, sloužil hrad jako městská sladovna a část byla v roce 1773 upravena na pivovar. V roce 1849 bylo město jmenováno soudním okresem. To napomohlo k úspěchu především v oblasti pěstování a obchodu s chmelem. Úštěk získal významné postavení nejen na tuzemském, ale i na zahraničním trhu. Později ale růst průmyslu zejména v Krušných horách zatlačil Úštěcko hospodářsky do pozadí. Město se už dále nerozrůstalo a zachovalo si svůj původní historický ráz. Po 1. světové válce se projevoval postupný hospodářský útlum. Po 30. září 1938 se muselo vystěhovat české a židovské obyvatelstvo stejně jako v celém prostoru sudetského pohraničí. Po roce 1945 byla následně odsunuta německá většina. Snaha o postupné osídlování nedosáhlo počtu původního obyvatelstva. Důsledkem bylo další prohlubování úpadku oblasti. Tato v podstatě celková výměna obyvatel měla za následek mimo všeobecný úpadek také dlouhodobé chátrání většiny městských objektů, které často vedlo k řízené či samovolné demolici. Ani vyhlášením

městské památkové rezervace v roce 1952 se nepodařilo tento postupný proces devastace zastavit. Městská památková rezervace byla spolu s Kadani a Žatcem hodnocena jako jedna z nejzanedbanějších tehdejšího Československa. V 60. letech byla městská památková rezervace zrušena, aby byla znovu prohlášena 28. července 1980.

Na konci padesátých let minulého století začalo být Úštěcko využíváno jako rekreační oblast. V rámci budování rekreačního prostoru byl na severu města obnoven rybník Chmelař s rozlohou 68 ha. V roce 1970 bylo těsně ke staré hradní budově přistavěno nové kulturní středisko. Po roce 1990 byla zahájena postupná rekonstrukce nejvýznamnějších objektů ve městě (hrad, farní kostel, dům gotické dvojče, synagoga, ptačí domky a další).

5.2 Turistické atraktivity obce Úštěk a okolí

Úštěk je menší městečko (2944 obyvatel k 31.12.2020)⁵⁸ s bohatou historií. Jeho centrum tvoří dokonce jedna z nejmenších městských památkových rezervací v České republice, která byla vyhlášena především na ochranu unikátních gotických štítových domů. Dochovaly se také části městského feudálního sídla s barokním kostelem z 18. až 19. století a mnoho zachovalých pozdně gotických měšťanských domů. V ochranném pásmu se nachází řada dalších památek maloměstské architektury. Tento historizující genius loci láká opakovaně filmové tvůrce, kteří zachovalé jádro města s oblibou využívají pro natáčení historických filmů. Krásná krajina v okolí s několika rezervacemi a velkým rybníkem Chmelař je dlouhodobě oblíbenou turistickou a rekreační oblastí.

Následující přehled některých turistických zajímavostí je řazen abecedně, nikoli podle významu.

Děkanství (fara) Barokní stavba na Mírovém náměstí. Postavená v roce 1721. Pravděpodobně jde o dílo Octávia Broggia, stavitele původem z Itálie, který je známý svou prací v Litoměřicích a v severních Čechách, kde vytvořil řadu vynikajících barokních architektonických děl.

Městský hrad Je cenným dokladem středověké profánní architektury. Jádro zachovalých budov bylo založeno v poslední třetině 14. století. Budova paláce má ve spodní části velmi

⁵⁸ <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr> 3.3.2022

silné zdi, protože byla původně součástí městského fortifikačního systému. V celém objektu městského hradního paláce je dochováno mnoho cenných gotických a renesančních stavebních detailů. Hrad byl vybudován v již existujícím městě, což je velmi neobvyklé. Během staletí byl palác několikrát přestavěn a opravován. V první části 16. století byl rozšířen o velký sál v patře. V podzemí paláce jsou rozsáhlé prostory vytesané přímo do pískovce. K severozápadní části byla připojena věžovitá barokní budova. Po zrušení Jezuitského řádu v roce 1721 sloužil hrad až do roku 1779 jako městská sladovna, a v roce 1773 byla část přeměněna na pivovar. Tyto stavební úpravy narušily původní architektonickou koncepci hradu, včetně přistavění komína, zrušení schodiště a změn v klenbě. Po roce 1945 hrad chátral a necitlivé stavební zásahy poškodily jeho stabilitu. Teprve v prvních letech 21. století byla provedena renovace hradu, během které byly restaurovány fasády hradního paláce a dokončeny dlažby a nádvoří bylo zpřístupněno pro veřejnost.⁵⁹

Hrádek Helfenburk u Úštěka V první polovině 14. století byl Hrádek postaven Ronovci, avšak již v roce 1375 přešel do majetku pražského arcibiskupství. Rozsáhlé opevnění, které významně změnilo vzhled hradu, bylo vybudováno na příkaz arcibiskupa Jana z Jenštejna. Během bouřlivých husitských válek sloužil hrad jako útočiště arcibiskupa a později přešel do rukou šlechty. Zůstal obydlený téměř po celé 16. století, ale roku 1620 byl zapálen a zničen. Hlavní věž prošla romantickými úpravami v letech 1887-1890, kdy byla zřícenina hradu zakoupena a upravena průmyslníkem hrabětem Josefem von Schrollem. Později se hrad stává atraktivní destinací pro turisty. Díky místní občanské organizaci, která se celoročně stará o Helfenburk, jsou ruiny na pískovcové skále snadno přístupné. Nabízejí nádherný výhled po okolní krajině.⁶⁰

Jezuitský dvůr Rybníční ulice. Barokní brána s letopočtem 1677 a vedle ní branka s datem 1711 tvoří součást architektonického celku. V blízkosti se nachází moderní lidová stavba. Po zrušení jezuitského řádu došlo k parcelaci půdy, což vedlo k vzniku Zelené vsi. Na jednom z dvorů založil kolem roku 1800 nejvýznamnější průmyslník v Čechách J.J. Leitenberger bělidlo a barvírnu.⁶¹

Klárův dům na Mírovém nám. čp. 73. Rodný dům Aloise Klára (1763-1833), profesora

⁵⁹ <https://www.kudyznudy.cz/aktivita/mestsky-hrad-v-usteku>

⁶⁰ <https://www.mesto-ustek.cz/helfenburk/d-144141>

⁶¹ <http://www.e-cesko.cz/pamatky/pamatka-7736-byvaly-jezuitsky-dvur---ustek/?set=cz-56076>

řečtiny a klasické literatury na Karlově univerzitě v Praze.

Konojedy V nedaleké obci Konojedy se rozprostírá impozantní areál bývalého servitského kláštera, jehož založení se datuje do roku 1746. Zakladatelem byl František Rudolf Sweert – Špork. Po zrušení servitského řádu v Konojedech získal klášter od státu za 60 000 zlatých syn jeho zakladatele, který jej v roce 1785 přeměnil na zámek. Areál byl spravován armádou až do počátku 90. let, poté byl v dezolátním stavu privatizován. Do současnosti prochází důkladnou rekonstrukcí

Kostel sv. Petra a Pavla na Mírovém náměstí, postavený v letech 1764–1772 na původních základech staršího kostela svatého Michala z 14. století. Tento kostel v barokním slohu pozdního období je zdoben sochami svatých Petra a Pavla na římse západního průčelí, pocházejícími z období kolem roku 1770. Vynikajícím artefaktem je obraz na hlavním oltáři od Karla Škréty z roku 1656, zobrazující Pannu Marii v dialogu se svatými Petrem a Pavlem. Kostel rovněž upoutá pozornost neobvyklou kamennou křtitelnicí a prvky rokokového designu. Dřevořezy pocházejí z dílny místního řezbáře Jiřího Vančury, který také vytvořil kazatelnu. Skříně varhan jsou původní dílo truhláře Ambrože Tauchmanna z Hoštky podle designu Lauterera, zatímco samotný varhanní mechanismus pochází z roku 1915 od Jindřicha Šifnera.

Kostel Nejsvětější Trojice v Hřbitovní ulici má kořeny v předbělohorské éře a přetrval i v době protestantské dominance ve městě. Současná barokní stavba s výjimkou západního vchodu s lomeným obloukem nese stopy pozdního baroka. Původně stál na hřbitově, vedle něž byla malá osada. Dnes slouží kostel především jako místo pro pietní aktivity.

Kudlichův pomník na Mírovém náměstí, umístěný za kostelem sv. Petra a Pavla, před restaurací Pod podloubím, původně připomínal rakouského císaře Josefa II. Později byla jeho socha odstraněna a nahrazena pluhem, který připomíná práce poslance rakouského parlamentu Hanse Kudlicha, jenž hrál významnou roli při zrušení nevolnictví.

Ptačí domky v Kamenné ulici, postavené v polovině 19. století italskými dělníky, kteří

stavěli železnici, jsou dřevěné konstrukce připojené ke skalní stěně, připomínající ptačí hnízda. Tyto struktury jsou propojeny se sklepy a chodbami vytesanými do pískovcové skály. Jejich zvláštnost spočívá v tom, že ze zadní strany mají několik pater, zatímco z přední strany je přístupné až na úroveň okapu.

Ostré, poutní místo založené jezuitou, se nachází 3 km od Úštěka. Kostel s dvěma věžemi a monumentálním schodištěm byl vybudován v letech 1703–1707. Každoročně 3. května sem přicházejí poutníci, kteří si obdivují romantické panorama úštěcké kotliny a výhled na vrcholky Českého středohoří. Objekty jsou ve vlastnictví katolické církve.

Pikartská věž v Panském dvoře, postavená roku 1428 za husitského hejtmana Václava Cardy z Petrovic, sloužila k posílení obranyschopnosti úštěckého hradu. Později byla věž využívána pro obytné účely a dnes slouží jako galerie a plánuje se zde vytvořit muzeum.

Rybník Chmelař, hlavní turistické a rekreační centrum, má rozlohu 67 ha a dvě písčité pláže. Tento rybník, zřízený na místě bývalého středověkého Velkého rybníka, je dnes oblíbeným místem pro odpočinek a zábavu. Nabízí okolo 1000 lůžek v kempech, sportovní areál s různými aktivitami a je vyhledávaným místem pro rekreaci.⁶²

Rybník Barvíř, umístěný na severním úpatí pískovcového ostrohu, je posledním ze středověkých rybníků v oblasti. Historicky sloužil jako klíčový zdroj užitkové vody pro město, zejména pro potřeby místního textilního průmyslu. V roce 2000 byla provedena rozsáhlá renovace rybníka, zahrnující opravu hráze, výpustí a úpravu břehů. Díky odstranění sedimentů dosahujících místy až šesti metrů hloubky dnes slouží jako sportovní rybářská lokalita pod správou města. Rybářské povolenky lze zakoupit na Městském úřadě nebo na recepci u jezera Chmelař a umožňují rybolov, buď na jediný den nebo po celou sezónu.

⁶² <http://www.e-cesko.cz/pamatky/pamatka-7728-jezero-chmelar---ustek/?set=cz-56076>

Sklepení pod Panským dvorem na Mírovém náměstí má kořeny kolem roku 1350. Tři až čtyřpatrové sklepní prostory, vytesané do pískovcové skály pod celým náměstím a hradem, sloužily původně jako únikové cesty, údajně sahající až k hradu Helfenburk. Později byly využívány pro skladování ovoce a zeleniny. Dnes jsou tyto prostory přístupné veřejnosti prostřednictvím organizovaných prohlídek města.

Západní část náměstí, známá svými štitovými domy, poskytuje cenný pohled na architekturu menšího středověkého města. Domy číslo 16/29 až 28/42 představují významnou ukázkou historické zástavby. Původně byly nejstarší městské domy pravděpodobně dřevěné s kamennými sklepy, ale postupně byly nahrazovány kamennými a hrázděnými domy s loubím v přízemí. Například dům č. 19/29 si zachoval původní černou kuchyni, zatímco dům č. 16/29 byl později upraven ve stylu rokoka.

Židovská synagoga v Podskalské ulici. Samostatně stojící budova byla původně součástí zástavby staré židovské čtvrti. Po náročných opravách započatých ve druhé polovině 90. let slouží ke kulturním účelům.

5.3 Kulturní akce v Úštěku a okolí

Nabídka kulturně společenských akcí je velmi bohatá, a to jak pro místní, tak pro turisty navštěvující Úštěk. Rozsah akcí se samozřejmě liší v závislosti na roční době. Projevuje se zde obvyklá sezónnost, ale i v zimním období má Úštěk co nabídnout, jak můžeme vidět v přehledu kulturních akcí za rok 2023/2024 viz Příloha A.

Konání některých akcí bohužel ovlivnila situace v souvislosti s omezeními kvůli pandemii koronaviru Covid-19. V roce 2022 již většina akcí probíhala bez omezení.

Více než dvacetiletou tradici (v roce 2024 bude 26. ročník), má velmi oblíbený a hojně navštěvovaný Úštěcký historický jarmark, který se koná pravidelně na konci letních prázdnin. Mnohaletou tradici mají i další akce, například Úštěcký masopust, Úštěcké Velikonoce – 22. ročník, Piráti z Úštěku – 25. ročník, Den českých řemesel s T. G.

Masarykem (prvorepubliková stylová oslava vzniku Československa) – 13. ročník, Úštěcký advent – 21. ročník⁶³.

5.4 Služby pro turisty a rezidenty

Zdrojem aktuálních informací o pořádaných akcích je čtvrtletník Zpravodaj Úštěk vydávaný obcí s nákladem 1300 výtisků, dostupný také v elektronické podobě na webových stránkách obce. Zajímavá je aplikace Smart guide, která nabízí možnost využití mobilního zařízení jako osobního audio průvodce s off-line mapou, doporučené trasy, turistické zajímavosti, důležité památky, včetně interaktivního průvodce „jdi a objevuj“. Na internetu je dostupný Facebookový profil s názvem Historický Úštěk, dále profil Úštěk – Perla Českého Středohoří, profil Úštěk a další. Pro turisty i místní obyvatele obce slouží Informační centrum Úštěk.

Na služby technického charakteru pro rezidenty obce je zaměřena firma Úštěcké služby, spol. s r.o. Mezi její aktivity patří mimo jiné výroba tepla, poskytování služeb pro zemědělství a lesnictví, těžba dřeva a poskytování služeb v myslivosti, dále svoz komunální odpadu a čištění města.⁶⁴

5.5 Kulturně společenské akce určené pro rezidenty

Některé akce jsou ze své podstaty zaměřeny výlučně na obyvatele města Úštěk a jeho okolí. MŠ Pastelka pořádá pro nejmladší každoročně Jarní putování se zajícem Felixem, nebo jarní tvoření, ZŠ A. Klára pořádá pro své žáky akci Klárčina naučná stezka. Na konci dubna se v několika přilehlých obcích pořádá Pálení čarodějnic. 1.6. se tradičně slaví Dětský den. Na konci školního roku je v MŠ Pastelka Slavnostní rozloučení s předškoláky. Na konci letních prázdnin, před začátkem školního roku proběhne Loučení s létem. Nadcházející podzim vítá MŠ Pastelka akcí Podzimní tvoření a v říjnu Lampionovým průvodem s pohádkou. 2.11. v den Památky zesnulých se koná Halloween. Tradiční oslava Mikuláše proběhne letos 7.12.⁶⁵

⁶³ Úštěcké jarmarky [cit. 29.11.2023]. Dostupné z: <https://historicky-ustek.wbs.cz/Ustecke-jarmarky.html>

⁶⁴ Oficiální web města Úštěk [cit. 29.11.2023]. Dostupné z: <https://www.mesto-ustek.cz/index.asp>

⁶⁵ Oficiální web města Úštěk [cit. 4.3.2024]. Dostupné z: https://www.mesto-ustek.cz/assets/File.ashx?id_org=17553&id_dokumenty=154666

6 Základní statistika cestovního ruchu v Úštěku

V tabulce 2 a/b je uveden přehled příjmů a výdajů spojených s cestovním ruchem v obci Úštěk v období 2011 až 2023 v Kč.⁶⁶

Tabulka 2a Přehled příjmů a výdajů v cest. ruchu v obci Úštěk v období 2011 až 2017 v Kč

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Příjmy	72 179	74 142	59 970	74 906	94 923	96 697	120 613
Výdaje	122 222	99 957	102 280	161 583	225 868	176 718	174 822

Zdroj dat: Rozpočet město Úštěk. Vlastní zpracování

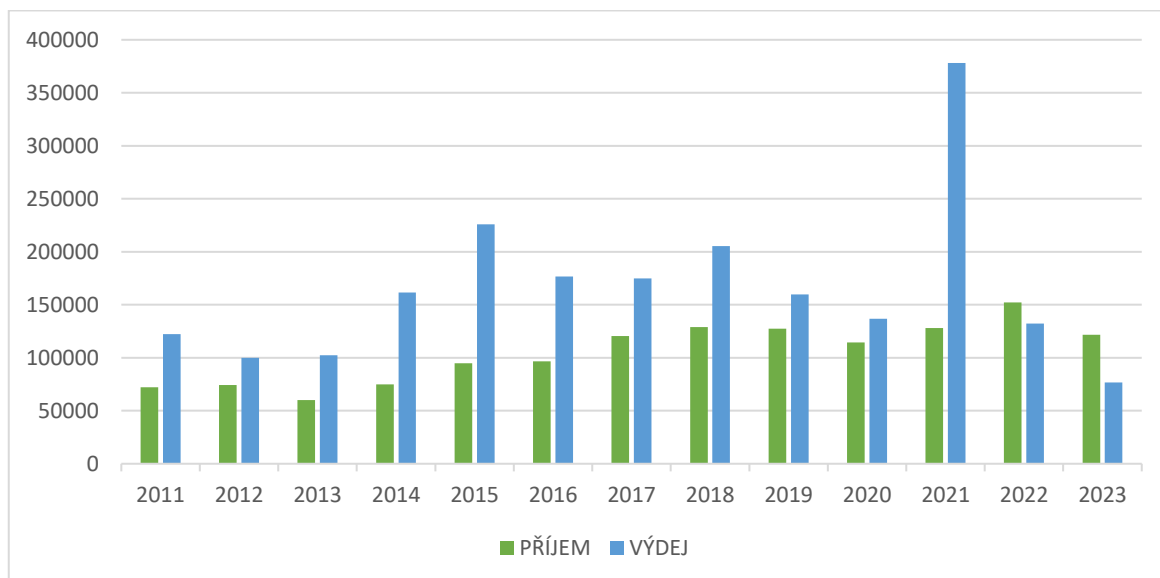
Tabulka 2b Přehled příjmů a výdajů v cest. ruchu v obci Úštěk v období 2017 až 2023 v Kč

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Příjmy	120 613	128 860	127 420	114 308	128 047	152 208	121 612
Výdaje	174 822	205 483	159 659	136 882	378 203	132 159	76 586

Zdroj dat: Rozpočet město Úštěk. Vlastní zpracování

⁶⁶ Rozpočet město Úštěk [cit. 28.2.2024]. Dostupné z:
<http://ustek.imunis.cz/Rr/?mezirocni=True&konsolidace=True>

Graf 1 Přehled příjmů a výdajů v cest. ruchu v obci Úštěk v období 2011 až 2023 v Kč.

Zdroj dat: Rozpočet město Úštěk. Vlastní zpracování

Z tabulky 2 vyplývá, že vyčíslené výdaje převažují nad příjmy obce. Po změně ve vedení obce v roce 2022 došlo k výraznému omezení výdajů a zisky mírně převyšují výdaje. V celkovém hodnocení je třeba zahrnout další vlivy, a to zejména dopad na životní prostředí, zvýšení zátěže zpracování odpadů, znečištění ovzduší, zvýšená spotřeba vody, elektrické energie a podobně.

Tabulka č.3 a/b znázorňuje trend počtu hromadných ubytovacích zařízení dle ČSÚ – Úštěk (okres Litoměřice) od roku 2010 do roku 2022.⁶⁷

⁶⁷ Veřejná databáze ČSÚ [cit. 20.2.2024]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=uziv-dotaz#>

Tabulka 3 a hromadná ubytovací zařízení a jejich návštěvnost v Úštěku 2010–2016

Rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Počet ubytovacích zařízení	Hromadná ubytovací zařízení	9	11	11	9	8	9	8	
	v tom	Hotel *****
		H, M, B ****	.	.	1	1	1	1	1
		H, M, B ***
		H, M, B **
		H, M, B *	.	.	1	.	.	1	1
		H garni
		Penzion	.	.	2	2	1	1	1
		Kemp	.	.	2	1	1	1	1
		Ch. osada	.	.	2	2	2	2	2
		Turistická ubytovna	.	.	2	2	2	2	1
Ostatní HUZ	.	.	1	1	1	1	1		
Počet lůžek	HUZ	781	769	753	611	601	615	596	
Počet hostů	HUZ	8 183	10 402	10 013	5 783	8 700	11 101	10 600	
Poč.přenoc.	HUZ	20 867	24 786	24 229	14 154	21 631	26 747	24 198	
Počet přenocování	Rezidenti	18 231	21 076	21 299	11 411	19 287	23 024	21 596	
	Nerezidenti	2 636	3 710	2 930	2 743	2 344	3 723	2 602	
Prům. poč. přenocování	HUZ	2,6	2,4	2,4	2,4	2,5	2,4	2,3	
	Rezidenti	2,6	2,3	2,4	2,4	2,5	2,4	2,3	
Prům. poč. přenocování	Nerezidenti	2,4	3,1	2,5	2,7	2,5	2,4	2,4	

Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze, vlastní zpracování

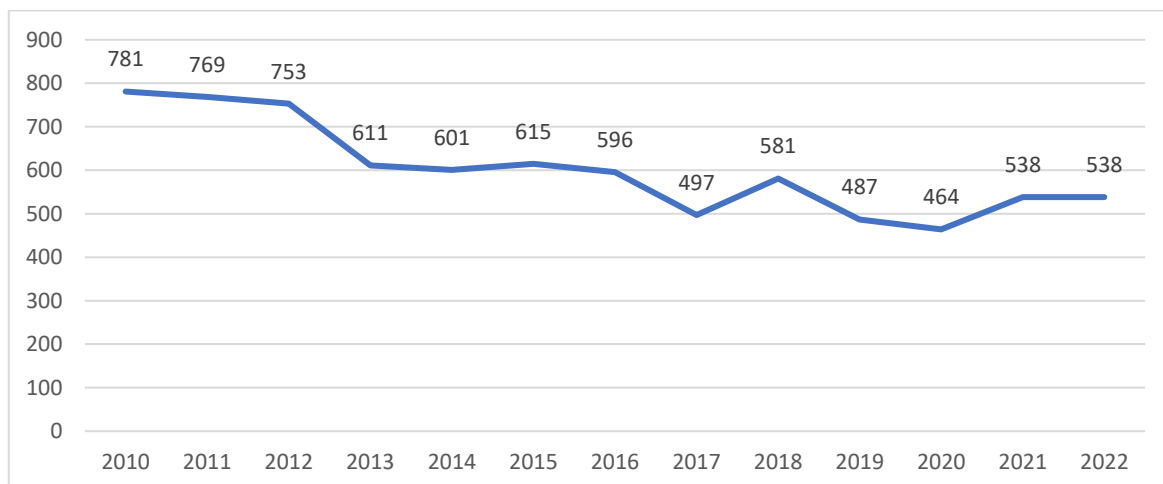
Tabulka 3b hromadná ubytovací zařízení a jejich návštěvnost v Ústěku 2016 - 2022

Rok		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Počet ubytovacích zařízení	Hromadná ubytovací zařízení	8	8	9	7	6	7	7	
	v tom	Hotel *****
		H, M, B *****	1	1	1	1	1	.	.
		H, M, B ***	1	1	1
		H, M, B **
		H, M, B *	1	1	1	1	.	.	.
		H garni
		Penzion	1	1	1	1	1	1	1
		Kemp	1	1	2	2	2	2	2
		Ch. osada	2	2	2	1	.	1	1
		Turistická ubytovna	1	1	1	.	.	1	1
Ostatní HUZ	1	1	1	1	1	1	1		
Počet lůžek	HUZ	596	497	581	487	464	538	538	
Počet hostů	HUZ	10 600	9 785	11 471	12 053	9 755	8 626	9 771	
Poč.přenoc.	HUZ	24 198	23 040	26 681	26 613	22 691	21 940	24 250	
Počet přenocování	Rezidenti	21 596	20 021	23 331	23 465	22 048	20 978	22 383	
	Nerezidenti	2 602	3 019	3 350	3 148	643	962	1 867	
Prům. poč. přenocování	HUZ	2,3	2,4	2,3	2,2	2,3	2,5	2,5	
Prům. poč. přenocování	Rezidenti	2,3	2,3	2,3	2,2	2,3	2,5	2,5	
	Nerezidenti	2,4	2,5	2,3	2,2	2,4	2,5	2,2	

Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze, vlastní zpracování

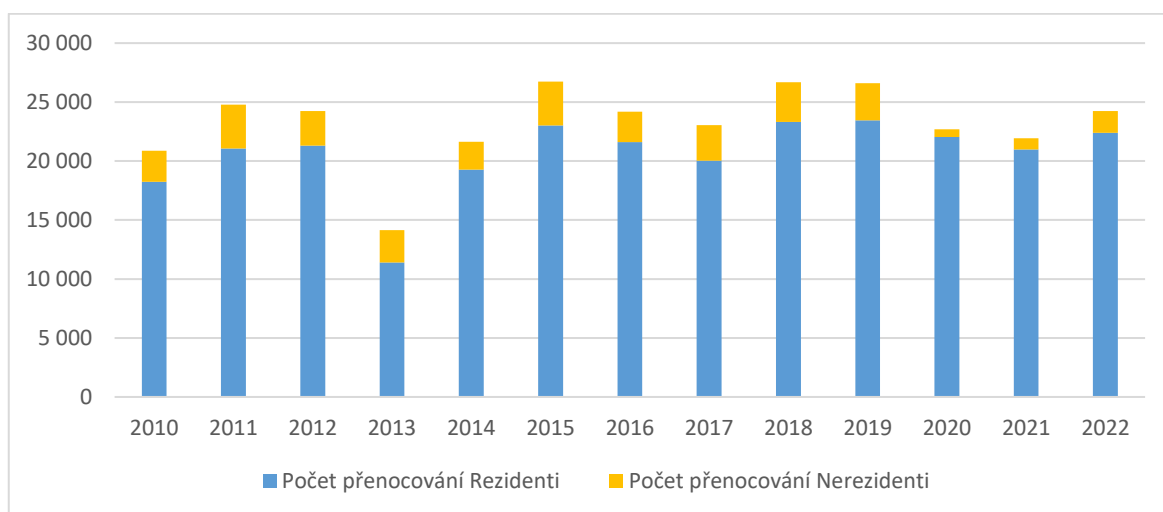
Z Tabulky 3 je patrné, že počet hostů se jen pomalu přibližuje k hodnotám před pandemií.

Graf 2 Znázorňuje hromadná ubytovací zařízení v Úštěku.

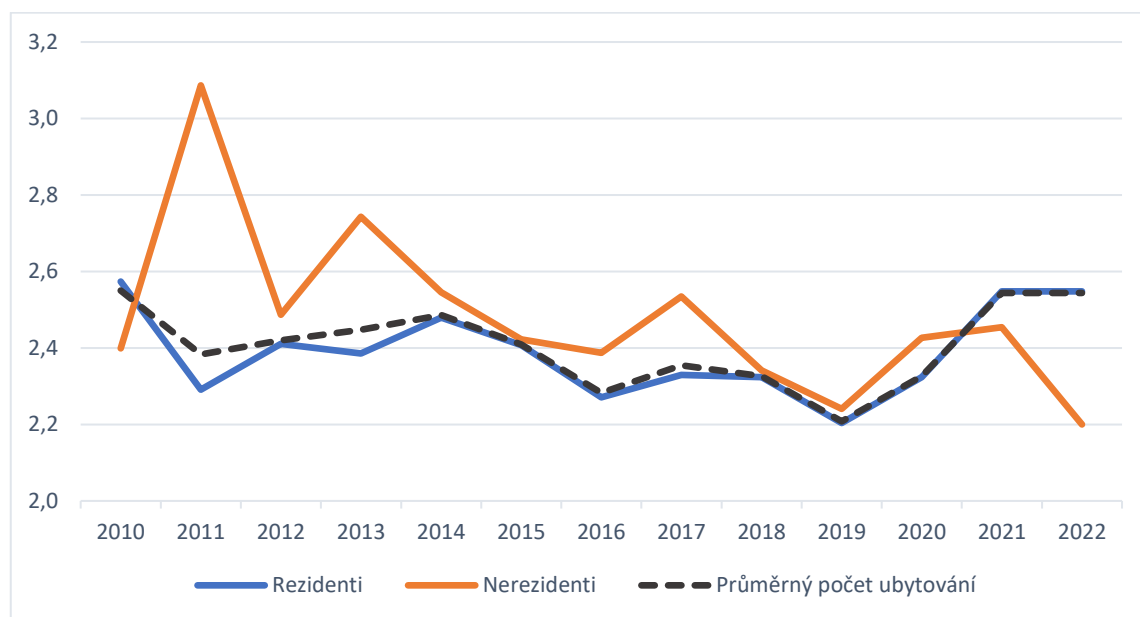
Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze, vlastní zpracování

Graf 3 Znázorňuje počet přenocování v Hromadných ubytovacích zařízeních v Úštěku

Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze, vlastní zpracování

Graf 4 Znáznorňuje průměrný počet přnocování v Hromadných ubytovacích zařízeních v Úštěku

Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze, vlastní zpracování

Od roku 2010 dlouhodobě klesající trend počtu hromadných ubytovacích zařízení se zastavil v roce 2017, zaznamenal nárůst v roce 2018, ale opět začal klesat ještě před nástupem pandemie. Počet hostů v tomto období vykazoval nárůst. Do situace bohužel zasáhla omezení v důsledku pandemie Covidu 19. Očekávání nebyla naplněna a došlo k poklesu počtu ubytovaných hostů a počtu přnocování. To můžeme vnímat jako další rizikový faktor zvýšené míry turismu v dané oblasti. Z důvodu dlouhodobé vysoké turistické návštěvnosti se služby a dodavatelé přeorientují na toto odvětví. V případě výpadku pak může docházet k ekonomickým ztrátám. Samotné přetížení lokality turismem bude rezidenty vnímáno velmi rozdílně. Protichůdné stanovisko zaujme podnikatel, který investoval do rozšíření ubytovací kapacity a například obyvatel domu na náměstí obtěžovaný hlukem, koncentrací turistů zvyšováním cen služeb atd.

Praktická část práce

7 Empirické šetření o vlivu turismu na kvalitu života obyvatel města Ústěk

Jak bylo uvedeno v kapitole 2. Cíl práce a metodika, na základě prostudovaných materiálů a místního šetření, byly stanoveny dvě obecné hypotézy. Platnost definovaných hypotéz byla ověřena kvantitativní analýzou v podobě dotazníkového šetření. Pro ověření platnosti definovaných hypotéz byla použita metoda standardizovaného vědeckého výzkumu, která umožnila sledovat zkoumané subjekty z hlediska výzkumných proměnných. Jednotlivé proměnné byly z výzkumného souboru následně vyjádřeny pomocí čísel.

Dále byla stanovena obecná výzkumná otázka, která byla vyhodnocena na základě expertních rozhovorů s reprezentanty obce

7.1 Přípravná část empirického šetření

Na této fázi sociologického empirického výzkumu je náročný především kvantitativní přístup. Klade důraz na metodologii a organizaci datování. Je klíčová pro zajištění validity a spolehlivosti výsledků. Kvantitativní přístup hraje v této fázi významnou roli, neboť poskytuje strukturovaný rámec pro sběr a analýzu dat. Zároveň je věnována pozornost identifikaci výběrového souboru respondentů. Důraz je kladen i na etické zásady a praktické aspekty výzkumu. Tato fáze výzkumu vytváří základ pro další postup a interpretaci výsledků, které budou prezentovány v následujících kapitolách. Kromě kvantitativního přístupu byly v rámci kvalitativního výzkumu realizovány rozhovory s aktéry cestovního ruchu a reprezentanty města. Kvalitativní výzkum se zaměřil na hlubší porozumění subjektivních postojů, motivací a zkušeností respondentů. Na rozdíl od kvantitativního výzkumu umožnil kvalitativní přístup lépe zachytit kontext a složitost sociálních jevů. Kvalitativní výzkum poskytuje hlubší vhled do problematiky a doplňuje kvantitativní analýzu dat, což vede k celkově bohatšímu a komplexnějšímu pochopení problematiky týkající se kvality žití obyvatel v Ústěku.

7.1.1 Empirický výzkum-kvantitativní přístup.

Zmíněná náročnost tkví v tom, že dvě obecné hypotézy, které jsou uvedeny v kapitole 2. cíl práce a metodika musí být pro potřeby dotazníkového šetření rozpracovány do pracovních hypotéz. V tomto případě je stanoveno, že obě obecné hypotézy předpokládají, že se prokáže souvislost s popisnými charakteristikami zkoumaného souboru obyvatel Úštěka – pohlaví, věk, bydliště (délka bydlení v Úštěku, lokalita bydlení v Úštěku), zaměstnání (vázané či nevázané na cestovní ruch), vzdělání, struktura domácnosti, příjem. To znamená, že je předpokládáno, že tyto proměnné ovlivňují jak vnímání intenzity cestovního ruchu v Úštěku (rozdílně v době konání významných kulturně společenských akcí pro turisty a mimo ně), tak přínosy cestovního ruchu pro kvalitu života místních obyvatel (pozitivní dopady).

Na základě těchto předpokladů byl zkonstruován dotazník viz příloha B. Otázky v něm pokrývají tři skupiny.

- Identifikační (ovlivňující proměnné);
- Týkající se vlivu turismu na místní život (ovlivňované proměnné);
- Týkající se kvality žití v Úštěku (ovlivňované proměnné)

7.1.2 Empirický výzkum – kvalitativní přístup

Výzkumná otázka, uvedená v kapitole 2. cíl práce a metodika

„Co brání rozvoji turismu v destinaci Úštěk a okolí?“

byla rozpracována do následujících okruhů dotazování:

- Domníváte se, že je Úštěcko turisticky přetížené?
- Domníváte se, v době konání kulturně společenských akcí je Úštěk přetížen turismem?
- Usilujete o propagaci kulturně historických atraktivit Úštěku a okolí v rámci Destinační agentury České středohoří?
- Domníváte se, že některé dopady cestovního ruchu (pozitivní nebo negativní) převažují?
- Jak napomoci k rozvoji cestovního ruchu v oblasti Úštěcka?

- Jaké oblasti/formy cestovního ruchu mají na Úštěcku největší potenciál?

Tyto okruhy viz příloha C slouží jako orientační body pro vedení rozhovorů se třemi vybranými reprezentanty obce. Starostou a pracovníci Městského kulturního střediska a turistického informačního centra.

7.2 Realizační část empirického šetření

Následující kapitoly se zaměřují na realizaci empirického šetření, což představuje klíčový krok v procesu získávání a analýzy dat. Detailněji budou popsán postup sběru informací a další důležité kroky, které přispěly k lepšímu porozumění zkoumané problematice.

7.2.1 Kvantitativní přístup

Dotazníkové šetření probíhalo v lednu a únoru 2024. Dotazník v elektronické formě byl zpracován pomocí internetové aplikace Survio. Distribuce byla zajištěna s podporou Městského kulturního střediska. Odkaz na dotazník byl umístěn na FB stránky obce. Dále se podařilo umístit odkaz na FB stránkách Galerie u brány a na FB stránky Úštěk – perla Českého středohoří. Na veřejně přístupnou část obecní vývěsky u obecní úřední desky byl umístěn QR kód s přesměrováním na internetový odkaz elektronického dotazníku. QR kód byl umístěn také v restauraci, květinářství, lékárně, kavárně, galerii, supermarketu a podobně. Dále byl QR kód nabízen v centrální části města kolemjdoucím. Aby bylo možné oslovit i respondenty, kteří preferují jinou formu dotazníku než elektronickou, byla vytvořena tištěná varianta dotazníku. Pro překonání obvyklé neochoty komunikovat s neznámými lidmi na ulici, nebo neochoty k vyplňování dotazníků, byla zorganizována soutěž o výherní cenu. Jeden dotazník (kompletně a správně vyplněný) byl vylosován v prostorách městské knihovny. Výhrou byl karton Plzeňského Prazdroje. Tištěná forma dotazníku byla nabízena v podatelně na obecním úřadě a v prostorách městské knihovny. Zde byl také umístěn sběrný box na vyplněné odevzdané dotazníky. Dále byly tištěné dotazníky distribuovány v Restauraci pod podloubím na náměstí s laskavou podporou paní hostinské, v domově s pečovatelskou službou a v Galerii Úštěk. Několik dotazníků bylo vyplněno přímým dotazováním respondentů na jednotlivé otázky. Celkem bylo distribuováno 110 tištěných dotazníků. Do sběrného boxu bylo vhozeno 46 správně a kompletně vyplněných dotazníků. Návratnost tištěných dotazníků byla 41,82 %.

Elektronickou formou bylo vyplněno celkem 122 platných dotazníků, a to z internetového odkazu, nebo odkazem z QR kódu. Dohromady bylo zpracováno 168 tištěných i elektronických dotazníků, což představuje 6 % obyvatel Úštěka.

7.2.1.1 Popis zkoumaného souboru

Dotazník obsahoval 8 otázek, identifikujících respondenty – pohlaví, věk, vzdělání, zaměstnání (s vazbou či bez ní na cestovní ruch), skladbu domácnosti, bydliště (délku pobytu a lokalitu v Úštěku) a měsíční příjem respondentů. Následujících 8 tabulek přináší číselné údaje a komentáře o zkoumaném souboru respondentů. Celkově bylo analyzováno 168 respondentů, což odpovídá 100 % celkového podílu. To představuje 6 % obyvatel Úštěka.

Následující tabulka 4 vyjadřuje zastoupení respondentů podle pohlaví, jejich procentuální zastoupení vzhledem k počtu respondentů a počtu obyvatel žen a mužů v Úštěku.

Tabulka 4 respondenti podle pohlaví

pohlaví	zkoumaný soubor		podíl z obyvatel Úštěka
	počet	podíl	
žena	98	58,3%	3,6%
muž	67	39,9%	2,4%
neuvedeno	3	1,8%	
celkem	168	100%	

Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze, vlastní zpracování

Tabulka 4 Ženy: Z celkového počtu 168 respondentů tvoří ženy 98 osob, což představuje 58,3 % zkoumaného souboru.

Muži: jsou zastoupeni 67 respondenty, což představuje 39,9 % zkoumaného souboru.

Neuvedeno: U 3 respondentů (1,8 %) není uvedeno pohlaví. Tato skupina je marginální a nemá významný dopad na celkovou analýzu.

Ve zkoumaném souboru je téměř o třetinu více žen z celkového počtu respondentů, což odpovídá větší ochotě žen ke spolupráci na vyplňování dotazníku.

V tabulce 5 je znázorněno rozložení respondentů podle věku. Smyslem rozdělení do těchto pěti různých kategorií bylo podchytit rozdílný vztah k problematice cestovního ruchu vzhledem ke konkrétním věkovým skupinám. S věkem se přirozeně mění vztah k cestovnímu ruchu. Jinak vnímají turisty studenti, rodiny s dětmi, bezdětné páry, nebo jednotlivci.

Tabulka 5 Respondenti podle věku

věk	Zkoumaný soubor	
	počet	podíl
31-50 let	76	45,2%
66 -> let	43	25,6%
51-65 let	33	19,6 %
21-30 let	10	6%
-> 20 let	6	3,6 %
celkem	168	100%

Zdroj: vlastní zpracování

Data v tabulce 5 znázorňují rozdělení respondentů podle věkových kategorií.

31-50 let: Nejvíce respondentů, celkem 76 osob, patří do věkové kategorie 31-50 let, což představuje 45,2 % zkoumaného souboru. Tato skupina je nejpočetnější v analýze věkové struktury.

66 let a starší: Další významnou skupinou jsou respondenti ve věku 66 let a starší, kteří tvoří 43 osob, což představuje 25,6 % zkoumaného souboru. Tato skupina je druhou největší v analýze.

51-65 let: 33 respondentů (19,6 %) spadá do věkové kategorie 51-65 let.

21-30 let: Mladší populace ve věkové kategorii 21-30 let je zastoupena 10 respondenty, což představuje 6 % zkoumaného souboru.

Do 20 let: Nejméně respondentů, pouze 6 osob (3,6 %), spadá do věkové kategorie do 20 let.

Celkově lze říci, že věková struktura respondentů je rozmanitá, ale nejvíce zastoupené jsou věkové kategorie 31-50 let a 66 let a starší. Mladší populace do 20 let tvoří menší část zkoumaného souboru.

Tabulka 6 respondenti podle vzdělání

vzdělání	zkoumaný soubor	
	počet	podíl
středoškolské s maturitou	53	31,5%
vysokoškolské vzdělání	47	28%
střední odborné s výučním listem	46	27,4%
základní	12	7,1%
vyšší odborné nebo nástavbové vzdělání	10	6%
celkem	168	100%

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 6 rozdělení respondentů podle dosaženého vzdělání.

Středoškolské s maturitou: Nejčastější dosažené vzdělání respondentů je středoškolské s maturitou, kterého dosáhlo 53 respondentů, což představuje 31,5 % zkoumaného souboru.

Vysokoškolské vzdělání: Další významnou skupinou jsou respondenti s vysokoškolským vzděláním, kteří tvoří 47 osob (28 % celkového souboru). Tato skupina je tedy druhá největší v analýze vzdělání respondentů.

Střední odborné s výučním listem: 46 respondentů (27,4 %) dosáhlo středního odborného vzdělání s výučním listem.

Základní vzdělání: Základní vzdělání má 12 respondentů, což představuje 7,1 % zkoumaného souboru.

Vyšší odborné nebo nástavbové vzdělání: Nejméně respondentů 10 osob (6 %), je zastoupeno ve skupině respondentů s vyšším odborným nebo nástavbovým vzděláním.

Celkově lze říci, že v souboru respondentů jsou zastoupeny všechny skupiny vzdělání zjišťované v dotazníku. Nejpočetnější je skupina se středoškolským vzděláním s maturitou a vysokoškolským vzděláním.

Tabulka 7 respondenti podle zaměstnání (s vazbou či bez ní na cestovní ruch)

zaměstnání	zkoumaný soubor	
	počet	podíl
ne, pracuji v jiném oboru.	93	55,4%
momentálně nemám zaměstnání.	49	29,2%
ano, má práce s cestovním ruchem souvisí nepřímo	11	6,5%
jsem student.	9	5,4%
ano, pracuji přímo v cestovním ruchu.	6	3,6%
celkem	168	100%

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 7 znázorňuje rozdělení respondentů podle jejich zaměstnání a jeho vazby na cestovní ruch.

Ne, pracuji v jiném oboru: Nejvíce respondentů, konkrétně 93 osob (55,4 % zkoumaného souboru), pracuje v jiném oboru, který není přímo spojen s cestovním ruchem. Můžeme tedy předpokládat, že jejich vztah k cestovnímu ruchu není ovlivněn profesionálním vztahem.

Momentálně nemám zaměstnání: Další významnou skupinou jsou respondenti, kteří momentálně nemají zaměstnání, a to celkem 49 osob (29,2 %).

Ano, má práce s cestovním ruchem souvisí nepřímo: 11 respondentů (6,5 %) uvádí, že jejich práce má nepřímou vazbu na cestovní ruch.

Jsem student: 9 respondentů (5,4 %) jsou studenti.

Ano, pracuji přímo v cestovním ruchu: Nejméně respondentů, pouze 6 osob (3,6 %), pracuje přímo v oboru cestovního ruchu.

Celkově lze říci, že většina respondentů pracuje v jiných oborech, než je cestovní ruch. Druhá nejpočetnější skupina označená „momentálně nemám zaměstnání“ zahrnuje důchodce a obyvatele bez zaměstnání. Přímé napojení zaměstnání na cestovní ruch uvádí menší podíl respondentů.

Tabulka 8 respondenti podle skladby domácnosti

skladba domácnosti	Zkoumaný soubor	
	počet	podíl
manželé (partneři) s 1 nebo více dětmi	65	38,7%
jednotlivec	47	28%
manželé (partneři) bez dětí	29	17,3%
vícegenerační domácnost	18	10,7%
1 rodič s 1 nebo více dětmi	9	5,4%
celkem	168	100%

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 8 představuje rozdělení respondentů podle skladby jejich domácnosti.

Manželé (partneři) s 1 nebo více dětmi: Největší podíl respondentů, konkrétně 65 osob (38,7 % zkoumaného souboru), tvoří manželé nebo partneři, kteří žijí s 1 nebo více dětmi.

Jednotlivec: Další významnou skupinou jsou jednotlivci, kteří tvoří 28 % zkoumaného souboru, což odpovídá 47 osobám.

Manželé (partneři) bez dětí: 29 respondentů (17,3 %) tvoří manželské páry nebo partneři, kteří žijí bez dětí.

Vícegenerační domácnost: 18 respondentů (10,7 %) uvádí, že žijí ve vícegenerační domácnosti, tedy s více generacemi členů rodiny.

1 rodič s 1 nebo více dětmi: Nejméně respondentů, pouze 9 osob (5,4 %), tvoří domácnosti,

kde je pouze jeden rodič s 1 nebo více dětmi.

Celkově lze říci, že nejčastější skladbou domácností jsou manželé nebo partneři s dětmi, druhou nejpočetnější skupinou jsou jednotlivci. Manželské páry (partneři) bez dětí jsou zastoupeni v menším počtu. Vícegenerační domácnosti a domácnosti s jedním rodičem a dětmi mají poměrně malé zastoupení.

Tabulka 9 respondenti podle bydliště vzhledem k lokalitě v Ústěku

bydliště	zkoumaný soubor	
	počet	podíl
Ústěk Českolipské předměstí	75	44,6 %
Ústěk Vnitřní město	45	26,8 %
Ústěk České předměstí	19	11,3 %
Starý Týn	7	4,2 %
Tetčiněves	4	2,4 %
Konojedy	3	1,8 %
Habřina	3	1,8 %
Lukov	2	1,2 %
Julčín	2	1,2 %
Vědlice	1	0,6 %
Svobodná ves	1	0,6 %
Rochov	1	0,6 %
Robeč	1	0,6 %
Rašovice	1	0,6 %
Lhota	1	0,6 %
Dubičná	1	0,6 %
Dolní Vysoké	1	0,6 %
celkem	168	100 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 9 znázorňuje rozdělení respondentů podle jejich bydliště v různých lokalitách v Ústěku.

Ústěk Českolipské předměstí: Nejvíce respondentů, a to 44,6 % z celkového zkoumaného souboru, žije v Českolipském předměstí.

Ústěk Vnitřní město: Druhou nejčastější lokalitou bydlení je Vnitřní město, kde žije 26,8 % respondentů.

Ústěk České předměstí: Je domovem pro 11,3 % respondentů, což představuje menší podíl ve srovnání s ostatními lokalitami v městě.

Ostatní lokality: Vyjma Starého Týna (4,2 %) a Tetčiněvsi (2,4 %), mají ostatní obce zastoupení méně než 2 %. Ostatní obce odpovídají počtu jednoho odevzdaného dotazníku. Z části se jedná pravděpodobně o respondenty, kteří si vyzvedli dotazník při návštěvě městské knihovny.

Celkově bychom mohli konstatovat, že většina respondentů žije na Českolipském předměstí a ve Vnitřním městě. Zatímco ostatní lokality mají menší zastoupení. Počty respondentů vzhledem k lokalitě jejich bydliště, jsou ale do určité míry ovlivněny místem distribuce a sběru tištěných dotazníků, nebo odkazů s QR kódem.

Tabulka 10 respondenti podle toho, jak dlouho žijí v Ústěku

jak dlouho žijí v Ústěku	zkoumaný soubor	
	počet	podíl
více než 10 let	131	78 %
5–10 let	25	14,9 %
3–5 let	6	3,6 %
1–3 roky	4	2,4 %
méně než rok	2	1,2 %
celkem	168	100 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 10 uvádí informace o době, po kterou respondenti žijí v Ústěku.

Více než 10 let: Největší část respondentů, a to 78 % z celkového zkoumaného souboru, žije v Ústěku déle než 10 let. To naznačuje, že významná většina respondentů jsou starousedlíci s vazbami na město.

5–10 let: 14,9 % respondentů uvedlo, že v Ústěku žijí mezi 5 až 10 lety, což je také významná část populace města.

3–5 let: Malý podíl respondentů, 3,6 %, žije v Ústěku mezi 3 až 5 lety.

1–3 roky: Ještě menší podíl respondentů, 2,4 %, žije v městě mezi 1 až 3 roky.

Méně než rok: Pouze 1,2 % respondentů žije v Ústěku méně než jeden rok, což představuje nejmenší část populace.

Celkově lze konstatovat, že významná většina respondentů žije dlouhodobě v Ústěku. Můžeme předpokládat, že tito obyvatelé mají silné vazby ke svému městu a to může ovlivnit jejich reakce na zkoumanou problematiku.

Tabulka 11 respondenti podle měsíčního příjmu

měsíční příjem	zkoumaný soubor	
	počet	podíl
nechci uvádět výši příjmu	61	36,3 %
do 25 tis. Kč	36	21,4 %
do 35 tis. Kč	25	14,9 %
do 19 tis. Kč	20	11,9 %
do 45 tis. Kč	14	8,3 %
více než 45 tis. Kč	12	7,1 %
celkem	168	100 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 11 předkládá informace o měsíčním příjmu respondentů v Ústěku.

Nechci uvádět výši příjmu: 36,3 % z celkového zkoumaného souboru, nechtělo uvádět výši svého měsíčního příjmu. A to i přes to, že v tištěném i elektronickém dotazníku byla

zdůrazněna anonymita. To může naznačovat, že tato témata jsou pro respondenty citlivá nebo že mají různé důvody pro neposkytování této informace.

Do 25 tis. Kč 21,4 % respondentů uvádí měsíční příjem do 25 tisíc korun. Tento segment představuje významnou část populace.

Do 35 tis. Kč: 14,9 % respondentů má měsíční příjem do 35 tisíc korun.

Do 19 tis. Kč: 11,9 % respondentů má měsíční příjem do 19 tisíc korun.

Do 45 tis. Kč: 8,3 % respondentů uvádí měsíční příjem do 45 tisíc korun.

Více než 45 tis. Kč: Menší podíl, 7,1 % respondentů, má měsíční příjem vyšší než 45 tisíc korun.

Tato data poskytují přehled o finanční situaci respondentů v Úštěku a mohou být důležitá pro plánování a poskytování služeb ve městě. Zároveň mohou mít vliv na vnímání cestovního ruchu.

V této kapitole byl proveden detailní popis zkoumaného souboru respondentů prostřednictvím analýzy osmi různých aspektů, které identifikovaly respondenty z hlediska pohlaví, věku, vzdělání, zaměstnání, skladby domácnosti, místa bydliště, jak dlouho žijí v Úštěku a měsíčního příjmu. Celkově bylo analyzováno 168 respondentů, což odpovídá 100 % celkového podílu. Pokud jde o pohlaví respondentů, více respondentů byly ženy (58,3 %), což naznačuje vyšší ochotu žen k účasti na vyplňování dotazníku. Věková struktura respondentů je rozmanitá, přičemž nejvíce zastoupené jsou věkové kategorie 31-50 let a 66 let a starší. Z hlediska vzdělání byly významné skupiny středoškoláci s maturitou a respondenti s vysokoškolským vzděláním. Většina respondentů pracuje v jiných oborech, než je cestovní ruch, s největším podílem osob, které momentálně nemají zaměstnání. Skladba domácností respondentů ukazuje, že nejčastěji jsou zastoupeni manželé nebo partneři s dětmi, následovaní obyvateli žijícími jednotlivě. Většina respondentů žije na Českolipském předměstí a ve Vnitřním městě, s menším zastoupením v ostatních lokalitách, což přibližně odpovídá demografickému rozložení obyvatel v Úštěku. Významný počet respondentů žije v Úštěku déle než 10 let, což naznačuje jejich silné vazby na město a zájem o zkoumanou problematiku. Pokud jde o měsíční příjem, nejvíce respondentů nechtělo

uvádět výši svého příjmu, přes to, že v dotazníku byla zdůrazněna anonymita. Zjištěné informace jsou klíčové pro porozumění profilu respondentů a jejich vztahu ke zkoumanému tématu. Jsou důležité pro další analýzu a interpretaci výsledků získaných prostřednictvím dotazníkového šetření.

7.2.1.2 Vliv turismu na místní život vnímaný respondenty

Dotazník obsahoval další čtyři otázky, které zkoumaly postoj respondentů týkající se vlivu turismu. Jednalo se o polouzavřené otázky s výběrem z nabídnutých možností. Každá otázka obsahovala 4 až 7 možností.

Tabulka 12 nabízí ucelený pohled na to, jaké jevy respondenti vnímají jako problematické v průběhu turistické sezóny v Ústěku.

Tabulka 12 Pozorujete v Ústěku v průběhu turistické sezóny některý z těchto jevů?

odpovědi na otázku	počet
nedostatečná kapacita parkování.	117
vyšší intenzita dopravy.	90
nedostatečná kapacita služeb (restaurace, obchody).	76
větší znečištění města.	48
zvýšení hluku.	48
nevhodné chování (nerespektování soukromí, dotěrné fotografování, vstupování na soukromý pozemek, nedodržování nočního klidu apod.).	16
jiné, prosím uveďte:	4
celkový počet odpovědí	399

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 12 představuje pozorování respondentů týkající se jevů v Ústěku během turistické sezóny.

Nedostatečná kapacita parkování: Nejčastěji pozorovaným jevem je nedostatečná kapacita parkování, kterou zaznamenalo 117 respondentů (29,3 %). Což naznačuje, že tento

jev je pro ně zřejmě nejproblematictější. Je to způsobeno především situací na Mírovém náměstí. Jedná se o historické jádro města, kam se soustřeďuje těžiště pozornosti v průběhu kulturních akcí. Situaci komplikuje skutečnost, že většina budov na náměstí slouží jako obytné domy. Obyvatelé využívají náměstí jako parkoviště pro svoje osobní vozidla. Případné omezení parkování je citlivou otázkou.

Vyšší intenzita dopravy: 90 respondentů (22,6 %) pozorovalo vyšší intenzitu dopravy během turistické sezóny. To může zahrnovat zvýšený provoz automobilů nebo dalších dopravních prostředků po městě.

Nedostatečná kapacita služeb (restaurace, obchody): 76 respondentů (19,0 %) identifikovalo nedostatečnou kapacitu služeb, jako jsou restaurace a obchody, což může být spojeno s větším počtem turistů v obci.

Větší znečištění města: Zvýšené znečištění města bylo pozorováno 48 respondenty (12,0 %). Tento jev může být spojen s vyšší intenzitou pohybu turistů po městě.

Zvýšení hluku: 48 respondentů (12,0 %) uvádí zvýšení hluku během turistické sezóny. To může být způsobeno zvýšeným provozem vozidel, lidí a doprovodnými akcemi.

Nevhodné chování: 16 respondentů (4,0 %) identifikovalo nevhodné chování turistů, jako je nerespektování soukromí nebo rušení nočního klidu.

Jiné: Pouze 4 respondenti (1,0 %) uvedli jiné jevy, které nebyly specifikovány v rámci otázky. Jednotlivé odpovědi, které respondenti uvedli podle vlastního uvážení jsou: smrad, větší množství lidí (turistů, chatařů), nevím a nic. Jedná se o ojedinělé odpovědi, které netvoří jednotnou skupinu.

Celkově data naznačují, že turistická sezóna v Úštěku může být spojena s několika problémy, jako je nedostatek parkovacích míst, zvýšené dopravy a problémů s poskytováním služeb.

Tabulka 13 poskytuje ucelený pohled na různorodé postoje respondentů k velkému množství návštěvníků během kulturně společenských akcí v Úštěku.

Tabulka 13 Jak vnímáte velké množství návštěvníků v Ústěku v době konání kulturně společenských akcí?

odpověď	počet	podíl
nevadí mi to	77	45,8 %
párkrát do roka se to dá vydržet	61	36,3 %
kladně, akce by měly být častěji	24	14,3 %
vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit	6	3,6 %
celkem	168	100 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 13 prezentuje odpovědi respondentů na otázku týkající se vnímání velkého množství návštěvníků v Ústěku v době konání kulturně společenských akcí.

Nevadí mi to: 77 respondentů (45,8 %) uvedlo, že jim velké množství návštěvníků v době konání kulturních akcí v Ústěku nevadí. Tito respondenti pravděpodobně vnímají přítomnost turistů jako pozitivní pro město a jeho prosperitu.

Párkrát do roka se to dá vydržet: Dalších 61 respondentů (36,3 %) se vyjádřilo, že velké množství návštěvníků jsou ochotni občas tolerovat. Tato skupina respondentů pravděpodobně vnímá zvýšenou frekvenci turistů jako přechodný jev, který není trvale problematický.

Kladně, akce by měly být častěji: 24 respondentů (14,3 %) považuje velké množství návštěvníků za pozitivní, a dokonce by uvítali častější konání kulturních akcí. Tato skupina může být zastáncem rozvoje kulturního a společenského života v městě.

Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: Pouze 6 respondentů (3,6 %) uvedlo, že velké množství návštěvníků v době kulturních akcí v Ústěku jim vadí a byli by raději, kdyby sem návštěvníci vůbec nejezdili.

Tato data naznačují, že většina respondentů je buď neutrální nebo mírně pozitivně naladěna k velkému množství návštěvníků během kulturních akcí v Ústěku. Pouze malá část respondentů vnímá tento jev jako negativní. Celkově je možné konstatovat, že ve prospěch cestovního ruchu v Ústěku se vyjádřilo 101 respondentů, kteří reagovali „kladně, akce by

měly být častěji“, nebo „nevadí mi to“, což představuje 60 % respondentů.

Tabulka 14 poskytuje informace o vnímání intenzity cestovního ruchu v různých ročních obdobích ze strany respondentů v Ústěku.

Tabulka 14 Intenzita cestovního ruchu v jednotlivých ročních obdobích

období	neúnosně vysoká		vysoká		přiměřená		nízká		velmi nízká		celkem
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
jaro	0	0%	17	10,1%	112	66,7%	38	22,6%	1	0,6%	168
léto	8	4,8%	117	69,6%	40	23,8 %	3	1,8%	0	0%	168
podzim	0	0%	19	11,3%	95	56,5%	50	29,8%	4	2,4%	168
zima	1	0,6%	3	1,8%	37	22,0%	68	40,5%	59	35,1%	168

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 14 přináší odpovědi respondentů na otázku týkající se intenzity cestovního ruchu v Ústěku v jednotlivých ročních obdobích.

Jaro: Během jara byla intenzita cestovního ruchu vnímána jako přiměřená nebo vysoká v 129 případech (76,8 % celkového počtu odpovědí). To naznačuje, že jaro přitahuje značné množství návštěvníků do města, pravděpodobně kvůli příjemnému počasí a zároveň pořádaným kulturně společenským akcím.

Léto: Léto představuje nejvyšší intenzitu cestovního ruchu s 117 odpověďmi (69,6 %), které označují intenzitu jako vysokou. To se dá očekávat, protože léto je obdobím dovolených a turistických aktivit. V letních měsících se také koná největší množství kulturně společenských akcí.

Podzim: Během podzimu se intenzita cestovního ruchu mírně snižuje, s 95 odpověďmi (56,5 %), které ji označují jako přiměřenou. To může být způsobeno různými událostmi a akcemi, které se obvykle na podzim konají.

Zima: Zima má nejnižší intenzitu cestovního ruchu, jak naznačuje 68 odpovědí (40,5 %), označujících ji jako nízkou. To je pravděpodobně způsobeno chladnějším počasím a menším množstvím turistických aktivit v tomto období.

Celkově lze říci, že léto je nejrušnějším obdobím. 125 respondentů zvolilo odpověď

vysoká, nebo neúnosně vysoká. Zatímco zima má nejnižší intenzitu cestovního ruchu. Jaro a podzim jsou období s přiměřenou intenzitou, která může být ovlivněna různými faktory, jako je počasí, teplota vody v rybníku Chmelař a podobně. I přes to, uvedlo 17 respondentů intenzitu cestovního ruchu na jaře jako vysokou. Taktéž na podzim uvedlo 19 respondentů, že intenzita je vysoká.

Tabulka 15 znázorňuje názory respondentů k celkové přítomnosti turistů v Úštěku a ukazuje různorodost postojů, které mohou existovat vůči turismu v daném městě.

Tabulka 15 Jak vnímáte celkově přítomnost turistů v Úštěku?

odpověď	počet	podíl
spíš pozitivně	106	63,1 %
jednoznačně pozitivně	48	28,6 %
spíš negativně	14	8,3 %
velmi negativně	0	0 %
celkem	168	100 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 15 znázorňuje odpovědi respondentů na otázku týkající se vnímání přítomnosti turistů v Úštěku.

Spíš pozitivně: Nejvíce respondentů, celkem 106 (63,1 %), vnímá celkově přítomnost turistů v Úštěku spíše pozitivně. Tento výsledek naznačuje, že většina respondentů bere turisty jako přínos pro město, ať už ekonomicky nebo kulturně.

Jednoznačně pozitivně: Dalších 48 respondentů (28,6 %) vyjádřilo jednoznačně pozitivní vnímání přítomnosti turistů. Tito respondenti pravděpodobně také považují turisty za důležitou součást místního života a rozvoje města.

Spíše negativně: Menšina respondentů, 14 (8,3 %), vnímá přítomnost turistů spíše negativně. To může naznačovat některé negativní dopady turistického ruchu, jako je například zvýšení dopravního zatížení, případně další aspekty rozebírané v následujících bodech.

Velmi negativně: Žádný z respondentů nevyjádřil velmi negativní vnímání přítomnosti turistů.

Z výsledků lze vyvodit, že většina respondentů má pozitivní nebo velmi pozitivní postoj k přítomnosti turistů v Úštěku, což naznačuje, že turistický ruch je obecně vnímán jako přínosný pro město. Žádný z respondentů nevyjádřil velmi negativní postoj k turistům. To potvrzuje, že turismus je v celkovém kontextu vnímán pozitivně, i když někteří obyvatelé si uvědomují negativní dopady turistického ruchu. Převažuje však vstřícný přístup k turismu. Ti, kteří vyjádřili mírně negativní názor, nejsou vůči turistům příliš kritičtí.

7.2.1.3 Posuzování kvality života v Úštěku respondenty

Následuje vyhodnocení té části dotazníku, která se zbývala situací, jak respondenti vnímají kvalitu jejich žití v Úštěku a jak je ovlivněna cestovním ruchem. Dotazník obsahoval 7 otázek, které zkoumaly postoj respondentů. Jednalo se opět o polouzavřené otázky s výběrem z nabídnutých možností. Každá otázka obsahovala 5 až 13 možností.

Tabulka 16 poskytuje přehled odpovědí respondentů na otázky týkající se faktorů, které se jim v městě Úštěk nejvíce líbí nebo s čím jsou nejvíce spokojeni. Respondenti měli na výběr z 8 uzavřených otázek a jedné otevřené, kde mohli vypsát konkrétně svůj individuální názor.

Tabulka 16 Co se Vám v Úštěku nejvíce líbí.

odpověď	počet
péče o historické pamětihodnosti, kulturní dědictví a podpora turismu.	80
dobrá kvalita životního prostředí.	46
vzhled a čistota obce.	44
dobrá dostupnost veřejných služeb (sociální, zdravotní, vzdělávací).	42
dobré vztahy mezi obyvateli.	36
jiné, prosím uveďte:	14
široké možnosti kulturně společenského vyžití.	12
široká nabídka volnočasových aktivit a sportovního vyžití.	6
dobrá dostupnost pracovních příležitostí a podpora podnikání.	2
celkový počet odpovědí	282

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 16 Co se Vám v Úštěku nejvíce líbí, s čím jste nejvíce spokojen / spokojena?

Péče o historické památky, kulturní dědictví a podpora turismu: Nejčastěji uváděným prvkem, který se respondentům v Úštěku líbí, je péče o historické památky, kulturní dědictví a podpora turismu. Tuto odpověď zvolilo 80 respondentů (28,4 %), což svědčí o důležitosti historie a kultury města pro jeho obyvatele.

Dobrá kvalita životního prostředí: Další častou odpovědí byla dobrá kvalita životního prostředí, kterou ocenilo 46 respondentů (16,3 %). To dokládá důležitost kvalitního životního prostředí jak z hlediska zdraví a kvality života, tak z hlediska ochrany přírody a podpory turistického ruchu.

Vzhled a čistota obce: 44 respondentů (15,6 %) vyjádřilo spokojenost s vzhledem a čistotou obce. Toto naznačuje, že estetický dojem a péče o veřejné prostory jsou důležitými faktory pro obyvatele.

Dobrá dostupnost veřejných služeb: Dalších 42 respondentů (14,9 %) uvádí spokojenost s dobrou dostupností veřejných služeb, což zahrnuje sociální, zdravotní a vzdělávací zařízení. To ukazuje na důležitost přístupu ke kvalitním veřejným službám pro obyvatele.

Jiné: V otevřené otázce odpovídali respondenti všeobecně, více než jednou se objevily odpovědi „architektura a okolní příroda“ (6x).

Další odpovědi zahrnovaly faktory jako dobré vztahy mezi obyvateli, široké možnosti kulturně společenského vyžití, nabídka volnočasových aktivit a sportovního vyžití. Celkově respondenti vyjádřili pozitivní vnímání rozličných aspektů života, které přispívají ke spokojenosti s kvalitou života ve městě.

Tabulka 17 poskytuje přehled odpovědí respondentů na otázky týkající se faktorů, které jim v městě Ústěk nejvíce vadí, nebo s čím jsou nespokojeni. Respondenti měli na výběr z 12 uzavřených otázek a jedné otevřené, kde mohli vypsát konkrétně svůj individuální názor.

Tabulka 17 Co se Vám v Úštěku nelíbí?

odpověď	počet
omezené možnosti pracovního uplatnění.	73
špatná dopravní situace (vč. veřejné dopravy, nedostatečné možnosti parkování).	70
nedostatečný rozsah a stav ubytovacích a stravovacích zařízení.	61
neuspokojivý stav veřejných prostranství (náměstí, dětská hřiště atd.).	42
Nedostatečné možnosti sportovního vyžití a volnočasových aktivit.	38
Špatná dostupnost bydlení – nabídka a cena bytů, pozemků.	38
Špatný stav komunikací a chodníků.	38
Nedostatečné možnosti kulturně společenského vyžití.	25
Nepořádek v obci.	20
Malý rozsah veřejných služeb (zdravotní, sociální, vzdělávací).	16
Špatná dostupnost a rozsah obchodů a služeb.	13
Kriminalita a vandalství, nízká bezpečnost.	13
Jiné, prosím uveďte:	3
celkem odpovědí	450

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 17 Co se Vám v Úštěku nelíbí?

Omezené možnosti pracovního uplatnění: Nejčastější odpovědi byly omezené možnosti pracovního uplatnění, které uvedlo 73 respondentů (16,2 %). To naznačuje potřebu obyvatel rozvíjet v regionu možnosti pracovních příležitostí, investovat do rozvoje odvětví jako je cestovní ruch, nebo s ním spojené služby.

Špatná dopravní situace: Další častou stížností byla špatná dopravní situace včetně veřejné dopravy a nedostatečných možností parkování, kterou zmínilo 70 respondentů (15,6 %). To ukazuje na potřebu zlepšení infrastruktury v oblasti dopravy. Nedostatečné parkovací kapacity jsou často zmiňovány v reakcích na více druhů otázek v dotazníku.

Nedostatečný rozsah a stav ubytovacích a stravovacích zařízení: 61 respondentů (13,6 %) si stěžovalo na nedostatečný rozsah a stav ubytovacích a stravovacích zařízení. To naznačuje potřebu rozvoje turistické infrastruktury.

Neuspokojivý stav veřejných prostranství: 42 respondentů (9,3 %) uvedlo neuspokojivý stav veřejných prostranství. To odráží potřebu investovat do údržby a rozvoje veřejného prostoru.

Nedostatečné možnosti sportovního vyžití a volnočasových aktivit: 38 respondentů (8,4 %) vyjádřilo nespokojenost s nedostatečnými možnostmi sportovního vyžití a volnočasových aktivit.

Tyto negativní postřehy ovlivňují celkovou kvalitu života obyvatel a atraktivitu města pro návštěvníky.

Tabulka 18 vyjadřuje preference respondentů v Úštěku týkající se budoucnosti jejich města a ukazuje různorodost přání a priorit, které mají obyvatelé vůči svému městu.

Tabulka 18 Jaké byste si přál / přála mít svoje město v budoucnu

odpověď	počet
klidné a bezpečné místo pro život	106
místo s kvalitním bydlením a dobrým životním prostředím	83
tiché místo uprostřed neporušené přírody	29
místo s bohatou nabídkou kulturně společenských a sportovních akcí	28
turisticky atraktivní centrum regionu	21
celkem odpovědí	267

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 18 tabulka poskytuje přehled odpovědí respondentů na otázku Jaké byste si přál / přála mít svoje město v budoucnu?

Klidné a bezpečné místo pro život: Nejčastější odpovědí bylo přání mít klidné a bezpečné

místo pro život, které vyjádřilo 106 respondentů (39,7 %). To naznačuje, že bezpečnost a klid jsou pro obyvatele Úštěku prioritou.

Místo s kvalitním bydlením a dobrým životním prostředím: 83 respondentů (31,1 %) vyjádřilo přání mít místo s kvalitním bydlením a dobrým životním prostředím. To ukazuje, že obyvatelé si cení vyváženého a příjemného životního prostředí.

Tiché místo uprostřed neporušené přírody: 29 respondentů (10,9 %) by si přálo tiché místo uprostřed neporušené přírody. To odráží zájem některých obyvatel o klid a spojení s přírodou.

Místo s bohatou nabídkou kulturně společenských a sportovních akcí: 28 respondentů (10,5 %) si přeje mít místo s bohatou nabídkou kulturně společenských a sportovních akcí. To naznačuje, že pro některé obyvatele je důležitá pestrost a aktivní životní styl.

Turisticky atraktivní centrum regionu: 21 respondentů (7,9 %) vyjádřilo přání, aby se Úštěk stal turisticky atraktivním centrem regionu. To ukazuje zájem o rozvoj cestovního ruchu a ekonomický růst města.

Je pochopitelné, že většina respondentů klade důraz na klidné a bezpečné prostředí pro život. Další preferovanou odpovědí je kvalitní bydlení a neporušená příroda. Respondenti dali těmto variantám přednost před možnostmi jako místo s bohatou nabídkou kulturně společenských a sportovních akcí nebo turisticky atraktivní centrum regionu. To naznačuje, že část respondentů si uvědomuje roli turismu jako možný zdroj ekonomického rozvoje města a možnost zviditelnění města pro návštěvníky.

Tabulka 19 uvádí přehled nejproblematictější oblasti dopravy v Úštěku podle názorů respondentů a ukazuje na možné oblasti, ve kterých by mohlo být zapotřebí zlepšení.

Tabulka 19 Jaké oblasti dopravy považujete v Ústěku za nejproblematictější?

odpověď	počet
problémy s parkováním	116
celkově vysoké zatížení dopravou	66
nedostatek cyklostezek ve městě a okolí	50
nebezpečnost dopravy pro chodce a cyklisty	41
údržba komunikací	38
špatná dopravní dostupnost veřejnou dopravou	23
jiné, prosím uveďte:	2
celkem odpovědí	336

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 19 Jaké oblasti dopravy považujete v Ústěku za nejproblematictější?

Problémy s parkováním: Se jeví jako nejproblematictější, s 116 odpověďmi (34,5 %). Ukazuje to na zřejmý nedostatek parkovacích možností, což může vést k obtížím při hledání parkovacích míst a přetížení stávajících parkovišť.

Celkově vysoké zatížení dopravou: 66 respondentů (19,6 %) vnímá celkové vysoké zatížení dopravou jako další významný problém. Toto zatížení může zahrnovat nadměrný provoz, což může ovlivnit plynulost dopravy a způsobit dopravní zácpy.

Nedostatek cyklostezek ve městě a okolí: 50 respondentů (14,9 %) identifikuje nedostatek cyklostezek jako problém. Toto může odradit cyklisty od používání kola jako dopravního prostředku a může zvýšit riziko nehod.

Nebezpečnost dopravy pro chodce a cyklisty: 41 respondentů (12,2 %) označilo nebezpečnost dopravy pro chodce a cyklisty jako problematickou oblast. To může zahrnovat nedostatečnou bezpečnostní infrastrukturu pro chodce a cyklisty, což může také vést k riziku dopravních nehod.

Údržba komunikací: 38 respondentů (11,3 %) identifikovalo údržbu komunikací jako

problém. Špatný stav silnic a chodníků může ovlivnit bezpečnost a pohodlí všech uživatelů silnic.

Špatná dopravní dostupnost veřejnou dopravou: 23 respondentů (6,8 %) uvádí špatnou dopravní dostupnost veřejnou dopravou jako problematickou. Tento faktor může ovlivnit mobilitu obyvatel, zejména těch, kteří nemají vlastní automobil.

Jiné, prosím uveďte: 2 respondenti (0,6 %) shodně uvedli nedostatek zubní ordinace v Úštěku. 1 hlas (0,3 %) Nezájem Města zajistit koupi nového kostelního zvonu. Což vykazuje relativně malou souvislost s problematickými prvky dopravy v Úštěku.

Celkově vychází jako nejpálčivější problém v oblasti dopravy nedostatečné kapacity pro parkování a celkové zatížení dopravou. Nabízí se otázka navýšení množství cyklotras. Jestli by pomohlo alespoň částečně snížit rizika dopravy a přesunout část provozu mimo hlavní trasy.

Tabulka 20 uvádí preference respondentů ohledně rozvoje města v různých oblastech a ukazuje na důležité faktory, na které by měla být zaměřena pozornost při plánování budoucnosti města.

Tabulka 20 Měl by se Úštěk rozvíjet v následujících oblastech?

rozvojové oblasti	velmi důležité		důležité		méně důležité		nedůležité		celkem
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
rozšiřovat nabídku pro výstavbu domů / bytů	52	31 %	73	43%	34	20 %	9	5 %	168
rozšiřovat plochy pro podnikání.	20	12 %	70	42%	72	43 %	6	4 %	168
rozšiřovat možnosti cykloturistiky	32	19 %	69	41%	53	32 %	14	8 %	168
ochrana přírodních, kulturních a historických hodnot	83	49 %	69	41%	13	8 %	3	2 %	168
podporovat vznik pracovních míst ve službách pro rekreaci a volný čas	80	48 %	64	38%	22	13 %	2	1 %	168
více podporovat zájmovou a spolkovou činnost	45	27 %	90	54%	28	17 %	5	3 %	168
více spolupracovat se sousedními obcemi	29	17 %	96	57%	41	24 %	2	1 %	168
rozšiřovat průmyslovou výrobu pro vznik nových pracovních míst	40	24 %	52	31%	51	31 %	25	15 %	168
zachovat současný stav a neinvestovat do rozvoje	14	8%	48	29%	34	20 %	72	43 %	168

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 20 Měl by se Úštěk rozvíjet v následujících oblastech?

Ochrana přírodních, kulturních a historických hodnot: 83 respondentů (49 %) označuje tuto oblast jako "velmi důležitou" a 69 respondentů (41 %) jako "důležitou". To ukazuje na vysokou prioritizaci ochrany kulturního a přírodního dědictví města.

Podporovat vznik pracovních míst ve službách pro rekreaci a volný čas: 80 respondentů (48 %) považuje tuto oblast za "velmi důležitou" a 64 respondentů (38 %) za "důležitou". To naznačuje potřebu podpory zaměstnanosti v oblasti rekreace a volného času.

Rozšiřovat nabídku pro výstavbu domů/bytů: 52 respondentů (31 %) označuje tuto oblast jako "velmi důležitou" a 73 respondentů (43 %) jako "důležitou". To naznačuje potřebu dalšího rozvoje v oblasti bytové výstavby, aby město lépe vyhovovalo potřebám obyvatel.

Více podporovat zájmovou a spolkovou činnost: 45 respondentů (27 %) uvádí tuto oblast jako "velmi důležitou" a 90 respondentů (54 %) jako "důležitou". Tato odpověď signalizuje potřebu posílení spolkové a zájmové činnosti v komunitě.

Rozšiřovat průmyslovou výrobu pro vznik nových pracovních míst: 40 respondentů (24 %) označuje tuto oblast jako "velmi důležitou" a 52 respondentů (31 %) jako "důležitou". To naznačuje zájem o rozvoj průmyslového sektoru pro podporu zaměstnanosti.

Rozšiřovat možnosti cykloturistiky: 32 respondentů (19 %) vnímá tuto oblast jako "velmi důležitou" a 69 respondentů (41 %) jako "důležitou". Tato odpověď ukazuje zájem o rozvoj cykloturistiky jako součásti rekreačních aktivit.

Více spolupracovat se sousedními obcemi: 29 respondentů (17 %) považuje tuto oblast za "velmi důležitou" a 96 respondentů (57 %) za "důležitou". To ukazuje na potenciál pro další regionální spolupráci.

Rozšiřovat plochy pro podnikání: 20 respondentů (12 %) vnímá tuto oblast jako "velmi důležitou", zatímco 70 respondentů (42 %) ji označuje za "důležitou". To naznačuje potenciální zájem o rozvoj podnikatelských aktivit v Úštěku.

Zachovat současný stav a neinvestovat do rozvoje: 14 respondentů (8 %) označuje tuto oblast jako "velmi důležitou", zatímco 48 respondentů (29 %) ji považuje za "důležitou". Tato odpověď naznačuje zastánce zachování současného stavu města bez dalšího rozvoje.

Celkově respondenti vyjadřují zájem o rozvoj v oblasti bytové výstavby, podnikání, turismu a ochrany kulturního dědictví, zatímco současně zdůrazňují potřebu zachování přírodních a kulturních hodnot města. Nejčastěji zvolená varianta byla Ochrana přírodních, kulturních a historických hodnot. To dokazuje, že většina respondentů vnímá zásadní význam těchto hodnot vliv na kvalitu jejich života a prosperitu města.

Tabulka 21 poskytuje přehled odpovědí respondentů na otázku v dotazníku, jaká oblíbená místa nebo atraktivita v Ústěku, by mohla být zajímavá pro návštěvníky města. Jedná se o otevřenou otázku s možností se vyjádřit vlastními slovy. Případně mohli respondenti zvolit odpověď „nevím“.

Tabulka 21 Atraktivita v Ústěku

název	počet	podíl
Kalvárie na Ostré	34	20,4 %
nevím	30	18 %
Mírové náměstí	23	13,8 %
hrádek Helfenburk	14	8,4 %
Jezero (rybník) Chmelař	14	8,4 %
Ptačí domky	12	7,2 %
centrum	6	3,6 %
celé město Ústěk	4	2,4 %
galerie s kavárnou	4	2,4 %
kostel sv. Petra a Pavla	4	2,4 %
Pikartská věž	4	2,4 %
historické náměstí	3	1,8 %
hrad Ústěk	3	1,8 %
hradní kavárna	3	1,8 %
podloubí	2	1,2 %
sklepení	2	1,2 %
vrchol Budína	2	1,2 %
všechno	2	1,2 %
historické památky města	1	0,6 %
synagoga	1	0,6 %
celkem	168	100 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 21 Atraktivita v Ústěku, které by mohly být zajímavé pro návštěvníky města.

Kalvárie na Ostré: 34 respondentů (20,4 %) uvedlo Kalvárii na Ostré jako oblíbené místo. Tato historická památka je mezi respondenty nejpoblárnější.

Následuje odpověď "nevím", kterou uvádí 30 respondentů, což představuje 18 % celkového podílu. Tato možnost byla nabídnuta v dotazníku těm respondentům, kteří si nevybavili

nějakou významnou pamětihodnost. Tato odpověď naznačuje, že někteří respondenti nemají konkrétní místo, které by chtěli ukázat osobě, která za nimi poprvé přijela. Dalšími často uváděnými místy jsou Mírové náměstí (13,8 %), hrad Helfenburk (8,4 %) a Jezero (rybník) Chmelař (8,4 %). Tyto lokality představují další historické památky nebo přírodní krásy, které jsou charakteristické pro Úštěcko.

Výše uvedený soubor tabulek a komentářů vyjadřuje ucelený přehled o výběrovém souboru, který byl vytvořen z respondentů dotazníkového šetření. Vypovídá o tom, kdo jsou respondenti z lokality ORP Úštěk, a jak tento výběrový posuzuje vliv turismu a jak vnímá kvalitu života v Úštěku. Z výsledků analýzy lze vyčíst, že většina respondentů vnímá vliv turismu v Úštěku převážně pozitivně, avšak zároveň si uvědomují určité negativní dopady, jako jsou nedostatečná kapacita parkování, vyšší intenzita dopravy a nedostatečná nabídka služeb v obci během turistické sezóny. Respondenti také vyjádřili silnou podporu ochraně přírodních a kulturních hodnot města, stejně jako podporu vzniku pracovních míst ve službách pro rekreaci a volný čas.

7.2.2 Kvalitativní přístup

Tato část výzkumu se zaměřuje na pochopení perspektiv, hodnot, souvislostí a zkušeností jednotlivců a skupin prostřednictvím realizace rozhovorů s reprezentanty obce, turistického informačního centra, městského kulturního střediska a Destinační agentury České středohoří. Při použití pouze kvantitativních metod by mohly zůstat některé aspekty nepodchyceny. Cílem rozhovorů bylo získat hlubší vhled do současných výzev a příležitostí, se kterými se město potýká, a identifikovat možnosti pro udržitelný rozvoj a posílení cestovního ruchu v Úštěku.

V průběhu roku 2023 a 2024 byly realizovány 3 rozhovory. Konkrétně polostrukturovaný rozhovor s odborným pracovníkem cestovního ruchu z Destinační agentury české středohoří dne 6.2. 2023, se zástupkyní Městského kulturního střediska 20.2. 2024 a to strukturovaný rozhovor elektronickou formou odpovědí na předem zaslané otázky. Dále 28.2. 2024 nestandardizovaným rozhovorem s pracovnící Turistického informačního centra. Bohužel z důvodu velkého pracovního vytížení pana starosty, se nepodařilo realizovat rozhovor se starostou města Úštěk Bc. Ondřejem Elískem.

8 Výsledky a diskuse

Následující kapitoly zkoumají kombinace odpovědí respondentů, za účelem identifikování třídících znaků. Na základě těchto zjištění budou vyhodnocovány stanovené hypotézy.

8.1.1 Jak ovlivňují identifikační znaky respondentů vnímání turismu a jeho vliv na kvalitu žití v Ústěku

Kapitoly níže se zabývají výzkumem z hlediska první stanovené hypotézy: Kvalita života obyvatel města Ústěk je negativně ovlivněna zvýšenou intenzitou cestovního ruchu.

Data jsou rozdělena podle čtyř kategorií odpovědí: Kladně, akce by měly být častěji, Nevadí mi to, Párkrát do roka se to dá vydržet, Vůbec by sem neměli jezdit. Identifikační znaky jsou pohlaví, věk, vzdělání, zaměstnání (s vazbou či bez ní na cestovní ruch), bydliště (délku pobytu v Ústěku),

Tabulka 22 analyzuje postoj respondentů k velkému množství návštěvníků v Ústěku během kulturních akcí v závislosti na jejich pohlaví. Na základě kombinací otázek:

12. Jak vnímáte velké množství návštěvníků v Ústěku v době konání kulturně společenských akcí?

16. Jaké je Vaše pohlaví?

Tabulka 22 Velké množství návštěvníků x pohlaví

pohlaví	kladně, akce by měly být častěji		nevadí mi to		párkrát do roka se to dá vydržet		vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit		celkem
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl		podíl	
žena	13	13,3%	41	41,8%	42	43%	2	2 %	98
muž	11	16,4%	36	53,7%	18	27%	2	3 %	67
neuveдено	0	0 %	0	0 %	1	33,3%	2	66,7%	3
celkem	24	14,3%	77	45,8%	61	36,3%	6	3,6%	168

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 22 Tato tabulka prezentuje názory respondentů na frekvenci turismu ve městě Ústěk

rozdělené podle pohlaví.

Ženy: Kladně, akce by měly být častěji: 13 respondentů (13,3 %), Nevadí mi to: 41 respondentů (41,8 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 42 respondentů (43 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 2 respondentů (2 %), Celkem ženy: 98 respondentů.

Muži: Kladně, akce by měly být častěji: 11 respondentů (16,4 %), Nevadí mi to: 36 respondentů (53,7 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 18 respondentů (27 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 2 respondenti (3 %), Celkem muži: 67 respondentů.

Neuvedeno: Kladně, akce by měly být častěji: 0 respondentů (0 %), Nevadí mi to: 0 respondentů (0 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 1 respondent (33,3 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 2 respondent (66,7 %), Celkem: 3 respondenti.

Celkově: Kladně, akce by měly být častěji: 24 respondentů (14,3 %), Nevadí mi to: 77 respondentů (45,8 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 61 respondentů (36,3 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 6 respondentů (3,6 %), Celkem: 168 respondentů

Ženy a muži vykazují podobné trendy ve vnímání frekvence turismu, s většinou respondentů, kteří se cítí neutrálně nebo jsou tolerantní k častějším návštěvám. Malý počet respondentů neuvedl pohlaví, ale ti, kteří jej uvedli, vykazují větší odpor vůči častým návštěvám turistů.

Celkově lze konstatovat, že většina respondentů má kladný nebo tolerantní postoj k velkému množství návštěvníků v Ústěku během kulturně společenských akcí, ale existuje i menší skupina, která toto vnímá negativně. Z výsledků je patrné, že většina respondentů bez rozdílu pohlaví se staví k návštěvníkům převážně neutrálně nebo pozitivně. Muži vykazují vyšší podíl na neutrálním a pozitivním vnímání návštěvníků než ženy. To může naznačovat, že muži mají tendenci být otevřenější vůči cestovnímu ruchu a vnímají ho jako přínosný pro obec. Naopak ženy mají tendenci být kritičtější, s vyšším podílem na neutrálním a negativním vnímání návštěvníků. V kategorii "Párkrát do roka se to dá vydržet" je vyšší podíl žen než mužů. To může znamenat, že ženy mají tendenci být citlivější na zvýšený ruch a preferují klidnější prostředí. Celkově lze usuzovat, že existují malé rozdíly v postojích mezi muži a ženami k turistickému ruchu v Ústěku během kulturních akcí, a že pohlaví může hrát menší roli v tom, jak jednotlivci vnímají tuto situaci.

Tabulka 23 analyzuje postoj různých věkových skupin respondentů k velkému množství návštěvníků v Ústěku během konání kulturních akcí. Na základě kombinací otázek:

12. Jak vnímáte velké množství návštěvníků v Ústěku v době konání kulturně společenských akcí?

17. Jaký je Váš věk?

Tabulka 23 Velké množství návštěvníků x věk

věk	Kladně, akce by měly být častěji		Nevadí mi to		Párkrát do roka se to dá vydržet		Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit		Celkem
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
->20 let	0	0 %	3	50 %	2	33,3%	1	16,7%	6
21-30 let	0	0 %	2	20%	6	60 %	2	20 %	10
31-50 let	13	17,1%	30	39,5%	30	39,5%	3	3,9%	76
51-65 let	5	15,1%	19	57,6%	9	27,3%	0	0 %	33
66 -> let	6	14%	23	53,5%	14	32,6%	0	0 %	43
Celkem	24	14,3%	77	45,8%	61	36,3%	6	3,6%	168

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 23 prezentuje názory respondentů na frekvenci turismu ve městě Ústěku v závislosti na jejich věku.

Do 20 let: Kladně, akce by měly být častěji: 0 respondentů (0 %), Nevadí mi to: 3 respondenti (50 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 2 respondenti (33,3 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 1 respondent (16,7 %), Celkem: 6 respondentů.

21-30 let: Kladně, akce by měly být častěji: 0 respondentů (0 %), Nevadí mi to: 2 respondenti (20 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 6 respondentů (60 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 2 respondenti (20 %), Celkem: 10 respondentů.

31-50 let: Kladně, akce by měly být častěji: 13 respondentů (17,1%), Nevadí mi to: 30 respondentů (39,5 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 30 respondentů (39,5 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 3 respondenti (3,9 %), Celkem: 76 respondentů.

51-65 let: Kladně, akce by měly být častěji: 5 respondentů (15,1%), Nevadí mi to: 19 respondentů (57,6 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 9 respondentů (27,3 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 0 respondentů, Celkem: 33 respondentů.

66 let a starší: Kladně, akce by měly být častěji: 6 respondentů (14 %), Nevadí mi to: 23 respondentů (53,5 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 14 respondentů (32,6 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 0 respondentů, Celkem: 43 respondentů.

Celkově: Kladně, akce by měly být častěji: 24 respondentů (14,3 %), Nevadí mi to: 77 respondentů (45,8 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 61 respondentů (36,3 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 6 respondentů (3,6 %), Celkem: 168 respondentů.

Celkově lze konstatovat, že většina složená ze 101 (60 %) respondentů vnímá větší intenzitu turistů v Úštěku kladně, nebo jim nevadí. Konkrétně ve skupině 51-65 let vnímá turisty kladně, nebo jim nevadí 24 (73,7 %) respondentů. Ve skupině 66 let a starší vnímá turisty kladně, nebo jim nevadí 29 (59,8 %) respondentů. Ve skupině 31-50 let vnímá turisty kladně, nebo jim nevadí 43 (56,6 %) respondentů. Jedná se zároveň o početně nejsilnější skupiny.

Tabulka 24 vyjadřuje vztah mezi nejvyšším dosaženým vzděláním respondentů a jejich vnímáním velkého množství návštěvníků v Úštěku během kulturních akcí. Na základě kombinací otázek:

12. Jak vnímáte velké množství návštěvníků v Úštěku v době konání kulturně společenských akcí?

19. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Tabulka 24 Velké množství návštěvníků x nejvyšší dosažené vzdělání

vzdělání	Kladně, akce by měly být častěji		Nevadí mi to		Párkrát do roka se to dá vydržet		Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit		Celkem
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
Základní	2	16,7%	4	33,3%	6	50%	0	0%	12
Střední odborné s výučním listem	8	17,4%	28	60,9%	8	17,4%	2	4,3%	46
Středoškolské s maturitou	4	7,5%	25	47,2%	23	43,4%	1	1,9%	53
Vyšší odborné vzdělání či nástavbové vzdělání	4	40%	6	60%	0	0%	0	0%	10
Vysokoškolské vzdělání	6	12,8%	14	29,8%	24	51,1%	3	6,4%	47
Celkem	24	14,3%	77	45,8%	61	36,3%	6	3,6%	168

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 24 Tato tabulka prezentuje názory respondentů na frekvenci turismu ve městě Ústěck v závislosti na jejich úrovni vzdělání.

Základní vzdělání: Kladně, akce by měly být častěji: 2 respondenti (16,7 %), Nevadí mi to: 4 respondenti (33,3 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 6 respondentů (50 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 0 respondentů, Celkem: 12 respondentů.

Střední odborné s výučním listem: Kladně, akce by měly být častěji: 8 respondentů (17,4 %), Nevadí mi to: 28 respondentů (60,9 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 8 respondentů (17,4 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 2 respondenti (4,3 %), Celkem: 46 respondentů.

Středoškolské s maturitou: Kladně, akce by měly být častěji: 4 respondenti (7,5 %), Nevadí mi to: 25 respondentů (47,2 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 23 respondentů (43,4 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 1 respondent (1,9 %), Celkem: 53 respondentů.

Vyšší odborné vzdělání či nástavbové vzdělání: Kladně, akce by měly být častěji: 4 respondenti (40 %), Nevadí mi to: 6 respondentů (60 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 0 respondentů, Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 0 respondentů, Celkem: 10 respondentů.

Vysokoškolské vzdělání: Kladně, akce by měly být častěji: 6 respondentů (12,8 %), Nevadí mi to: 14 respondentů (29,8 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 24 respondentů (51,1 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 3 respondenti (6,4 %), Celkem: 47 respondentů.

Celkově: Kladně, akce by měly být častěji: 24 respondentů (14,3 %), Nevadí mi to: 77 respondentů (45,8 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 61 respondentů (36,3 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 6 respondentů (3,6 %), Celkem: 168 respondentů.

Určité tendence v názorech respondentů na intenzitu turismu ve městě Ústěku naznačují, že vzdělání může hrát roli v postojích k této problematice. Respondenti s vyšším vzděláním často projevují větší toleranci vůči turistickým aktivitám, zatímco ti s nižším vzděláním jsou často více kritičtí. To ukazuje na možný vztah mezi úrovní vzdělání a vnímáním vlivu turismu na město. Naproti tomu, pokud budeme vyhodnocovat odpovědi „Kladně, akce by měly být častěji“ a „Nevadí mi to“ jako vstřícné k cestovnímu ruchu v městě, tak respondenti s Vyšším odborným vzděláním vykazují největší vstřícnost k velkému množství

Tabulka 25 analyzuje vztah mezi zaměstnáním respondentů a jejich vnímáním velkého množství návštěvníků v Ústěku během kulturních akcí. Na základě kombinací otázek:

12. Jak vnímáte velké množství návštěvníků v Ústěku v době konání kulturně společenských akcí?

15. Pracujete v cestovním ruchu nebo navazujících službách?

Tabulka 25 Velké množství návštěvníků x zaměstnání

zaměstnání	kladně, akce by měly být častěji		nevadí mi to		párkrát do roka se to dá vydržet		vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit		celkem
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet
ano, pracuji přímo v cestovním ruchu.	1	16,7%	3	50%	1	16,7%	1	16,7%	6
ano, má práce s cestovním ruchem souvisí nepřímo	4	36,4%	6	54,6%	1	9,1%	0	0%	11
ne, pracuji v jiném oboru.	15	16,1%	37	39,8%	38	40,9%	3	3,2%	93
jsem student.	0	0%	3	33,3%	4	44,4%	2	22,2%	9
momentálně nemám zaměstnání.	4	8,2%	28	57,1%	17	34,7%	0	0%	49
celkem	24	14,3%	77	45,8%	61	36,3%	6	3,6%	168

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 25 Tato tabulka prezentuje názory respondentů na frekvenci turismu ve městě Ústěk v závislosti na jejich zaměstnání.

Ano, pracuji přímo v cestovním ruchu: Kladně, akce by měly být častěji: 1 respondent (16,7 %), Nevadí mi to: 3 respondentů (50 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 1 respondent (16,7 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 1 respondent (16,7 %), Celkem: 6 respondentů.

Ano, má práce s cestovním ruchem souvisí nepřímo: Kladně, akce by měly být častěji: 4 respondentů (36,4 %), Nevadí mi to: 6 respondentů (54,6 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 1 respondent (9,1 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 0 respondentů, Celkem: 11 respondentů.

Ne, pracuji v jiném oboru: Kladně, akce by měly být častěji: 15 respondentů (16,1 %), Nevadí mi to: 37 respondentů (39,8 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 38 respondentů (40,9 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 3 respondenti (3,2 %), Celkem: 93 respondentů.

Jsem student: Kladně, akce by měly být častěji: 0 respondentů, Nevadí mi to: 3 respondenti (33,3 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 4 respondenti (44,4 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 2 respondenti (22,2 %), Celkem: 9 respondentů.

Momentálně nemám zaměstnání: Kladně, akce by měly být častěji: 4 respondentů (8,2 %), Nevadí mi to: 28 respondentů (57,1 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 17 respondentů (34,7 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 0 respondentů, Celkem: 49 respondentů.

Celkově: Kladně, akce by měly být častěji: 24 respondentů (14,3 %), Nevadí mi to: 77 respondentů (45,8 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 61 respondentů (36,3 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 6 respondentů (3,6 %), Celkem: 168 respondentů.

Respondenti s různými zaměstnáními mají různé názory na frekvenci akcí spojených s turismem. Ti, kdo pracují přímo v cestovním ruchu nebo mají s ním související práci, mají větší tendenci souhlasit s častějšími akcemi. Studenti vykazují vyšší podíl názorů na to, že párkrát do roka se to dá vydržet, že turisté vůbec neměli jezdit. Je možné konstatovat, že respondenti, jejichž práce souvisí nepřímě s cestovním ruchem, vykazují nejvíce pozitivní vztah k velkému množství turistů v době konání akcí. Pravděpodobně z toho důvodu, že to pro ně má mimo jiné ekonomický přínos. Naopak respondenti pracující v jiném oboru nebo momentálně bez zaměstnání vykazují vyšší podíl negativního vnímání.

Tabulka 26 vyjadřuje vztah mezi délkou pobytu respondentů v Úštěku a jejich vnímáním velkého množství návštěvníků v době konání kulturně společenských akcí. Na základě kombinací otázek:

12. Jak vnímáte velké množství návštěvníků v Úštěku v době konání kulturně společenských akcí?

1. Jak dlouho žijete v Úštěku?

Tabulka 26 Velké množství návštěvníků x jak dlouho žijí v Ústěku

délka pobytu	kladně, akce by měly být častěji		nevadí mi to		párkrát do roka se to dá vydržet		vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit		celkem
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet
méně než rok	1	4,2 %	0	0 %	1	4,2 %	0	0 %	2
1–3 roky	1	25 %	2	50 %	1	25 %	0	0 %	4
3–5 let	0	0 %	2	33,3%	4	66,7%	0	0%	6
5–10 let	1	4 %	17	68 %	7	28 %	0	0 %	25
více než 10 let	21	16 %	56	43 %	48	37 %	6	5 %	131
celkem	24	14,3%	77	45,8%	61	36,3%	6	3,6 %	168

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 26 Tato tabulka prezentuje názory respondentů na frekvenci turismu ve městě Ústěku v závislosti na délce jejich pobytu.

Méně než rok: Kladně, akce by měly být častěji: 1 respondent (4,2 %), Nevadí mi to: 0 respondentů, Párkrát do roka se to dá vydržet: 1 respondent (4,2 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 0 respondentů, Celkem: 2 respondentů.

1–3 roky: Kladně, akce by měly být častěji: 1 respondent (25 %), Nevadí mi to: 2 respondentů (50 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 1 respondent (25 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 0 respondentů, Celkem: 4 respondentů.

3–5 let: Kladně, akce by měly být častěji: 0 respondentů, Nevadí mi to: 2 respondentů (33,3 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 4 respondentů (66,7 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 0 respondentů, Celkem: 6 respondentů.

5–10 let: Kladně, akce by měly být častěji: 1 respondent (4 %), Nevadí mi to: 17 respondentů (68 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 7 respondentů (28 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 0 respondentů, Celkem: 25 respondentů.

Více než 10 let: Kladně, akce by měly být častěji: 21 respondentů (16 %), Nevadí mi to: 56 respondentů (43 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 48 respondentů (37 %), Vadí mi to,

vůbec by sem neměli jezdit: 6 respondentů (5 %), Celkem: 131 respondentů.

Celkově: Kladně, akce by měly být častěji: 24 respondentů (14,3 %), Nevadí mi to: 77 respondentů (45,8 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 61 respondentů (36,3 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 6 respondentů (3,6 %), Celkem: 168 respondentů.

Údaje v tabulce 26 ukazují, že existuje určitý vztah mezi délkou pobytu respondentů a jejich postojem k nadměrnému turismu. Respondenti, kteří žijí delší dobou v Úštěku, mají obecně vstřícnější názory na intenzitu turismu. Ti, kteří pobývají ve městě déle než 10 let, vykazují největší rozmanitost názorů, ale zároveň i nejvyšší podíl kladných názorů na četnost akcí spojených s turismem. Naopak, mezi lidmi s kratší dobou pobytu v Úštěku (méně než rok až 5 let) se objevuje vyšší podíl negativních postojů k nadměrnému turismu.

Celkově je možno vyvodit, že většina respondentů má kladný nebo tolerantní postoj k velkému množství návštěvníků v Úštěku během kulturních akcí. Avšak existuje i menší skupina, která tento jev vnímá negativně. Většina respondentů bez ohledu na pohlaví vykazuje neutrální nebo pozitivní postoj k návštěvníkům, přičemž muži vykazují vyšší míru pozitivního vnímání než ženy. To může indikovat, že muži mají tendenci být otevřenější vůči cestovnímu ruchu a vnímají ho jako přínosný pro obec, zatímco ženy jsou často kritičtější a preferují klidnější prostředí. Byl zkoumán vztah mezi věkem respondentů a jejich postojem k turismu. Ukázalo se, že respondenti ve věku 51-65 let vykazují nejvyšší míru pozitivního nebo neutrálního vnímání turismu, což může znamenat, že s věkem roste tolerance vůči turistickým aktivitám. Vztah mezi úrovní vzdělání respondentů a jejich postojem k turismu ukazuje, že respondenti s vyšším vzděláním obvykle projevují větší toleranci vůči turistickým aktivitám, zatímco respondenti s nižším vzděláním jsou často kritičtější. Zaměstnání respondentů také ovlivňuje jejich postoj k turismu. Respondenti pracující přímo v cestovním ruchu nebo s ním související práci vykazují větší tendenci souhlasit s častějšími turistickými akcemi, zatímco respondenti pracující v jiných oborech nebo bez zaměstnání vykazují vyšší podíl negativního vnímání. Dále byl zkoumán vliv toho, jak dlouho žijí (bydlí) respondenti v Úštěku na jejich postoj k turismu. Respondenti s delší dobou pobytu ve městě mají tendenci k pozitivnějšímu nebo neutrálnímu vnímání turistů, což může souviset s jejich adaptací na turistický ruch v průběhu času.

Následující data jsou rozdělena podle čtyř kategorií odpovědí: jednoznačně pozitivně, spíše pozitivně, spíše negativně a velmi negativně. Identifikační znaky jsou pohlaví, věk, vzdělání, zaměstnání (s vazbou či bez ní na cestovní ruch), bydliště (délku pobytu v Ústěku),

Tabulka 27 analyzuje celkový postoj respondentů k přítomnosti turistů v Ústěku všeobecně v závislosti na pohlaví respondentů. Na základě kombinací otázek:

14. Jak vnímáte celkově přítomnost turistů v Ústěku?

16. Jaké je Vaše pohlaví?

Tabulka 27 Velké množství návštěvníků x pohlaví

pohlaví	Jednoznačně pozitivně		Spíše pozitivně		Spíše negativně		Velmi negativně		Celkem
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
Žena	26	26,5%	64	65,3 %	8	8,2 %	0	0 %	98
Muž	22	32,8%	41	61,2 %	4	6 %	0	0 %	67
Neuvedeno	0	0 %	1	33,3 %	2	66,7 %	0	0 %	3
Celkem	48	28,6%	106	63,1 %	14	8,3 %	0	0 %	168

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 27 prezentuje názory respondentů na možné dopady turismu ve městě Ústěku v závislosti na jejich pohlaví.

Ženy: Jednoznačně pozitivně: 26 respondentů (26,5 %), Spíše pozitivně: 64 respondentů (65,3%), Spíše negativně: 8 respondentů (8,2%), Velmi negativně: 0 respondentů, Celkem: 98 respondentů.

Muži: Jednoznačně pozitivně: 22 respondentů (32,8 %), Spíše pozitivně: 41 respondentů (61,2%), Spíše negativně: 4 respondentů (6,0%), Velmi negativně: 0 respondentů, Celkem: 67 respondentů.

Neuvedeno: Jednoznačně pozitivně: 0 respondentů, Spíše pozitivně: 1 respondent (33,3 %), Spíše negativně: 2 respondentů (66,7%), Velmi negativně: 0 respondentů, Celkem: 3

respondentů.

Celkově: Jednoznačně pozitivně: 48 respondentů (28,6 %), Spíše pozitivně: 106 respondentů (63,1%), Spíše negativně: 14 respondentů (8,3%), Velmi negativně: 0 respondentů, Celkem: 168 respondentů.

Celkově můžeme vyhodnotit, že respondenti muži projevují mírně vyšší pozitivitu, kdy 94 % z nich vyjádřilo spíše nebo jednoznačně pozitivní postoj. Ve skupině žen vyjádřilo 91,8 % respondentů spíše nebo jednoznačně pozitivní postoje. Respondenti, kteří neuvedli pohlaví, vykazují spíše negativní tendence, s 66,7 % respondentů vyjadřujících spíše negativní postoj k turismu. Celkově lze konstatovat, že většina respondentů, bez ohledu na pohlaví, vnímá přítomnost turistů v Úštěku spíše pozitivně nebo jednoznačně pozitivně

Tabulka 28 analyzuje celkový postoj respondentů k přítomnosti turistů v Úštěku všeobecně v závislosti na věku respondentů. Na základě kombinací otázek:

14. Jak vnímáte celkově přítomnost turistů v Úštěku?

17. Jaký je Váš věk?

Tabulka 28 Velké množství návštěvníků x Jaký je Váš věk?

věková skupina	jednoznačně pozitivně		spíše pozitivně		spíše negativně		velmi negativně		celkem
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet
do 20 let	3	50,0%	1	16,7%	2	33,3%	0	0,0%	6
21-30 let	0	0,0%	7	70,0%	3	30,0%	0	0,0%	10
31-50 let	24	31,6%	48	63,2%	4	5,3%	0	0,0%	76
51-65 let	16	48,5%	17	51,5%	0	0,0%	0	0,0%	33
66 -> let	5	11,6%	33	76,7%	5	11,6%	0	0,0%	43
Celkem	48	28,6%	106	62,5%	14	8,3%	0	0,0%	168

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 28 prezentuje názory respondentů na možné dopady turismu ve městě Úštěk v závislosti na jejich věkové skupině.

Do 20 let: Jednoznačně pozitivně: 3 respondenti (50,0 %), Spíš pozitivně: 1 respondent (16,7 %), Spíš negativně: 2 respondenti (33,3 %), Velmi negativně: 0 respondentů, Celkem: 6 respondentů.

21-30 let: Jednoznačně pozitivně: 0 respondentů, Spíš pozitivně: 7 respondentů (70,0 %), Spíš negativně: 3 respondentů (30,0 %), Velmi negativně: 0 respondentů, Celkem: 10 respondentů.

31-50 let: Jednoznačně pozitivně: 24 respondentů (31,6 %), Spíš pozitivně: 48 respondentů (63,2 %), Spíš negativně: 4 respondentů (5,3 %), Velmi negativně: 0 respondentů, Celkem: 76 respondentů.

51-65 let: Jednoznačně pozitivně: 16 respondentů (48,5 %), Spíš pozitivně: 17 respondentů (51,5 %), Spíš negativně: 0 respondentů, Velmi negativně: 0 respondentů, Celkem: 33 respondentů.

66 let a více: Jednoznačně pozitivně: 5 respondentů (11,6 %), Spíš pozitivně: 33 respondentů (76,7 %), Spíš negativně: 5 respondentů (11,6 %), Velmi negativně: 0 respondentů, Celkem: 43 respondentů.

Celkově: Jednoznačně pozitivně: 48 respondentů (28,6 %), Spíš pozitivně: 106 respondentů (62,5 %), Spíš negativně: 14 respondentů (8,3 %), Velmi negativně: 0 respondentů, Celkem: 168 respondentů.

Respondenti v různých věkových skupinách vykazují různé názory na možné dopady turismu ve městě Ústěku. Mladší respondenti ve věkové skupině do 20 let vykazují vyšší podíl spíše negativních názorů než starší respondent. Respondenti ve věku 21-30 let mají nejvyšší podíl spíše pozitivních názorů.

Tabulka 29 znázorňuje celkový postoj respondentů k přítomnosti turistů v Ústěku všeobecně v závislosti na vzdělání respondentů. Na základě kombinací otázek:

14. Jak vnímáte celkově přítomnost turistů v Ústěku?

20. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Tabulka 29 Velké množství návštěvníků x nejvyšší dosažené vzdělání

vzdělání	jednoznačně pozitivně		spíše pozitivně		spíše negativně		velmi negativně		celkem
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
základní	2	16,7%	5	41,7%	5	41,7%	0	0%	12
střední odborné s výučním listem	10	21,7%	33	71,7%	3	6,5%	0	0%	46
středoškolské s maturitou	19	35,8%	31	58,5%	3	5,7%	0	0%	53
vyšší odborné nebo nástavbové vzdělání	6	60%	4	40%	0	0%	0	0%	10
vysokoškolské vzdělání	11	23,4%	33	70,2%	3	6,4%	0	0%	47
celkem	48	28,6%	106	63,1%	14	8,3%	0	0%	168

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 29 prezentuje názory respondentů na přítomnost turismu ve městě podle úrovně dosaženého vzdělání.

Základní vzdělání: Jednoznačně pozitivní: 2 respondenti (16,7 %), Spíše pozitivní: 5 respondentů (41,7 %), Spíše negativní: 5 respondentů (41,7 %), Velmi negativní: 0 respondentů.

Střední odborné s výučním listem: Jednoznačně pozitivní: 10 respondentů (21,7 %), Spíše pozitivní: 33 respondentů (71,7 %), Spíše negativní: 3 respondenti (6,5 %), Velmi negativní: 0 respondentů.

Středoškolské s maturitou: Jednoznačně pozitivní: 19 respondentů (35,8 %), Spíše pozitivní: 31 respondentů (58,5 %), Spíše negativní: 3 respondenti (5,7 %), Velmi negativní: 0 respondentů.

Vyšší odborné vzdělání či nástavbové vzdělání: Jednoznačně pozitivní: 6 respondentů (60 %), Spíše pozitivní: 4 respondentů (40 %), Spíše negativní: 0 respondentů, Velmi negativní: 0 respondentů.

Vysokoškolské vzdělání: Jednoznačně pozitivní: 11 respondentů (23,4 %), Spíše pozitivní: 33 respondentů (70,2 %), Spíše negativní: 3 respondenti (6,4 %), Velmi negativní: 0 respondentů.

Celkově: Jednoznačně pozitivní: 48 respondentů (28,6 %), Spíše pozitivní: 106 respondentů (63,1 %), Spíše negativní: 14 respondentů (8,3 %), Velmi negativní: 0 respondentů.

Z výsledků je patrné, že vzdělání respondentů má vliv na jejich názor na přítomnost turismu ve městě Ústěku. Respondenti se základním vzděláním a se středním odborným vzděláním s výučním listem mají spíše pozitivní názor na turismus. Naopak, respondenti s vyšším vzděláním (středoškolským s maturitou, vyšším odborným vzděláním či nástavbovým vzděláním a vysokoškolským vzděláním) mají smíšené názory, ale většinou spíše pozitivní.

Tabulka 30 znázorňuje celkový postoj respondentů k přítomnosti turistů v Ústěku všeobecně v závislosti na zaměstnání respondentů. Na základě kombinací otázek:

14. Jak vnímáte celkově přítomnost turistů v Ústěku?

15. Pracujete v cestovním ruchu nebo navazujících službách?

Tabulka 30 Velké množství návštěvníků x zaměstnání

Zaměstnání s vazbou na cestovní ruch	Jednoznačně pozitivně		Spíše pozitivně		Spíše negativně		Velmi negativně		Celke m počet
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
Ano, pracuji přímo v cestovním ruchu.	3	50%	2	33.3%	1	16.7%	0	0%	6
Ano, má práce s cestovním ruchem souvisí nepřímo	10	90.9 %	1	9.1%	0	0%	0	0%	11
Ne, pracuji v jiném oboru.	24	25.8 %	66	71%	3	3.2%	0	0%	93
Jsem student.	3	33.3 %	2	22.2%	4	44.4%	0	0%	9
Momentálně nemám zaměstnání.	8	16.3 %	35	71.4%	6	12.2%	0	0%	49
Celkem	48	28,6 %	106	62,5%	14	8,3%	0	0%	168

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 30 prezentuje názory respondentů na přítomnost turismu ve městě, v závislosti na jejich zaměstnání v oblasti cestovního ruchu.

Pracuji přímo v cestovním ruchu: Jednoznačně pozitivní: 3 respondenti (50 %), Spíše pozitivní: 2 respondenti (33,3 %), Spíše negativní: 1 respondent (16,7 %), Velmi negativní: 0 respondentů,

Má práce s cestovním ruchem souvisí nepřímo: Jednoznačně pozitivní: 10 respondentů (90,9 %), Spíše pozitivní: 1 respondent (9,1 %), Spíše negativní: 0 respondentů, Velmi negativní: 0 respondentů.

Ne, pracuji v jiném oboru: Jednoznačně pozitivní: 24 respondentů (25,8 %), Spíše pozitivní: 66 respondentů (71 %), Spíše negativní: 3 respondenti (3,2 %), Velmi negativní: 0 respondentů.

Jsem student: Jednoznačně pozitivní: 3 respondenti (33,3 %), Spíše pozitivní: 2 respondenti (22,2 %), Spíše negativní: 4 respondenti (44,4 %), Velmi negativní: 0 respondentů.

Momentálně nemám zaměstnání: Jednoznačně pozitivní: 8 respondentů (16,3 %), spíše pozitivní: 35 respondentů (71,4 %), spíše negativní: 6 respondentů (12,2 %), Velmi negativní: 0 respondentů.

Celkově: Jednoznačně pozitivní: 48 respondentů (28,6 %), Spíše pozitivní: 106 respondentů (62,5 %), Spíše negativní: 14 respondentů (8,3 %), Velmi negativní: 0 respondentů.

Rozložení odpovědí respondentů na otázku týkající se jejich postojů k velkému množství návštěvníků v Ústěku v době konání kulturně společenských akcí, rozdělených podle jejich pracovního zařazení. Ti, kteří pracují přímo v cestovním ruchu nebo s ním související zaměstnání, mají většinou pozitivní názor na turismus. Naopak, studenti a respondenti bez aktuálního zaměstnání mají spíše smíšené názory, přičemž většina z nich je stále spíše pozitivních.

Tabulka 31 znázorňuje celkový postoj respondentů k přítomnosti turistů v Ústěku všeobecně v závislosti na tom jak dlouho žijí v Ústěku? . Na základě kombinací otázek:

14. Jak vnímáte celkově přítomnost turistů v Ústěku?

1. Jak dlouho žijete v Ústěku?

Tabulka 31 Přítomnost turistů x jak dlouho žijete ve městě

jak dlouho bydlí	jednoznačně pozitivně		spíše pozitivně		spíše negativně		velmi negativně		celkem
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	podíl
méně než rok	0	0,0%	2	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	2
1–3 roky	3	75,0%	0	0,0%	1	25,0%	0	0,0%	4
3–5 let	2	33,3%	4	66,7%	0	0,0%	0	0,0%	6
5–10 let	5	20,0%	20	80,0%	0	0,0%	0	0,0%	25
více než 10 let	38	29,0%	80	61,1%	13	9,9%	0	0,0%	131
celkem	48	28,6%	106	63,1%	14	8,3%	0	0,0%	168

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 31 prezentuje názory respondentů na přítomnost turismu ve městě, v závislosti na tom jak dlouho žijí ve městě.

Méně než rok Jednoznačně pozitivně: 0 (0.0%), Spíše pozitivně: 2 (100.0%), Spíše negativně: 0 (0.0%), Velmi negativně: 0 (0.0%). Celkem: 2.

1–3 roky Jednoznačně pozitivně: 3 (75.0%), Spíše pozitivně: 0 (0.0%), Spíše negativně: 1 (25.0%), Velmi negativně: 0 (0.0%), Celkem: 4.

3–5 let Jednoznačně pozitivně: 2 (33.3%), Spíše pozitivně: 4 (66.7%), Spíše negativně: 0 (0.0%), Velmi negativně: 0 (0.0%), Celkem: 6.

5–10 let Jednoznačně pozitivně: 5 (20.0%), Spíše pozitivně: 20 (80.0%), Spíše negativně: 0 (0.0%), Velmi negativně: 0 (0.0%), Celkem: 25.

Více než 10 let Jednoznačně pozitivně: 38 (29.0%), Spíše pozitivně: 80 (61.1%), Spíše negativně: 13 (9.9%), Velmi negativně: 0 (0.0%), Celkem: 131.

Celkově vzato, většina respondentů vnímá přítomnost turistů v Ústěku pozitivně, přičemž 63.1 % respondentů vyjádřilo spíše pozitivní postoj. Negativní postoj byl zaznamenán u 8.3 % respondentů, z čehož většina patří do kategorie "Spíše negativně", což může být ovlivněno

zejména případnými negativními dopady turismu na život v místě. Lze tedy konstatovat, že většina respondentů vnímá přítomnost turistů v Úštěku pozitivně, a že délka pobytu může hrát roli v tom, jak lidé vnímají dopady turistů na svůj život ve městě.

Analýza postojů respondentů k přítomnosti turistů v Úštěku ukázala, že většina z nich vyjadřuje spíše nebo jednoznačně pozitivní postoj. Pokud jde o rozdělení podle pohlaví, zjistilo se, že ženy i muži mají spíše pozitivní názor. Respondenti, kteří neuvedli pohlaví, vykazují spíše negativní postoj k turismu, jedná se ale o malý soubor respondentů. Část mladších respondentů vykazuje vyšší podíl spíše negativních názorů než starší respondenti. Naproti tomu věková skupina 21-30 let má nejvyšší podíl spíše pozitivních názorů. Vzdělání respondentů má vliv na jejich názory, kde respondenti se středním odborným vzděláním s výučním listem vykazují spíše pozitivní postoj. Naopak respondenti s vyšším vzděláním mají spíše smíšené názory. Zaměstnání respondentů také ovlivňuje jejich postoje. Ti, kteří pracují přímo v cestovním ruchu nebo s ním souvisejících oborech, mají většinou pozitivní názor na turismus. Délka pobytu v Úštěku také hraje roli, kde dlouhodobí obyvatelé města mají větší tendenci k pozitivnímu postoji k turistům. Celkově lze konstatovat, že většina respondentů vnímá přítomnost turistů v Úštěku spíše pozitivně nebo jednoznačně pozitivně, což naznačuje převahu pozitivních aspektů turistické aktivity v tomto městě.

8.1.2 Jak ovlivňují identifikační znaky respondentů posuzování kvality života v Úštěku v souvislosti s turismem

Následující kapitoly se zabývají výzkumem z hlediska druhé stanovené hypotézy: Rezidenti vnímají pozitivní přínosy cestovního ruchu pro jejich kvalitu života.

Data jsou rozdělena podle čtyř kategorií odpovědí: Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj, Vyšší rozsah a úroveň služeb (stravovací, ubytovací zařízení, související služby), Oživení kulturního a společenského života v oblasti, Kvalitnější péči o kulturní a historické památky, Kvalitnější péči o veřejný prostor, Nevím. Identifikační znaky jsou pohlaví, věk, vzdělání, zaměstnání (s vazbou či bez ní na cestovní ruch), bydliště (délku pobytu v Úštěku),

Tabulka 32 znázorňuje celkový postoj respondentů k problematice turismu v Úštěku v závislosti na pohlaví respondentů. Na základě kombinací otázek:

10. Co pozitivního přináší městu cestovní ruch?

16. Jaké je Vaše pohlaví?

Tabulka 32 Co pozitivního přináší městu cestovní ruch x pohlaví

pohlaví	pracovní příležitosti a ekon. rozvoj		větší rozsah a úroveň služeb		oživení kulturního a společenského života v oblasti		kvalitnější péči o kulturní a historické památky		kvalitnější péči o veřejný prostor		nevím	
	poč.	podíl	poč.	podíl	poč.	podíl	poč.	podíl	poč.	podíl	poč.	podíl
muži	32	24%	17	13%	29	22%	31	23%	19	14%	5	4%
ženy	47	27%	19	11%	42	24%	42	24%	15	9%	9	5%
neuvezen	2	25%	1	13%	3	38%	0	0%	2	25%	0	0%
celkem	81	26%	37	12%	74	23%	73	23%	36	11%	14	4%

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 32 Tato tabulka prezentuje názory respondentů na pozitivní faktory, které městu přináší cestovní ruch v závislosti na jejich pohlaví.

Muži: Větší rozsah a úroveň služeb 32 respondentů (24 %), Oživení kulturního a společenského života v oblasti 17 respondentů (13%), Kvalitnější péče o kulturní a historické památky 29 respondentů (22%), Kvalitnější péče o veřejný prostor 31 respondentů (23%), Nevím: 5 respondentů (4%).

Ženy: Větší rozsah a úroveň služeb: 47 respondentů (27%), Oživení kulturního a společenského života v oblasti: 19 respondentů (11%), Kvalitnější péče o kulturní a historické památky: 42 respondentů (24%), Kvalitnější péče o veřejný prostor: 42 respondentů (24%), Nevím: 9 respondentů (5%).

Neuvezeno: Větší rozsah a úroveň služeb: 2 respondentů (25%), Oživení kulturního a společenského života v oblasti: 1 respondent (13%), Kvalitnější péče o kulturní a historické památky: 3 respondentů (38%), Kvalitnější péče o veřejný prostor: 0 respondentů, Nevím: 0 respondentů (0%).

Celkově: Větší rozsah a úroveň služeb: 81 respondentů (26%), Oživení kulturního a společenského života v oblasti: 37 respondentů (12%), Kvalitnější péče o kulturní a historické památky: 74 respondentů (23%), Kvalitnější péče o veřejný prostor: 73 respondentů (23%), Nevím: 14 respondentů (4%).

Z uvedených dat lze vyvodit, že muži vyjadřovali zájem o větší rozsah a úroveň poskytovaných služeb, oživení kulturního a společenského života v oblasti, kvalitnější péči o kulturní a historické památky a péči o veřejný prostor. Naopak ženy vykazovaly podobné preference, s důrazem na větší rozsah a úroveň služeb, péči o kulturní a historické památky a veřejný prostor. Celkově, nezávisle na pohlaví, respondentům záleží na rozvoji služeb, oživení kulturního života a péči o kulturní dědictví a veřejné prostory v Úštěku. Měřené preference poskytují užitečný pohled na to, co obyvatelé považují za důležité pro zachování a rozvoj jejich komunity v kontextu turismu.

Tabulka 33 znázorňuje celkový postoj respondentů k problematice turismu v Úštěku v závislosti na věku respondentů. Na základě kombinací otázek:

10. Co pozitivního přináší městu cestovní ruch?

17. Jaký je Váš věk?

Tabulka 33 Co pozitivního přináší městu cestovní ruch x věk

věková kategorie	pracovní příležitosti a economic ký rozvoj		větší rozsah a úroveň služeb		oživení kulturního a společn. života v oblasti		kvalitnější péči o kulturní a historické památky		kvalitnější péči o veřejný prostor		nevím	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
do 20 let	2	15%	2	15%	1	8%	5	38%	2	15%	1	8%
21-30 let	7	35%	2	10%	5	25%	2	10%	4	20%	0	0%
31-50 let	30	21%	16	11%	39	27%	35	24%	15	10%	8	6%
51-65 let	25	35%	12	17%	12	17%	14	20%	8	11%	0	0%
66 -> let	17	25%	5	7%	17	25%	17	25%	7	10%	5	7%
Celkem odpovědí	81	26%	37	12%	74	23%	73	23%	36	11%	14	4%

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 33 znázorňuje preference respondentů Co pozitivního přináší městu cestovní ruch v závislosti na jejich věkové kategorii.

Do 20 let: Nejvíce zastoupenou odpovědí v této věkové kategorii je kvalitnější péče o kulturní a historické památky 5 (38 %), následované volbou pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj 2 (15 %), větší rozsah a úroveň služeb 2 (15 %), kvalitnější péči o veřejný prostor 2 (15 %), nejméně početnými kategoriemi jsou oživení kulturního a společenského života v oblasti 1 (8 %) a nevím 1 (8 %),

21-30 let: Mezi respondenty v této věkové kategorii bylo nejvíce zastoupenou odpovědí pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj 7 (35 %) následovaná odpovědí oživení kulturního a společenského života v oblasti 5 (25 %), následovaná kvalitnější péči o veřejný prostor 4 (20 %), větší rozsah a úroveň služeb 2 (15 %), větší rozsah a úroveň služeb 2 (15 %), kvalitnější péči o veřejný prostor 2 (10 %), dále kvalitnější péči o kulturní a historické památky 2 (10 %). Nejméně početnou kategorií je Nevím 0 (0 %)

31-50 let: Mezi respondenty v této věkové kategorii bylo nejvíce zastoupenou odpovědí " oživení kulturního a společenského života v oblasti" s 39 odpověďmi (27 %). Dalším

tématem je "kvalitnější péče o kulturní a historické památky" s 35 odpověďmi (24 %) Dále „pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj" s 30 odpověďmi (21 %). Větší rozsah a úroveň služeb byly zastoupeny 16 odpověďmi (11 %). a "kvalitnější péče o veřejný prostor" s 15 odpověďmi (10 %). Nejméně početným výběrem je "nevím" s 8 odpověďmi (6 %).

51-65 let: Nejvíce zastoupenou odpovědí v této věkové kategorii jsou pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj s 25 odpověďmi (35 %) následované kvalitnější péčí o kulturní a historické památky se 14 odpověďmi (20 %). Větší rozsah a úroveň služeb měl 12 odpovědí (17 %). Stejně jako Oživení kulturního a společenského života v oblasti. Kvalitnější péče o veřejný prostor měla 8 odpovědí (11 %). Nevím nebylo zastoupeno v této kategorii.

66 let a více: Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj, Kvalitnější péče o kulturní a historické památky a Oživení kulturního a společenského života v oblasti. Všechny 3 kategorie s 17 odpověďmi každá (25 %). Následovaly Kvalitnější péči o veřejný prostor s 7 odpověďmi (10 %). Větší rozsah a úroveň služeb 5 (7 %).

Celkem: pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj 81 (26 %), oživení kulturního a společenského života v oblasti 74 (23 %), kvalitnější péče o kulturní a historické památky 73 (23 %), větší rozsah a úroveň služeb 37 (12 %), kvalitnější péči o veřejný prostor 36 (11 %), nevím 14 (4 %),

Z průzkumu vyplývá, že pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj jsou považovány za důležité, neboť 81 (26 %) respondentů vyjádřilo zájem o tuto oblast. Oživení kulturního a společenského života v oblasti, tak kvalitnější péče o kulturní a historické památky mají stejný podíl odpovědí, a to 23 %. To naznačuje, že obyvatelé dané oblasti přikládají obdobný význam zachování kulturního dědictví a podpoře kulturního a společenského života. Větší rozsah a úroveň služeb 37 (12 %) a kvalitnější péče o veřejný prostor 36 (11 %) Tyto údaje mohou být užitečné pro plánování a rozhodování v oblasti rozvoje infrastruktury a poskytování služeb, aby lépe vyhovovaly potřebám obyvatel.

Tabulka 34 znázorňuje celkový postoj respondentů k problematice turismu v Ústěku v závislosti na vzdělání respondentů. Na základě kombinací otázek:

10. Co pozitivního přináší městu cestovní ruch?

19. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Tabulka 34 Co pozitivního přináší městu cestovní ruch x nejvyšší dosažené vzdělání

vzdělání	pracovní příležitosti a economic. rozvoj		větší rozsah a úroveň služeb		oživení kulturního a společenského života v oblasti		kvalitnější péči o kulturní a historické památky		kvalitnější péči o veřejný prostor		nevím	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
Základní	8	36%	0	0%	5	23%	6	27%	1	5%	2	9%
Střední odborné s výučním listem	22	27%	11	13%	16	19%	16	19%	12	14%	6	7%
Střední školské s maturitou	29	29%	13	13%	19	19%	23	23%	12	12%	4	4%
Vyšší odborné vzdělání či nástavbové vzdělání	2	13%	2	13%	3	20%	5	33%	1	7%	2	13%
Vysokoškolské vzdělání	20	21%	11	12%	31	33%	23	24%	10	11%	0	0%
Celkem odpovědí na téma	81	26%	37	12%	74	23%	73	23%	36	11%	14	4%

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 34 poskytuje přehled o vztahu mezi úrovní vzdělání a různými parametry, které mohou ovlivnit postoj respondentů. Základní údaje o vzdělání zahrnují osoby s různými úrovněmi vzdělání od základního po vysokoškolské. Z následujícího komentáře je patrné, že úroveň vzdělání může hrát důležitou roli při formování názorů a priorit jednotlivých respondentů:

Základní vzdělání: Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj: 8 (36 %), Kvalitnější péče o kulturní a historické památky: 6 (27 %), Oživení kulturního a společenského života v oblasti: 5 (23 %), Nevím: 2 (9 %), Kvalitnější péče o veřejný prostor: 1 (5 %), Větší rozsah a úroveň služeb: 0 (0 %).

Střední odborné s výučním listem: Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj: 22 (27 %), Oživení kulturního a společenského života v oblasti: 16 (19 %), Kvalitnější péče o veřejný prostor: 12 (14 %), Kvalitnější péče o kulturní a historické památky: 12 (14 %), Větší rozsah a úroveň služeb: 11 (13 %), Nevím: 6 (7 %).

Středoškolské s maturitou: Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj: 29 (29 %), Kvalitnější péče o kulturní a historické památky: 23 (23 %), Oživení kulturního a společenského života v oblasti: 19 (19 %), Větší rozsah a úroveň služeb: 13 (13 %), Kvalitnější péče o veřejný prostor: 12 (12 %), Nevím: 4 (4 %).

Vyšší odborné vzdělání či nástavbové vzdělání: Kvalitnější péče o kulturní a historické památky: 5 (33 %), Oživení kulturního a společenského života v oblasti: 3 (20 %), Větší rozsah a úroveň služeb: 2 (13 %), Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj: 2 (13 %), Nevím: 2 (13 %), Kvalitnější péče o veřejný prostor: 1 (7 %).

Vysokoškolské vzdělání: Oživení kulturního a společenského života v oblasti: 31 (33 %), Kvalitnější péče o kulturní a historické památky: 23 (24 %), Větší rozsah a úroveň služeb: 11 (12 %), Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj: 20 (21 %), Kvalitnější péče o veřejný prostor: 10 (11 %), Nevím: 0 (0 %).

Celkem odpovědí na téma: Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj: 81 (26 %), Oživení kulturního a společenského života v oblasti: 74 (23 %), Kvalitnější péče o kulturní a historické památky: 73 (23 %), Větší rozsah a úroveň služeb: 37 (12 %), Kvalitnější péče o veřejný prostor: 36 (11 %), Nevím: 14 (4 %),

Z uvedených dat vyplývá, že úroveň vzdělání hraje v tomto ohledu významnou roli. Respondenti se základním vzděláním vykazují největší zastoupení v kategoriích Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj a Kvalitnější péče o kulturní a historické památky. Jejich názory se mohou částečně zakládat na osobních zkušenostech a vnímání okolního prostředí.

Respondenti se středním odborným vzděláním s výučním listem vykazují střední úroveň zájmu o všechny parametry, s jasnou prioritou na Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj a Oživení kulturního a společenského života v oblasti. Respondenti se středoškolským s maturitou přednostně zvažují Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj a Kvalitnější péči o kulturní a historické památky. Vyšší odborné vzdělání či nástavbové vzdělání: Tito respondenti vykazují vyšší zájem o Kvalitnější péči o kulturní a historické památky a Oživení kulturního a společenského života v oblasti. Jejich vyšší úroveň vzdělání jim může poskytovat hlubší porozumění problematice a širší perspektivu. Vysokoškolské vzdělání: Tato skupina přikládá největší důležitost Oživení kulturního a společenského života v oblasti a Kvalitnější péči o kulturní a historické památky. Jejich vyšší úroveň vzdělání jim může poskytovat schopnost analyzovat a hodnotit složitější aspekty problematiky turismu. Celkově lze konstatovat, že vzdělání respondentů hraje klíčovou roli při formování jejich postojů a priorit týkajících se dopadů turismu ve městě Ústěku. Tento vztah poskytuje důležité informace pro pochopení různorodosti názorů a potřeb obyvatelstva v této oblasti.

Tabulka 35 znázorňuje celkový postoj respondentů k problematice turismu v Ústěku v závislosti na vzdělání respondentů. Na základě kombinací otázek:

10. Co pozitivního přináší městu cestovní ruch?

15. Pracujete v cestovním ruchu nebo navazujících službách?

Tabulka 35 Co pozitivního přináší městu cestovní ruch x zaměstnání

zaměstnání	pracovní příležitosti a ekonom. rozvoj		větší rozsah a úroveň služeb		oživení kulturního a společenského života v oblasti.		kvalitnější péči o kulturní a historické památky		kvalitnější péči o veřejný prostor		nevím	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
ano, pracuji přímo v cestovním ruchu	5	33%	3	20%	3	20%	2	13%	1	7%	1	7%
ano, má práce s cr souvisí nepřímo	9	36%	6	24%	6	24%	3	12%	1	4%	0	0%
ne, pracuji v jiném oboru	42	24%	17	10%	44	25%	47	27%	20	11%	6	3%
jsem student	5	24%	2	10%	3	14%	7	33%	4	19%	0	0%
nepracuji/důchodce	20	26%	9	12%	18	23%	14	18%	10	13%	7	9%
celkem odpovědí na téma	81	26%	37	12%	74	23%	73	23%	36	11%	14	4%

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 35 prezentuje názory respondentů na možné dopady turismu ve městě v závislosti na jejich zaměstnání v oblasti cestovního ruchu.

Ano, pracuji přímo v cestovním ruchu: pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj 5

respondentů (33 %), větší rozsah a úroveň služeb 3 respondentů (20 %), oživení kulturního a společenského života v oblasti. 3 respondentů (20 %), Kvalitnější péče o veřejný prostor: 2 respondentů (13 %), kvalitnější péči o veřejný prostor 1 respondent (7 %), Nevím: 1 respondent (7 %),

Ano, má práce s cestovním ruchem souvisí nepřímo: Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj: 9 respondentů (36 %), Větší rozsah a úroveň služeb: 6 respondentů (24 %), Oživení kulturního a společenského života v oblasti: 6 respondentů (24 %), Kvalitnější péče o kulturní a historické památky: 3 respondentů (12 %), Kvalitnější péči o veřejný prostor: 1 respondent (4 %), Nevím: 0.

Ne, pracuji v jiném oboru: Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj: 42 respondentů (24 %), Větší rozsah a úroveň služeb: 17 respondentů (10 %), Oživení kulturního a společenského života v oblasti: 44 respondentů (25 %), Kvalitnější péče o kulturní a historické památky: 47 respondentů (27 %), Kvalitnější péče o veřejný prostor: 20 respondentů (11 %), Nevím: 6 (3 %).

Jsem student: Kvalitnější péče o kulturní a historické památky: 7 respondentů (33 %), Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj: 5 respondentů (24 %), Kvalitnější péče o veřejný prostor: 4 respondentů (19 %), Oživení kulturního a společenského života v oblasti: 3 respondentů (14 %), Nevím: 0

Nepracuji/důchodce: Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj: 20 respondentů (26 %), Oživení kulturního a společenského života v oblasti: 18 respondentů (23 %), Kvalitnější péče o kulturní a historické památky: 14 respondentů (18 %), Větší rozsah a úroveň služeb: 9 respondentů (12 %), Kvalitnější péče o veřejný prostor: 10 respondentů (13 %), Nevím: 7 respondentů (9 %).

Celkově: Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj: 81 respondentů (26 %), Větší rozsah a úroveň služeb: 37 respondentů (12 %), Oživení kulturního a společenského života v oblasti: 74 respondentů (23 %), Kvalitnější péče o kulturní a historické památky: 73 respondentů (23 %), Kvalitnější péče o veřejný prostor: 36 respondentů (11 %), Nevím: 14 respondentů (4 %).

Tabulka 34 poskytuje zajímavý pohled na názory respondentů ohledně možných dopadů turismu ve městě Ústěk v závislosti na jejich zaměstnání v oblasti cestovního ruchu.

Respondenti pracující přímo v cestovním ruchu vykazují zvýšený zájem o pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj, což není překvapivé, protože tito respondenti jsou pravděpodobně přímo zapojeni do turistického průmyslu. Zároveň si uvědomují důležitost kvalitní péče o veřejný prostor a oživení kulturního a společenského života, což může být důležité pro atraktivitu destinace pro návštěvníky. Respondenti, jejichž práce s cestovním ruchem souvisí nepřímě, vykazují podobný zájem o pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj, ale také zdůrazňují potřebu lepšího rozsahu a úrovně služeb. To ukazuje, že i ti, kteří nejsou přímo zaměstnání v turistickém odvětví, si uvědomují důležitost služeb pro rozvoj destinace. Respondenti, kteří nepracují v cestovním ruchu nebo jsou důchodci, kladou důraz na kvalitnější péči o kulturní a historické památky a oživení kulturního a společenského života. Tato skupina respondentů pravděpodobně vnímá turismus jako příležitost k ochraně a propagaci kulturního dědictví města. Studenti vyjadřují zájem o kvalitnější péči o kulturní a historické památky a pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj. Jejich názory mohou být ovlivněny studijním prostředím a budoucími kariérami aspiracemi. Celkově lze konstatovat, že zaměstnání v oblasti cestovního ruchu může mít vliv na názory respondentů ohledně dopadů turismu. Zároveň je patrné, že i ti, kteří nejsou přímo spojeni s turistickým průmyslem, si uvědomují důležitost rozvoje služeb a péče o kulturní dědictví při řízení turistického ruchu.

Tabulka 36 znázorňuje celkový postoj respondentů k problematice turismu v Ústěku v závislosti na délce žití respondentů v Ústěku. Byla použita kombinací otázek:

10. Co pozitivního přináší městu cestovní ruch?

1. Jak dlouho žijete v Ústěku?

Tabulka 36 Co pozitivního přináší městu cestovní ruch x Jak dlouho žijí respondenti v Ústěku?

jak dlouho žijí v Ústěku	pracovní příležitosti a economic. rozvoj		větší rozsah a úroveň služeb		oživení kulturního a společenského života v oblasti.		kvalitnější péči o kulturní a historické památky		kvalitnější péči o veřejný prostor		nevím	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
méně než rok	2	67%	0	0%	1	33%	0	0%	0	0%	0	0%
1–3 roky	3	30%	3	30%	3	30%	1	10%	0	0%	0	0%
3–5 let	4	36%	2	18%	3	27%	2	18%	0	0%	0	0%
5–10 let	11	25%	5	11%	8	18%	13	30%	5	11%	2	5%
více než 10 let	61	25%	27	11%	59	24%	57	23%	31	13%	12	5%
celkem odpovědí na téma	81	26%	37	12%	74	23%	73	23%	36	11%	14	4%

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 36 prezentuje názory respondentů na možné dopady turismu ve městě Ústěku v závislosti na délce jejich pobytu v tomto městě.

Méně než rok: Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj: 2 respondenti (67 %), Oživení kulturního a společenského života v oblasti: 1 respondent (33 %), Větší rozsah a úroveň služeb: 0 respondentů, Kvalitnější péče o kulturní a historické památky: 0 respondentů, Kvalitnější péče o veřejný prostor: 0 respondentů, Nevím: 0 respondentů

1–3 roky: Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj: 3 respondentů (30 %), Větší rozsah a úroveň služeb: 3 respondentů (30 %), Oživení kulturního a společenského života v oblasti: 3 respondentů (30 %), Kvalitnější péče o kulturní a historické památky: 1 respondent (10 %), Kvalitnější péče o veřejný prostor: 0 respondentů, Nevím: 0 respondentů.

3–5 let: Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj: 4 respondentů (36 %), Oživení

kulturního a společenského života v oblasti: 3 respondentů (27 %), Větší rozsah a úroveň služeb: 2 respondentů (18 %), Kvalitnější péče o kulturní a historické památky: 2 respondentů (18 %), Kvalitnější péče o veřejný prostor: 0 respondentů, Nevím: 0 respondentů

5–10 let: Kvalitnější péče o kulturní a historické památky: 13 respondentů (30 %), Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj: 11 respondentů (25 %), Oživení kulturního a společenského života v oblasti: 8 respondentů (18 %), Větší rozsah a úroveň služeb: 5 respondentů (11 %), Kvalitnější péče o veřejný prostor: 5 respondentů (11 %), Nevím: 2 respondentů (5 %)

Více než 10 let: Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj: 61 respondentů (25 %), Oživení kulturního a společenského života v oblasti: 59 respondentů (24 %), Kvalitnější péče o kulturní a historické památky: 57 respondentů (23 %), Kvalitnější péče o veřejný prostor: 31 respondentů (13 %), Větší rozsah a úroveň služeb: 27 respondentů (11 %), Nevím: 12 respondentů (5 %).

Celkově: Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj: 81 respondentů (26 %), Oživení kulturního a společenského života v oblasti: 74 respondentů (23 %), Kvalitnější péče o kulturní a historické památky: 73 respondentů (23 %), Větší rozsah a úroveň služeb: 37 respondentů (12 %), Kvalitnější péče o veřejný prostor: 36 respondentů (11 %), Nevím: 36 respondentů (11 %).

Respondenti, kteří pobývají v Úštěku méně než rok, preferují zaměření na pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj. To může naznačovat jejich zájem o zlepšení hospodářských podmínek a ekonomické situace. Jedná se ale o malou skupinu respondentů. Respondenti, kteří jsou zde 1-3 roky vykazují vyrovnaný zájem o pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj, větší rozsah a úroveň služeb a oživení kulturního a společenského života. Ti, kteří zde pobývají déle, vyjadřují zájem o různé aspekty rozvoje města. Například respondenti pobývající 3–5 let uvádějí zaměření na pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj dále Oživení kulturního a společenského života v oblasti. Respondenti žijící ve městě 5-10 let dávají přednost především Kvalitnější péči o kulturní a historické památky a na druhém místě pracovním příležitostem a ekonomickému rozvoji, Ti, kdo zde pobývají déle než 10 let, kladou důraz na pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj, kvalitnější péči o

kulturní a historické památky, což může odrážet jejich vnímání města jako dlouhodobého domova a snahu o zachování a ochranu kulturního dědictví. Závěrem lze říci, že délka pobytu v městě může hrát roli v tom, jak respondenti vnímají dopady turismu. Kratší pobyt může být spojen s pragmatičtějším pohledem na ekonomické aspekty, zatímco delší pobyt může vést k většímu důrazu na kulturní a historické hodnoty města.

8.1.3 Co brání rozvoji turismu v destinaci: Úštěk a okolí

V průběhu roku 2023 a 2024 byly realizovány 3 rozhovory. Konkrétně polostrukturovaný rozhovor s odborným pracovníkem cestovního ruchu z Destinační agentury české středohoří dne 6.2. 2023, se zástupkyní Městského kulturního střediska 20.2. 2024 a to strukturovaný rozhovor elektronickou formou odpovědí na předem zaslané otázky. Dále 28.2. 2024 nestandardizovaným rozhovorem s pracovnící Turistického informačního centra.

Rozhovor s pracovníky v Destinační agentuře České středohoří zmiňuje několik klíčových témat týkajících se turismu v městě Úštěk.

- **Problémové parkování:** Nedostatek parkovacích míst ve městě, což ještě zhoršuje přítomnost turistů během kulturních akcí.
- **Role města v propagaci turismu:** Byly diskutovány náměty zapojení města Úštěk do propagace aktivit cestovního ruchu ve spolupráci s Destinační agenturou Českého středohoří.
- **Ubytovací kapacity:** Stavů hotelů v regionu a o možných dopadech nedostatku ubytovacích kapacit na turistický ruch.
- **Potenciál rekreační oblasti Chmelař:** Byly diskutovány možnosti rekreační oblasti Chmelař a její význam pro turistický ruch, přičemž bylo upozorněno na problémy, jako je stav vody v jezeře a nedostatek financí na jeho údržbu.
- **Strategie rozvoje cestovního ruchu:** Byly zmíněny možnosti strategického rozvoje cestovního ruchu v Úštěku, včetně rozšíření turistických služeb a zlepšení infrastruktury pro turisty i místní obyvatele.

Celkově byl rozhovor zaměřen na identifikaci problémů a příležitostí spojených s

turistickým ruchem v městě Ústěk a na hledání možných řešení pro jeho další rozvoj. Přepis rozhovoru viz Příloha D.

Rozhovor s pracovníci Městského kulturního střediska vyzdvihuje několik klíčových aspektů týkajících se rozvoje turismu v destinaci Ústěk a okolí.

- Nedostatek restauračních zařízení: Město trpí nedostatkem klasických restaurací a kulturních stánků, což omezuje atraktivitu pro turisty, kteří mají omezené možnosti stravování.
- Omezená nabídka kulturních aktivit: Turistům chybí možnosti kulturního vyžití, jako jsou divadla, kina nebo další kulturní stánky, což ovlivňuje jejich zájem o delší pobyt v destinaci.
- Přetížení turismem během akcí: Během velkých společenských akcí, jako jsou jarmarky, může město Ústěk být přetíženo turisty a parkovacími problémy.
- Propagace a podpora: Propagace kulturních a historických atraktivit Ústěka a okolí je podporována prostřednictvím turistického portálu a spolupráce s Destinační agenturou Českého středohoří.
- Dopady cestovního ruchu: Názory na dopady cestovního ruchu jsou různorodé, přičemž někteří místní podnikatelé vítají velké akce, zatímco jiní rezidenti se obávají omezování svého klidného života.
- Návrhy na rozvoj: Zlepšení možností stravování a poskytnutí bohatšího kulturního vyžití pro návštěvníky jsou klíčové pro další rozvoj cestovního ruchu v oblasti Ústěcka. Přepis rozhovoru viz příloha E.

Rozhovor s pracovníci Turistického informačního centra vyzdvihuje několik klíčových aspektů týkajících se rozvoje turismu v destinaci Ústěk a okolí.

Město Ústěk v Severních Čechách čelí několika problémům spojeným s nadměrným turismem, které ovlivňují jak místní obyvatelé, tak i samotné návštěvníky. Prvním problémem je nedostatek restauračních zařízení, což má za následek omezené možnosti

stravování pro místní i turisty a snižuje atraktivitu destinace. Během masových událostí, jako jsou jarmarky, se město stává přeplněným turisty a může se vyskytnout nedostatek parkovacích míst, rezidenti jsou nuceni po dobu konání akcí parkovat na náhradních parkovacích místech. Názory na dopady turismu jsou různorodé. Zatímco někteří místní podnikatelé vítají velké akce díky jejich ekonomickému efektu, jiní rezidenti se obávají omezování svého klidného života. Pro další rozvoj cestovního ruchu v oblasti je nezbytné zlepšit možnosti stravování a poskytnout bohatší kulturní nabídku pro návštěvníky včetně sportovního vyžití, aby město mohlo oslovit širší spektrum turistů a nabídnout jim aktivní zážitky v přírodě.

8.2 Shrnutí výsledků výzkumného šetření

Na základě zjištění výše uvedeného výzkumu budou vyhodnocovány stanovené hypotézy.

Hypotéza 1. Kvalita života obyvatel města Ústěk je negativně ovlivněna zvýšenou intenzitou cestovního ruchu.

Analýzy provedené v kapitole 8.1.1 porovnávaly jednotlivé identifikační znaky respondentů: pohlaví, věk, vzdělání, zaměstnání (s vazbou či bez ní na cestovní ruch), bydliště (délku pobytu v Ústěku) s výsledky získanými z dotazníkového šetření, v kombinaci s otázkou „Jak vnímáte velké množství návštěvníků v Ústěku v době konání kulturně společenských akcí?“ Výsledkem bylo zjištění různorodých třídících faktorů.

Zvýšená intenzita cestovního ruchu byl posuzována z pohledu **různého pohlaví**. Celkově je možno konstatovat, že nebyly zjištěny významné rozdíly mez vnímáním zvýšené intenzity cestovního ruchu mezi ženami a muži. Nicméně muži mají o něco více vstřícný postoj k cestovnímu ruchu ve městě. Jedná se ale o malý rozdíl. Muži vykazovali menší ochotu odpovídat na otázky. U respondentů, kteří nevedli své pohlaví mírně převažuje negativní vztah ke zvýšené koncentraci turistů. Jedná se, ale o velmi malý soubor. Celkově vychází, že respondenti mají mírně kladný postoj. Účast respondentů v dotazníkovém šetření byla 98 (58,3 %) žen a 67 (39,9 %) mužů. 3 (1,8 %) respondenti nevedli pohlaví.

Dále byl proveden průzkum z hlediska **věku respondentů**. V této kategorii se podařilo identifikovat třídící faktor, protože skupina mladších respondentů vykazuje menší toleranci

k přítomnosti turistů ve městě než starší respondenti. Konkrétně skupina 51-65 let vnímá turisty kladně, nebo jim nevadí 24 (73,7 %) Ve skupině 66 let a starší vnímá turisty kladně, nebo jim nevadí 29 (59,8 %) a ve skupině 31-50 let je to 43 (56,6 %) respondentů. Jedná se zároveň o početně nejsilnější skupiny. Naproti tomu respondenti do 20 let a 21–30 let vnímají přítomnost turistů neutrálně, malé procento z nich uvedlo, že by do města vůbec neměli jezdit. Celkově můžeme vyhodnotit, že respondenti do 30 let vnímají turismus ve městě neutrálně, skupiny respondentů starších třiceti let vnímají přítomnost pozitivně.

Dalším identifikátorem bylo **nejvyšší dosažené vzdělání**. Předpoklad, že výše vzdělání může ovlivnit buď přímo úměrně (nebo nepřímo úměrně) vnímání intenzity cestovního ruchu se v této části výzkumu nedá jednoznačně potvrdit. Nejvíce pozitivní přístup vykazují skupiny s vyšším odborným vzděláním nebo nástavbovým vzděláním a střední odborné s výučním listem. Naproti tomu respondenti se základním, středoškolským s maturitou, a vysokoškolským vykazovali menší vstřícnost k přítomnosti turistů. Celkově se vyslovilo kladně, akce by měly být častěji 24 respondentů (14,3 %) a nevadí mi to: 77 respondentů (45,8 %). To znamená, že těsná nadpoloviční většina respondentů vnímá velké množství návštěvníků v době konání akcí, pozitivně. 6 respondentů (3,6 %) zvolilo variantu „vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit“.

Následujícím identifikačním znakem je **zaměstnání** respondentů z hlediska jeho návaznosti na cestovní ruch. Respondenti, kteří vykonávají zaměstnání s návazností na cestovní ruch mohou mít kladný vztah k turismu z ekonomických důvodů. Z šetření vyplývá, že kladný vztah k přítomnosti turistů uvedli respondenti, jejichž práce souvisí s cestovním ruchem nepřímo. Soubor respondentů, kteří pracují přímo v cestovním ruchu byl relativně malý a výsledky byly nejednoznačné. Celkově se vyjádřilo „Kladně, akce by měly být častěji“ 24 respondentů (14,3 %), „Nevadí mi to“ 77 respondentů (45,8 %), „Párkrát do roka se to dá vydržet“ 61 respondentů (36,3 %) a „Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit“ 6 respondentů (3,6 %), z celkového počtu 168 respondentů.

Dalším identifikačním znakem bylo, **jak dlouho žijí respondenti v Úštěku**. Na základě zjištěných dat lze usuzovat, že obdobně jako u věku respondentů je délka pobytu respondentů třídícím znakem. Respondenti, kteří žijí ve městě po delší dobu, vykazují větší vstřícnost k intenzitě cestovního ruchu. Ostatní skupiny vykazují kladný nebo neutrální

postoj. Celkově se respondenti staví k problematice kladně až neutrálně. Kladně, akce by měly být častěji: 24 respondentů (14,3 %), Nevadí mi to: 77 respondentů (45,8 %), Párkrát do roka se to dá vydržet: 61 respondentů (36,3 %), Vadí mi to, vůbec by sem neměli jezdit: 6 respondentů (3,6 %), Celkem: 168 respondentů.

Další provedené analýzy porovnávaly stejné identifikační znaky respondentů: pohlaví, věk, vzdělání, zaměstnání (s vazbou či bez ní na cestovní ruch), bydliště (délku pobytu v Ústěku) v kombinaci s následující otázkou: „Jak vnímáte celkově přítomnost turistů v Ústěku?“ Výsledkem bylo zjištění různorodých třídících faktorů.

Všeobecné vnímání přítomnosti turistů v Ústěku bylo zkoumáno z hlediska **pohlaví respondentů**. Obdobně jako v předchozí otázce zkoumané z hlediska pohlaví respondentů, byly výsledky v hodnocení přítomnosti turistů přibližně stejné u žen i mužů. Muži opět vykazovali mírně vstřícnější přístup. Celkově s vyjádřilo „Jednoznačně pozitivně“ 48 respondentů (28,6 %), „Spíše pozitivně“ 106 respondentů (63,1 %), „Spíše negativně“ 14 respondentů (8,3 %). Variantu „Velmi negativně“ ne zvolil žádný z respondentů.

Dále byl proveden průzkum z hlediska **věku respondentů**. Na základě vyhodnocení dat můžeme konstatovat, že vstřícný postoj k přítomnosti návštěvníků zaujímají opět věkové kategorie 31–50, 51–65 a 66 ->. Ve věkové kategorii 21 – 30 let zvolilo variantu „Spíše pozitivně“ 7 (70 %). Velmi negativně se nevyjádřil žádný z respondentů.

Dalším identifikátorem bylo **nejvyšší dosažené vzdělání**. Pozitivně vnímají přítomnost turistů skupiny se středním odborným vzděláním s výučním listem a vyšším odborným nebo nástavbovým vzděláním. Celkově respondenti zvolili odpovědi „Jednoznačně pozitivní“ 48 (28,6 %), „Spíše pozitivní“ 106 (63,1 %), „Spíše negativní“ 14 (8,3 %). Žádný z respondentů nevnímá přítomnost turistů Velmi negativně.

Následujícím identifikačním znakem je **zaměstnání respondentů** z hlediska jeho vztahu k cestovnímu ruchu. Respondenti, kteří vykonávají zaměstnání s návazností na cestovní ruch mají většinou pozitivní názor na turismus. Naopak, studenti a respondenti bez aktuálního zaměstnání mají smíšené názory, přičemž většina z nich je stále mírně pozitivních. Celkově jsou názory respondentů následující. „Jednoznačně pozitivní“ 48 respondentů (28,6 %), „Spíše pozitivní“ 106 respondentů (62,5 %), „Spíše negativní“ 14 respondentů (8,3 %).

Žádný z respondentů nevnímá přítomnost turistů Velmi negativně.

Dalším identifikačním znakem bylo, **jak dlouho žijí respondenti v Úštěku**. Na základě získaných výsledků můžeme usuzovat, že délka pobytu respondentů je třídícím znakem. Respondenti, kteří žijí ve městě po delší dobu, vykazují větší vstřícnost k přítomnosti turistů ve městě. 63.1 % respondentů vyjádřilo spíše pozitivní postoj. Negativní postoj byl zaznamenán u 8.3 % respondentů, z čehož většina patří do kategorie "Spíše negativně". Výsledná data ukazují, že většina respondentů vnímá přítomnost turistů v Úštěku pozitivně, a že délka pobytu může hrát roli v tom, jak lidé vnímají dopady přítomnosti turistů na svůj život ve městě.

Na základě vyhodnocení zkoumaných ukazatelů je možno konstatovat, že předpoklad definovaný v první hypotéze se nenaplnil. Hypotézu: „Kvalita života obyvatel města Úštěk je negativně ovlivněna zvýšenou intenzitou cestovního ruchu.“ **můžeme zamítnout**.

Hypotéza 2. Rezidenti vnímají pozitivní přínosy cestovního ruchu pro jejich kvalitu života

Analýzy provedené v kapitole 8.1.2 porovnávaly jednotlivé identifikační znaky respondentů: pohlaví, věk, vzdělání, zaměstnání (s vazbou či bez ní na cestovní ruch), bydliště (délku pobytu v Úštěku) s výsledky získanými z dotazníkového šetření v kombinaci s otázkou „Co pozitivního přináší městu cestovní ruch?“ Výsledkem bylo zjištění různorodých třídících faktorů.

Pozitivní faktory, které městu přináší cestovní ruch byly posuzovány z pohledu **různého pohlaví**. Celkově je možno konstatovat, že nebyly zjištěny významné rozdíly v pohledu na různé pozitivní faktory mezi ženami a muži. Rozložení preferencí bylo u všech sledovaných faktorů souměrné. Celkově podle preferencí uváděli respondenti nejčastěji „Větší rozsah a úroveň služeb“ 81 respondentů (26 %), další v pořadí „Kvalitnější péče o kulturní a historické památky“ 74 respondentů (23 %), následováno „Kvalitnější péče o veřejný prostor“ 73 respondentů (23 %), „Oživení kulturního a společenského života v oblasti“ 37 respondentů (12 %) a Nevím: 14 respondentů (4 %).

Dále byl proveden průzkum z hlediska **věku respondentů**. Na základě vyhodnocení dat můžeme konstatovat, že jednotlivé pozitivní faktory, které přináší městu cestovní ruch má

relativně vyrovnaný průběh preferencí. Věková kategorie do 20 let spatřuje největší přínos v oblasti kvalitnější péče o kulturní a historické památky. Respondenti ve věku 21-30 let preferují pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj. 31-50 let oživení kulturního a společenského života v oblasti. 51-65 let pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj. 66 a více mají preference rozloženy rovnoměrně mezi Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj, Oživení kulturního a společenského života v oblasti, Kvalitnější péči o kulturní a historické památky, každá 25 %.

Celkově respondenti nejčastěji považují za přínos pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj 81 (26 %), oživení kulturního a společenského života v oblasti 74 (23 %), kvalitnější péče o kulturní a historické památky 73 (23 %), větší rozsah a úroveň služeb 37 (12 %), kvalitnější péči o veřejný prostor 36 (11 %), nevím 14 (4 %),

Dalším identifikátorem bylo **nejvyšší dosažené vzdělání**. Tři skupiny respondentů se základním vzděláním, se středním odborným vzděláním s výučním listem se Středoškolským vzděláním s maturitou uvedla jako největší přínos faktor „Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj“. Respondenti s Vyšším odborným či nástavbovým vzděláním nejčastěji volili „Kvalitnější péči o kulturní a historické památky“. Respondenti s Vysokoškolským vzděláním preferují „Oživení kulturního a společenského života v oblasti“. Celkové skóre odpovědí na téma: „Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj“ 81 (26 %), „Oživení kulturního a společenského života v oblasti“ 74 (23 %), „Kvalitnější péče o kulturní a historické památky“ 73 (23 %), „Větší rozsah a úroveň služeb“ 37 (12 %), „Kvalitnější péče o veřejný prostor“ 36 (11 %), „Nevím“ 14 (4 %)

Následujícím identifikačním znakem je **zaměstnání respondentů** z hlediska jeho vztahu k cestovnímu ruchu. Respondenti, kteří vykonávají zaměstnání s návazností na cestovní ruch by mohli mít pozitivní vazby na přínosy cestovního ruchu. Respondenti, kteří pracují přímo v cestovním ruchu nejvíce preferovali „Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj“. Ti, kteří pracují v navazujících odvětvích uvedli nejčastěji rovněž „Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj“. Pracující v jiném oboru a studenti shodně uvedli nejčastěji „Kvalitnější péči o kulturní a historické památky“. Důchodci a nepracující nejčastěji uváděli „Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj“. Celkově bylo respondenty nejčastěji zvoleno „Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj“ 81 respondentů (26 %), dále „Větší rozsah a úroveň

služeb“ 37 respondentů (12 %), „Oživení kulturního a společenského života v oblasti“ 74 respondentů (23 %), „Kvalitnější péče o kulturní a historické památky“ 73 respondentů (23 %), „Kvalitnější péče o veřejný prostor“ 36 respondentů (11 %), „Nevím“ 14 respondentů (4 %).

Dalším identifikačním znakem bylo, **jak dlouho žijí respondenti** v Ústěku. Na základě získaných výsledků můžeme usuzovat, jestli je délka pobytu respondentů třídícím znakem. Respondenti, kteří bydlí v Ústěku méně než 3 roky jsou relativně málo zastoupeni a jejich odpovědi jsou rovnoměrně rozvrstveny. Respondenti žijící ve městě 3–5 let nejčastěji uváděli volbu „Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj“. Pro obyvatele žijící ve městě 5–10 let „Kvalitnější péči o kulturní a historické památky“. Nejčastější volbou pro respondenty, kteří žijí ve městě více než 10 let bylo „Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj“. Celkově nejvíce preferovaným faktorem bylo „Pracovní příležitosti a ekonomický rozvoj“ 81 respondentů (26 %), následovalo „Oživení kulturního a společenského života v oblasti“ 74 respondentů (23 %), „Kvalitnější péče o kulturní a historické památky“ 73 respondentů (23 %), „Větší rozsah a úroveň služeb“ 37 respondentů (12 %), „Kvalitnější péče o veřejný prostor“ 36 respondentů (11 %), „Nevím“ 36 respondentů (11 %).

Na základě vyhodnocení zkoumaných ukazatelů je možno konstatovat, že druhá hypotéza: „Rezidenti vnímají pozitivní přínosy cestovního ruchu pro jejich kvalitu života“ **je platná.**

Výzkumná otázka: Co brání rozvoji turismu v destinaci Ústěk a okolí?

Na základě realizovaných rozhovorů s reprezentanty města a aktérů cestovního ruchu na téma výzkumné otázky, byly formulovány následující kategorie:

Parkování jako hlavní problém: Hlavním problémem, který je identifikován ve všech rozhovorech, je nedostatek parkovacích míst, zejména během velkých společenských akcí. Tento nedostatek způsobuje komplikace nejen pro místní obyvatele, ale také pro turisty, kteří navštěvují město během akcí.

Změny v organizaci cestovního ruchu: Ústěk nedávno prošel organizačními změnami, včetně zrušení odboru cestovního ruchu. Tento krok byl pravděpodobně způsoben finančními úsporami a reorganizací po volbách v roce 2022. Tento fakt může mít vliv na

dlouhodobé plánování a strategii rozvoje cestovního ruchu v oblasti.

Nedostatek ubytovacích kapacit: Omezená kapacita ubytování má negativní dopad na turismus. Tento problém je zčásti kompenzován renovacemi v kempu u jezera Chmelař a rekonstrukcemi v hotelu Racek, ale stále existuje poptávka po kvalitnějším ubytování s doplňkovými službami. Sporthotel Patriot, zmiňovaný v rozhovorech je znovu otevřen.

Cestovní ruch a jeho dopad na obyvatele města: Kulturní a společenské akce přitahují značný počet turistů, což vede k dočasnému zvýšení intenzity dopravy a navýšení poptávky po službách. Místní podnikatelé vnímají tyto akce pozitivně, neboť zvyšují návštěvnost a obchodní příležitosti. Na druhé straně někteří rezidenti by preferovali klidnější prostředí.

Propagace a spolupráce s Destinační agenturou: Město Ústěk spolupracuje s Destinační agenturou České středohoří na propagaci svých kulturních a historických atraktivit, ale kvůli omezeným prostředkům není tato spolupráce vždy konzistentní.

Kvalita vody v jezeře Chmelař: Kvalita vody v rekreační oblasti je jedním z důležitých faktorů pro rozvoj turismu v této oblasti. Problémy se zabahněním a sinicemi by mohly negativně ovlivnit turistickou přitažlivost této lokality.

Doporučení:

Investice do rozvoje parkovacích ploch, zavedení poplatků za parkování, zřízení parkovacích zón.

Investice do rozvoje rekreační oblasti jezera Chmelař. Revitalizace a odstranění sedimentu, zlepšení kvality vody.

Zintenzivnit spolupráci s Destinační agenturou České středohoří pro lepší využití potenciálu místních výrobců, včetně řemeslných produktů, služeb nebo zážitků k propagaci regionu.

9 Závěr

Diplomová práce se zabývala problematikou vlivu turismu na kvalitu života obyvatel v malé turisticky atraktivní lokalitě. Město Ústěk, okres Litoměřice leží u východní hranice Ústeckého kraje, 17 km na východ od Litoměřic. Žije zde 2752 obyvatel. Je tvořen historickým jádrem, dvěma předměstími a 21 vesnickými místními částmi. Vlastní město se nachází na výrazném pískovcovém návrší v nadmořské výšce kolem 240 m na rozhraní CHKO České středohoří a Kokořínsko.

Hlavním cílem práce bylo analyzovat dopady turismu na rezidenty a navrhnout opatření ke zlepšení kvality jejich života a podpoře udržitelného rozvoje cestovního ruchu v dané lokalitě. Byla stanovena metodika a obecné hypotéza a výzkumné otázky. Vlastnímu výzkumu předcházela teoretická část, která se zaměřila na zkoumání fenoménu turismu a kvality života prostřednictvím rešerše odborné literatury a statistických údajů. Následně byla představena obec Ústěk s důrazem na význam turismu v daném prostředí. Důvodem, proč byla zvolena lokalita Ústěcko bylo několik. Ústěk má bohatou historickou tradici, na jeho území se nachází jedinečně zachovalé architektonické památky, které jsou chráněny v nejmenší Městské památkově rezervaci. V okolí je známá rekreační oblast Chmelař s krásně zachovalou přírodou a mnoha historickými památkami.

Empirická část práce kombinovala kvantitativní a kvalitativní přístup prostřednictvím dotazníkového šetření a rozhovorů s místními aktéry cestovního ruchu a reprezentanty samosprávy. Dotazníkové šetření, bylo ve snaze ho zpopularizovat, podpořeno soutěží s vylosováním hlavní a jediné ceny, kartonu piva Plzeňský Prazdroj. Snad i díky tomu se podařilo oslovit 168 respondentů. Dotazník obsahoval 20 různých druhů otázek, jak otevřené, polouzavřené i uzavřené. Zkoumaný soubor respondentů byl nejdříve hodnocen pomocí identifikačních otázek a dále otázkami z okruhu problematiky cestovního ruchu a kvality života. Na základě získaných výsledků byly formulovány závěry, které naznačují potřebu zlepšení infrastruktury pro turisty i místní obyvatele, řešení nedostatku parkovacích míst, podporu ubytovacích kapacit a podporu propagace kulturních aktivit. Velký potenciál byl identifikován v rekreačním areálu v lokalitě Chmelař. Tento potenciál vyžaduje značné finanční investice, které výrazně přesahují možnosti města Ústěk. Nabízí se otázka spolupráce s okolními obcemi, případně s Destinační agenturou České středohoří. Práce také

poukázala na rozdílné vnímání dopadů turismu mezi místními obyvateli, kteří mají různé postoje k návštěvnosti a turistickým akcím. Celkově bylo výzkumem prokázáno, že v létě je město centrem turistů, a to hlavně v době konání kulturně společenských akcí. Život obyvatel města je cestovním ruchem ovlivněn. Na druhou stranu Potenciál rekreační oblasti a historického centra nabízí velké možnosti využití. Bohužel stále se ještě projevuje dopad pandemie Covid 19, která měla na cestovní ruch devastující účinky. Dle ČSÚ například statistiky ubytovacích kapacit stále nedosahují před kovidových hodnot. Řešení se nabízí ve formě finančních investic do tohoto odvětví. Samospráva města se ale momentálně potýká se tíživou finanční situací, kdy po změně vedení po volbách, bylo nutno přistoupit k zásadnímu snížení nákladů. V průběhu výzkumu byla možnost se detailně seznámit s problematikou města, především jak místní obyvatelé vnímají krásy svého místa pro život. Jejich přístup byl vždy velmi vstřícný jak z hlediska výzkumu, tak z hlediska lidského. Obyvatelé si jsou vědomi hodnoty města, jsou na ni hrdí a jistě ji dokáží zhodnotit.

10 Seznam použitých zdrojů

BERÁNEK, Jaromír. *Ekonomika cestovního ruchu*. Praha: Mag Consulting, 2013. 296 s. ISBN: 978-80-86724-46-1.

CAMPBELL, A., CONVERSE, P. E., & RODGERS, W. L. *The quality of American life: Perceptions, evaluations, and satisfactions*. New York: Russell Sage Foundation, 1976. ISBN-13: 978-0070096837.

DRAGOMIRECKÁ, Eva a C. ŠKODA. *Kvalita života. Vymezení, definice a historický vývoj pojmu v sociální psychiatrii*. Česká a slovenská psychiatrie, 1997, 93(2), s. 102-108. ISSN 1212-0383.

HEŘMANOVÁ, Eva. *Koncepty, teorie a měření kvality života*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012. ISBN 978-80-7419-106-0.

HUDEČKOVÁ, Helena, Michal LOŠŤÁK a Adéla ŠEVČÍKOVÁ. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2006. 187 s. ISBN 978-80-213-1413-9.

INDROVÁ, at al. *Cestovní ruch pro všechny*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2008. ISBN 978-80-7399-407-05.

KOTÍKOVÁ, Halina, SCHWARTZHOFFOVÁ, Eva. *Cestovní ruch*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017. 157 s. ISBN: 978-80-244-5188-6.

MCINTOSH, Robert, at al. *Tourism: Principles, Practices, Philosophies*. 7. vyd. New York: John Wiley & Sons, 1999. 752 s. ISBN-13 9780471322108.

MEDLIK, S. *Dictionary of Travel, Tourism and Hospitality*. 3. vyd. Oxford: Butterworth – Heinemann, 2003. 273 s. ISBN 0-7506-5650-6.

MOŽNÝ, Ivo. *Česká společnost: nejdůležitější fakta o kvalitě našeho života*. Praha: Portál, 2002. 208 s. ISBN 80-7178-624-1.

NAGPAL, R., Helmut, Sell. *Subjective Well-Being (SEARO Regional Health Papers)*. New Delhi: WHO Regional Office for South East Asia, 1985. 161 s. ISBN-13: 978-9290221760.

NĚMČANSKÝ, Milan. *Odvětví cestovního ruchu*. Karviná: Slezská univerzita, 1999. 274 s. ISBN 80-7248-034-0.

PALATKOVÁ, Monika, ZICHOVÁ, Jitka. *Ekonomika turismu*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2014. 264 s. ISBN: 978-80-247-3643-3.

PATOČKA, Jiří, HEŘMANOVÁ, Eva. Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-347-8.

PÁSKOVÁ, Martina a ZELENKA, Josef. Výkladový slovník cestovního ruchu. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. 448 s. ISBN 80-239-0152-4.

RUX, Jaromír. Dějiny turismu. Jihlava: Vysoká škola polytechnická, 2014. 74 s. ISBN 978-80-87035-92-4.

RYGLOVÁ, Kateřina, BURIAN, Michal a VAJČNEROVÁ, Ida. Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi. Praha: Granada Publishing, 2011. 213 s. ISBN 978-80-247-4039-3.

SEN, Amartya K. Equality of what? In: McMurrin, Sterling M. (ed.): Tanner lectures on human values. Vol. 1. Cambridge: Cambridge University Press, 1980.

SHARPLEY, Richard a TELFER, David. Tourism and development: Concepts and issues. Ontario: Channel View Publications, 2002. 397 s. ISBN 1-873150-35-0.

STEJSKAL, Jan, aj. Teorie a praxe veřejných služeb. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2017. 280 s. ISBN 978-80-7552-726-4.

VOŠÁHLÍK, Aleš. at al. Paměť měst, Městské památkové rezervace v českých zemích. Praha: Odeon, 1975. 412 s.

VYSTOUPIL, Jiří, ŠAUER, Martin, et al. Geografie cestovního ruchu České republiky. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. 318 s. ISBN 978-80-7380-340-7.

VYSTOUPIL, Jiří, ŠAUER, Martin, et al. Recenzovaný sborník referátů z 9. mezinárodní konference na téma: "Cestovní ruch, regionální rozvoj a školství". Tábor: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2004. ISBN 80-7040-690-9.

WALL, Geoffrey, MATHIESON, Alister. Tourism: change, impacts and opportunities. Essex: Pearson Education, 2006. 432 s. ISBN-13: 978-0130994004.

elektronická kniha

Department of Economic and Social Affairs, Statistics Division. International Recommendations for Tourism Statistics 2008 [online]. New York: United Nations Publication, 2010. ISBN 978-92-1-161521-0 [cit. 31.12.2021]. Dostupné z: https://unstats.un.org/unsd/publication/Seriesm/SeriesM_83rev1e.pdf.

GRAMILLANO, Andrea, et al. Development of a system of common indicators for European Regional Development Fund and Cohesion Fund interventions after 2020 [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2018. ISBN 978-92-79-96738-2 [cit. 1.1.2022]. Dostupné z:

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/indic_post2020/indic_post2020_p1_en.pdf

JAMAL, Tazim a BUDKE, Christine. Tourism in a world with pandemics: Local-global responsibility and action. In: Journal of Tourism Futures [online]. 2020, vol. 6, no. 2, s. 181-188. ISSN: 2055-5911. [cit. 1.1.2022]. Dostupné z: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JTF-02-2020-0014/full/pdf?title=tourism-in-a-world-with-pandemics-local-global-responsibility-and-action>.

KOLEKTIV společnosti Eurovision, s. r. o. Strategický rozvoj destinace cestovního ruchu [online]. Brno: Eurovision, 2007. [cit. 27.12.2021]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/c4a98c3d-762a-4c15-adf6-6f8ddc97d08e/GetFile6_3

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Seznam cestovních kanceláří [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2021. [cit. 30.12.2021]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/cestovni-ruch/seznam-cestovnich-kancelari>

NOVÁK, J., PAVELČÍK, P., TŘEBICKÝ, V. Využití indikátoru na místní úrovni od A do Z. [online]. Rudná: CI2, 2016. ISBN: 978-80-906341-1-4 [cit. 1.1.2022]. Dostupné z: https://ci2.co.cz/sites/default/files/souboryredakce/ci2_idikatora_z_preview02.pdf.

OOI, Natalie, MAIR, Judith, LAING, Jennifer. The Transition from Seasonal Worker to Permanent Resident: Social Barriers Faced within a Mountain Resort Community. Journal of Travel Research. [online]. 2016. 55(2). 246-260. DOI 10.1177/0047287514546226. [cit. 16.1.2022]. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0047287514546226?journalCode=jtrb>

SÉRAPHIN, Hugues a YALLOP, Anca. Overtourism and Tourism Education: A Strategy for Sustainable Tourism Futures [online]. Abingdon: Routledge, 2020. 240 s. ISBN 9781000226171 [cit. 16.1.2022]. Dostupné z: https://play.google.com/store/books/details/Hugues_S%C3%A9raphin_Overtourism_and_Tourism_Education?id=iJgAEAAAQBAJ.

SYROVÁTKA, Miroslav. Jak (ne)měřit kvalitu života: Kritické pohledy na index lidského rozvoje [online]. Mezinárodní vztahy, 2008, 1(10-11) [cit. 1.1.2022]. Dostupné z: https://www.development.upol.cz/uploads/dokumenty/Syrovatka_HDI.pdf

UNITED NATIONS Development Programme. Human development report 1990 [online]. New York: Oxford University Press, 1990. ISBN 0-19-506480-1 [cit. 1.1.2022]. Dostupné z: http://hdr.undp.org/sites/default/files/reports/219/hdr_1990_en_complete_nostats.pdf

Článek na webu

Analyza cestovního ruchu ČR v rámci Evropy a světa [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, [cit. 31.12.2021]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/getattachment/38dcf411-4e5b-47e7-b1d7-c283654ab7b3/Analyza-cestovniho-ruchu-CR-v-ramci-Evropy-a-sveta.pdf.aspx?lang=cs-CZ&ext=.pdf>.

BERKELEY, Lovelace Jr. Moderna CEO says the world will have to live with Covid 'forever' [online]. CNBC, 13. ledna 2021, 3:07 pm EST, aktualizováno 13. ledna 2021, 5:00 pm EST. [cit. 16.1.2022]. Dostupné z: <https://www.cnbc.com/2021/01/13/moderna-ceo-says-the-world-will-have-to-live-with-the-coronavirus-forever.html>.

Bývalý jezuitský dvůr - Ústěk [online]. E-Česko, [cit. 29.11.2023]. Dostupné z: <http://www.e-cesko.cz/pamatky/pamatka-7736-byvaly-jezuitsky-dvur---ustek/?set=cz-56076>

CAMERON, Catherine, GATEWOOD, John. Beyond Sun, Sand and Sea: The Emergent Tourism Programme in the Turks and Caicos Islands. *Journal of Heritage Tourism*. [online]. 2008. 3. 55-73. DOI 10.1080/1743873X.2008.9701250. [cit. 16.1.2022]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/254315979_Beyond_Sun_Sand_and_Sea_The_Emergent_Tourism_Programme_in_the_Turks_and_Caicos_Islands

COOPER, Michael, GULEN, Huseyin, Asset Growth and the Cross-Section of Stock Returns. [online]. *The Journal of Finance*. 63. 1609-1651. 2008. [cit. 16.1.2022]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1111/j.1540-6261.2008.01370.x>.

ČSÚ (Český statistický úřad). [online]. [cit. 29.11.2022]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/16-cestovni-ruch-9tcu3h6a8s>

ČSÚ (Český statistický úřad). Počet obyvatel v obcích – k 1. 1. 2022 [online]. Český statistický úřad, 2022. [cit. 8.1.2022]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112022>.

ČSÚ (Český statistický úřad). Databáze demografických údajů za obce ČR [online]. Český statistický úřad, [cit. 3.3.2022]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

FRECHTLING, Douglas. An Assessment of Visitor Expenditure Methods and Models. In: *Journal of Travel Research* [online]. 2006, vol. 45, s. 26-35. DOI: 10.1177/0047287506288877. [cit. 1.1.2022]. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0047287506288877>

Helfenburk [online]. Oficiální web města Ústěk, [cit. 29.11.2023]. Dostupné z: <https://www.mesto-ustek.cz/helfenburk/d-144141>

Jezero Chmelař - Ústěk [online]. E-Česko, [cit. 29.11.2023]. Dostupné z: <http://www.e-cesko.cz/pamatky/pamatka-7728-jezero-chmelar---ustek/?set=cz-56076>

MACHOVÁ, Soňa. Overtourism – strašák, nebo realita? In: Celyoturismu.cz. [online]. [5.10.2021]. Dostupné z: <https://celyoturismu.cz/overtourism-strasak-nebo-realita-cestovni-ruch-a-jeho-dopady-ocima-ceske-verejnosti/>.

Městský hrad v Ústěku [online]. Kudy z nudy, [cit. 29.11.2023]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/mestsky-hrad-v-usteku>

Oficiální web města Ústěk [online]. [cit. 29.11.2022]. Dostupné z: <https://www.mesto-ustek.cz/index.asp>

PÁSKOVÁ, Martina. Environmentalistika cestovního ruchu (Tourism Environmentalism). Czech Journal of Tourism. [online]. 2012.1.177-113. [cit. 16.1.2022]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/17258508-Environmentalistika-cestovniho-ruchu.html>

Rozpočet město Ústěk [online]. [cit. 28.2.2024]. Dostupné z: <http://ustek.imunis.cz/Rr/?mezirocní=True&konsolidace=True>

SIMMONS, Joanna. Overtourism in Venice. In: Responsible travel. [online]. [5.10.2021]. Dostupné z: <https://www.responsibletravel.com/copy/overtourism-in-venice>
Thomas Cook [online]. Thomas Cook.[cit. 5.10.2021]. Dostupné z: <https://www.thomascook.in/about-us>

UNWTO. UNWTO Tourism Definitions | Définitions du tourisme de l'OMT | Definiciones de turismo de la OMT [online]. Madrid: World Tourism Organization, 2019. [cit. 1.1.2022]. Dostupné z: <https://www.e-unwto.org/doi/book/10.18111/9789284420858>. eISBN: 978-92-844-2085-8.

Ústěcké jarmarky [online]. [cit. 29.11.2022]. Dostupné z: <https://historicky-ustek.wbs.cz/Ustecke-jarmarky.html>

Veřejná databáze ČSÚ [online]. Český statistický úřad, [cit. 20.2.2024]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jspx?_afz=uziv-dotaz#

WEN, Shixian, CAI, Xiaomei. Pro-Poor Tourism and Local Practices: [online]. An Empirical Study of an Autonomous County in China.SAGE Open, April 2021. [cit. 16.1.2022]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/21582440211022740>.

Závěrečný účet města Ústěk za rok 2021 [online]. [cit. 29.11.2022]. Dostupné z: https://m.mesto-ustek.cz/assets/File.ashx?id_org=17553&id_dokumenty=152902

11 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

11.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 Mapa Úštěk a okolí

11.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 Dopady turismu – nepřímé vedlejší náklady

Tabulka 2 a/b Přehled příjmů a výdajů v cest. ruchu v obci Úštěk v 2011 až 2023 v Kč

Tabulka 3 a/b znázorňuje trend počtu hromadných ubytovacích zařízení dle ČSÚ – Úštěk

Tabulka 4 respondenti podle pohlaví

Tabulka 5 Respondenti podle věku

Tabulka 6 respondenti podle vzdělání

Tabulka 7 respondenti podle zaměstnání (s vazbou či bez ní na cestovní ruch)

Tabulka 8 respondenti podle skladby domácnosti

Tabulka 9 respondenti podle bydliště vzhledem k lokalitě v Úštěku

Tabulka 10 respondenti podle toho, jak dlouho žijí v Úštěku

Tabulka 11 respondenti podle měsíčního příjmu

Tabulka 12 Pozorujete v Úštěku v průběhu turistické sezóny některý z těchto jevů?

Tabulka 13 Jak vnímáte velké množství návštěvníků v Úštěku v době konání kulturně společenských akcí?

Tabulka 14 Intenzita cestovního ruchu v jednotlivých ročních obdobích

Tabulka 15 Jak vnímáte celkově přítomnost turistů v Úštěku?

Tabulka 16 Co se Vám v Úštěku nejvíce líbí.

Tabulka 17 Co se Vám v Úštěku nelíbí?

Tabulka 18 Jaké byste si přál / přála mít svoje město v budoucnu

Tabulka 19 Jaké oblasti dopravy považujete v Úštěku za nejproblematictější?

Tabulka 20 Měl by se Úštěk rozvíjet v následujících oblastech?

Tabulka 21 Atraktivita v Úštěku

Tabulka 22 Velké množství návštěvníků x pohlaví

Tabulka 23 Velké množství návštěvníků x věk

Tabulka 24 Velké množství návštěvníků x nejvyšší dosažené vzdělání

Tabulka 25 Velké množství návštěvníků x zaměstnání

Tabulka 26 Velké množství návštěvníků x jak dlouho žijí v Úštěku

Tabulka 27 Velké množství návštěvníků x pohlaví

Tabulka 28 Velké množství návštěvníků x Jaký je Váš věk?

Tabulka 29 Velké množství návštěvníků x nejvyšší dosažené vzdělání

Tabulka 30 Velké množství návštěvníků x zaměstnání

Tabulka 31 Přítomnost turistů x jak dlouho žijete ve městě

Tabulka 32 Co pozitivního přináší městu cestovní ruch x pohlaví

Tabulka 33 Co pozitivního přináší městu cestovní ruch x věk

Tabulka 34 Co pozitivního přináší městu cestovní ruch x nejvyšší dosažené vzdělání

Tabulka 35 Co pozitivního přináší městu cestovní ruch x zaměstnání

Tabulka 36 Co pozitivního přináší městu cestovní ruch x Jak dlouho žijí respondenti v Ústěku?

11.3 Seznam grafů

Graf 1 Přehled příjmů a výdajů v cest. ruchu v obci Ústěk v období 2011 až 2023 v Kč.

Graf 2 Znázorňuje hromadná ubytovací zařízení v Ústěku.

Graf 3 Znázorňuje počet přenocování v Hromadných ubytovacích zařízeních v Ústěku

Graf 4 Znázorňuje průměrný počet přenocování v Hromadných ubytovacích zařízeních v Ústěku

11.4 Seznam použitých zkratk

ECI Společné evropské indikátory (European Common Indicators)

HDI Index lidského rozvoje (Human development index)

HUZ Hromadná ubytovací zařízení

CHKO Chráněná krajinná oblast

UNDP Rozvojový program OSN (United Nations Development Programme)

Přílohy

Příloha A

Přehled kulturních akcí 2023/2024 viz samostatné soubory v kapitole Přílohy závěrečné práce: Kulturni_kalendar_2023.pdf, Kulturni_kalendar_2024.pdf

Příloha B

Dotazník – „Kvalita života v turisticky atraktivní lokalitě“ viz samostatný soubor v kapitole Přílohy závěrečné práce: Dotaznik_Ustek_NEW.pdf

Příloha C

Výzkumná otázka:

1. Co brání rozvoji turismu v destinaci Úštěk a okolí?

Podotázky:

1. Domníváte se, že je Úštěcko turisticky přetížené?
2. Domníváte se, v době konání kulturně společenských akcí je Úštěk přetížen turismem?
3. Usilujete o propagaci kulturně historických atraktivit Úštěku a okolí v rámci Destinační agentury České středohoří?
4. Domníváte se, že některé dopady cestovního ruchu (pozitivní nebo negativní) převažují?
5. Jak napomoci k rozvoji cestovního ruchu v oblasti Úštěcka?
6. Jaké oblasti/formy cestovního ruchu mají na Úštěcku největší potenciál?

Budu velice rád, pokud věnujete zodpovězení třeba jenom některých otázek pár minut Vašeho jistě vzácného času.

Příloha D

Rozhovor se zástupcem Destinační agentury České středohoří. Vedený 6.2.2023.

Přepis zvukového záznamu.

Autor: V souvislosti s přípravou mé diplomové práce mně zajímá aktuální situace ohledně cestovního ruchu ve městě Úštěk. Abych získal lepší přehled o tom, jak turismus vnímají residenty v této lokalitě a jaké případné problémy je trápí chtěl bych získat informace od aktérů cestovního ruchu. Rád bych prodiskutoval aktuální problémy, na které se mám obyvatel Úštěka ptát v připravovaném dotazníku.

Dotazovaný: Problémové parkování. Obecně se to Město vyvíjí, není to nějaké centrum bez života, lidé tam přirozeně parkují tím, jak je ten prostor malý, tak je to problém. Objevuje se to den, co den bez ohledu na to jestli tam nějací turisté jsou, nebo nejsou. A když tam navíc

ještě přijedou turisté, tak jsou to další auta navíc.

A: Pozoroval jsem, že v průběhu akcí se město snaží poskytnout další parkovací plochy, ale nezpevněné, což může být za horšího počasí problém.

D: V době konání kulturně společenských akcí se využívá veškerý dostupný prostor.

A: Tak to je problém číslo jedna. Parkování

D: Parkování během těch akcí a potom i pro místní obyvatele.

A: Jakou roli hraje město Ústěk v propagační činnosti Destinační agentury České středohoří?

D: Destinační agentura má tři zakladatele. Město Litoměřice, Biskupství litoměřické a Ústecký kraj. Spolupracujeme s většími městy. Nejvíce spolupracujeme s Ústím nad Labem a s Roudnicí. S ostatními městy spolupracujeme průběžně. Pravidelně děláme setkání pracovníků v cestovním ruchu. V loňském roce se zúčastnil také zástupce z Úštěka, letos nedorazí. Je tam velká změna oproti loňskému roku, protože byl v Úštěku zrušen odbor cestovního ruchu.

A: Důvodem jsou pravděpodobně finanční úspory?

D: Údajně a také nepotřebnost tohoto odboru.

A: V roce 2022 došlo po volbách k výměně starosty nové vedení se musí vypořádat se zadlužením, toto je patrně jeden z důsledků aktuální situace.

D: Pro rozvoj oblasti s takovým potenciálem by působení odboru cestovního ruchu bylo jistě přínosem. Pod město patří i rekreační oblast rybník Chmelař. Dlouhodobě pořádaných pět kulturních akcí do roka se asi nepodaří udržet. Některé budou pořádány individuálně pouze se souhlasem města. Únorový masopust bude pořádat pan Uhlík. otázkou zůstávají další akce, Velikonoční a hlavní je letní sezóna. Akce se postupně rozrůstaly až na pět akcí na rok.

A: Jaké může mít tato situace dopady na obyvatele města?

D: Obyvatelé vnímají Ústěk jako centrum cestovního ruchu, které má potenciál přilákat

tuzemské i zahraniční turisty a návštěvníky. Intenzita cestovního ruchu ale není ve srovnání s jinými turistickými centry na takové úrovni, aby výrazně negativně ovlivnila kvalitu života v Úštěku.

A: podle statistik ČSÚ se počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v Úštěku pohybuje maximálně okolo 2,5.

D: O d roku 2020 je mimo provoz hotel Patriot, který nabízel rozmanité možnosti pro turisty, kteří chtějí strávit pobyt ve skutečném hotelu se zázemím pro sportovní vyžití. Bylo tam fitness centrum, sauna, bowling, konferenční sál.

Momentálně zde funguje hotel Racek, který je na slušné úrovni, ale nedosahuje úrovně jakou mohl turistům nabídnout Patriot.

A: Hotel Patriot asi neustál krizi spojenou s Covidem?

D: Úplně ne, hlavním důvodem bylo úmrtí majitelky a dědicové se neshodli na pokračování hotelu. Nakonec byl hotel minulý rok prodán novému majiteli. V současnosti v lokalitě stále chybí kapacita, kterou hotel Patriot disponoval, a navíc v době nepříznivého počasí mohl svým vybavením nabídnout jiné vyžití.

A: To je jistě znát i z finančního hlediska. Návštěvník, který v navštíveném místě nepřespává, zanechá celkově mnohem menší finanční obnos.

D: Samozřejmě určitá část turistů volí z finančního hlediska levnější variantu ubytování. Město se proto snaží postupně renovovat ubytovací kapacity kempu u jezera Chmelař. Některé chatky renovuje anebo staví nové. Poslední dobou je ale stále více zájemců o ubytování v hotelu s dalšími doplňkovými službami. Další zájemci volí ubytování v soukromí, jejichž počet se ale do statistik nepropíše. S tím je spojena problematika vybírání místního poplatku z pobytu. Tím se ale dostáváme k hlavnímu problému, že v Česku nemáme zákon o cestovním ruchu, který by měl mimo jiné řešit jakým způsobem města vybírají poplatky z pobytu. Díky tomu by byl určitý přehled, a navíc by se část financí z turismu vracela zpět do cestovního ruchu. Ale to je běh na dlouhou trať.

A: pokud bychom měli zmínit hlavní potenciál cestovního ruchu v Úštěku?

D: Tak hlavní je, aby fungovala rekreační oblast Chmelař. Rozhodující je kvalita vody. Protože jakmile nebude kvalitní voda, tak tam lidi nebudou chtít jezdit.

A: Část jezera, nebo vlastně rybníka funguje jako chovný rybník ne?

D: Ano. Jednak funguje jako rekreační vodní plocha a současně je to chovný rybník. Ale obrovským problémem je, že za těch 60 let co tam ten rybník existuje, tak je tam hodně zabahněné dno. Potřeboval by odbahnění, a to jsou prostě obrovské investice. Ale výrazně by to zlepšilo kvalitu té vody. A kvalita vody je v takovém rekreačním středisku klíčová. Pokud se tam v sezóně objeví sinice a nedá se třeba měsíc koupat tak je to konec. A o tom problému se tady ví a má to dopad na jeho pověst.

A: Úštěk není hlavním centrem cestovního ruchu. Plánujete ze strany Destinační agentury nějakým způsobem tuto lokalitu propagovat?

D: V takovém to případě spolupracujeme více s úředníky než s politiky. Bylo by samozřejmě lepší, kdyby měli odbor cestovního ruchu, ale je pozitivní, že je tam to íčko (Turistické informační centrum), což také není úplně povinnost. Takže my zavážíme tyto informační centra našimi materiály, zároveň si berme jejich materiály na propagaci. V naší nabídce figuruje Úštěk v akcích pro děti, protože tam je muzeum s čerty a vodní svět. A další je cykloturistika. Minulý rok jsme vyznačili cyklotrasu, která vede přes Úštěk. Pokud se tam vyznačí nějaká trasa, tak to musí jít minimálně do rady města, takže oni se podíleli tím, že dali souhlas. V minulosti asi 3 roky zpátky jsme s nimi dělali informační tabule u Chmelaře. V katastru Úštěk je poměrně hodně zajímavých cílů. Hrad Helfenburk, spolupracovali jsme na informační tabuli na parkovišti, zámek Konojedy, stavba, která byla prakticky na spadnutí, s narušenou statikou. Byla provedena rozsáhlá rekonstrukce a teď je to prakticky nový zámek. Bude sloužit také jako ubytovací kapacita. Vrch sedlo, není přímo v rámci obce, ale dá se vyrazit na výstup z Chmelaře. Takže ten potenciál tam je, záleží na ostatních službách. Pokud vypadne významná část ubytovacích kapacit, tak je to znát.

A: Co bychom mohli probrat vzhledem ke strategii rozvoje cestovního ruchu v Úštěku?

D: Nejsem si jist, to je otázka na zastupitele, jestli by mohli v bodech vyjádřit co chtějí dělat pro cestovní ruch. Jedná se o jednotlivá témata: kulturně společenské akce pořádané městem,

zpřístupnění lokací pro turisty (hrad?), historické centrum, rekreační oblast Chmelař.

A. Mohu v dotazníku pro obyvatele obce uvést otázky na téma, které by pro Destinační agenturu bylo zajímavé?

D: Otázky ohledně rozšiřování služeb pro turisty, ubytovací kapacity, záměry majitele hotelu Patriot ohledně termínu znovuotevření a případného rozsahu služeb.

Otázky ohledně případného dalšího rušení akcí nebo služeb.

Hotel Racek se momentálně docela slušně rozvíjí, udělali tam nějaké rekonstrukce, mají tam svatební zahradu. Bylo by přínosem, jestli připravují nějaké nové aktivity.

Dále problematika stravovacích kapacit. Tradiční hospoda Na růžku už několik let nefunguje.

Je otázkou, jestli obывatelé vnímají, že podpora cestovního ruchu může být přínosem i pro ně v podobě lepších služeb. V současnosti místní obывatelé nemají možnost si zajít na dobrý oběd.

A: Děkuji za rozhovor.

Příloha E

Rozhovor s pracovníci Městského kulturního střediska vedený 20.2. 2024.

Autor: Co brání rozvoji turismu v destinaci Ústěk a okolí?

Dotazovaný: Městečko Ústěk je nejmenší městská památková rezervace v České republice a nachází se na rozhraní dvou chráněných oblastí Českého středohoří a Kokořínska. Samotné město láká turisty svým tajemným geniem loci, svými historickými budovami, romantickými zákoutími i okolní krásnou přírodou. Město si často vybírají pro svou práci i filmaři a malíři. Město je krásné na pohled, bohužel jako turistická destinace, kde chtějí turisté zůstat delší čas, není příliš vhodné. A to hned z několika důvodů. V samotném městě jsou tři kavárny (cukrárny), dvě pizzerie, tři hospůdky, kde se však nevaří, ale žádná klasická restaurace. Jen na jeho okraji je jeden hotel s restaurací, kde se denně vaří. Historicky, v době

válek, tu bývalo restaurací a hospod mnoho. Ještě v minulých před covidových letech tu bylo pět hospod a restaurací, kde se vařilo. V dnešní době se ale taková hospůdka zřejmě nevyplatí. Může být plná v turistické sezóně, ve dvou letních měsících v roce, ale jinak se v Úštěku neuživí. Dalším důvodem je nedostatek možných dalších činností pro turisty jako jsou kulturní akce, zábavy apod. Ve městě je malý počet zajímavých stálých i zábavných expozic (Muzeum čertů, vodní svět, Galerie Úštěk...), ale není zde divadlo, kino či další kulturní stánky, kde by se něco mohlo dít. Ve městě se konají velké společenské akce mířené na tisíce návštěvníků, ale jen 5x do roka. Turisté si tedy jen město projdou, navštíví dané expozice, dají si kávu se zákuskem v cukrárně a pokračují dále do jiného města. Jediné místo, kde se koná více akcí a dá se najíst, je u jezera Chmelař. Ovšem i zde je nabídka omezená, ne každý má chuť denně jíst u stánků.

A: Domníváte se, že je Úštěcko turisticky přetížené?

D: V letních měsících bývá ve městě více turistů i chalupářů (Úštěcko je i chalupářskou oblastí), kteří více nakupují v obchodech. Místní podnikatelé se ale dokážou přizpůsobit a nakoupit více zboží do obchodů. Problém je jen s místy pro parkování na náměstí. V letních měsících se tedy ve městě pohybuje větší množství turistů, ale protože většinou pokračují dále do jiných destinací, nezahlcují město.

A: Domníváte se, v době konání kulturně společenských akcí je Úštěk přetížen turismem?

D: Ano, v době velkých společenských akcí jako jsou jarmarky a Piráti na jezeře, bývá město plné turistů a zaparkovaných aut. Na tyto akce chodí až 10 000 lidí.

A: Usilujete o propagaci kulturně historických atraktivit Úštěku a okolí v rámci Destinační agentury České středohoří?

D: Naše akce dáváme na turistický portál „Brána do Čech“, stejně tak zde propagujeme naše památky. V minulosti pro nás Destinační agentura Českého středohoří vyrobila několik velkých informačních turistických cedulí.

A: Domníváte se, že některé dopady cestovního ruchu (pozitivní nebo negativní) převažují?

D: Místní podnikatelé jsou rádi za velké společenské akce, a většina z nich by chtěla, aby

byly častěji. Někteří místní rezidenti, kteří jezdí za prací do jiných měst, by zase rádi tyto akce zrušili. Tyto akce je omezují v jejich poklidném životě. Nedokáží říct, jestli převažují pozitivní nebo negativní dopady cestovního ruchu na Úštěcku.

A: Jak napomoci k rozvoji cestovního ruchu v oblasti Úštěcka?

D: Zlepšit možnost stravování ve městě a zvýšit kulturní vyžití pro návštěvníky města.

A: Děkuji za rozhovor.